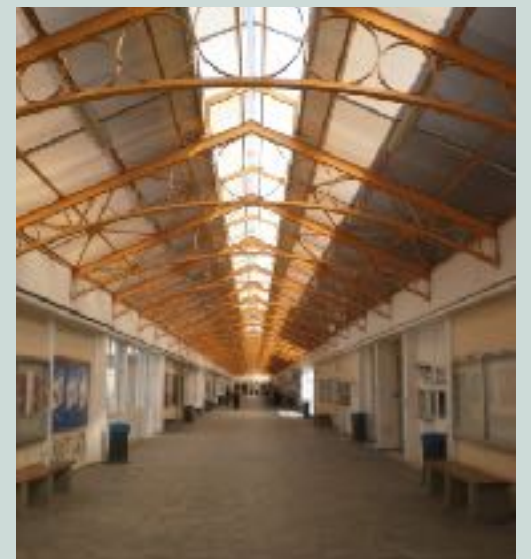

Οδηγός Σπουδών 2021-2022

Παιδαγωγικό Τμήμα
Προσχολικής Εκπαίδευσης

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών
Σπουδών Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

**Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής
Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο
Θεσσαλίας**

2021-2022

Ο Οδηγός Σπουδών είναι το βασικό εγχειρίδιο που παρέχει στους/στις φοιτητές/τριες όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις σπουδές τους. Περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για το Τμήμα, το προφίλ, τη στελέχωση και τη διοικητική του οργάνωση, καθώς και για το Πρόγραμμα Σπουδών, το περιεχόμενο και τη φιλοσοφία του. Στο τέλος του Οδηγού Σπουδών παρατίθεται επίσης ο Κανονισμός Σπουδών, στον οποίο γίνεται αναφορά στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει το σύνολο των μαθημάτων, αλλά και επιμέρους πληροφορίες, όπως το περιεχόμενο των μαθημάτων, τον τύπο τους, τις πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα, κ.λπ. Η τελευταία αναμόρφωση του Οδηγού Σπουδών έγινε τον Σεπτέμβριο του 2014 (βλ. http://www.ece.uth.gr/main/sites/default/files/rtpre_odigos2014-2015_diorth_low_new2018.pdf καθώς και προλογικό σημείωμα στο Παράρτημα), ενώ ο Οδηγός Σπουδών επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.ece.uth.gr/main/el/content/39-odigos-spoydon-proptyxiakoy>).

Αναμένεται από τους/τις φοιτητές/τριες να μελετούν προσεκτικά τον Οδηγό Σπουδών και να τηρούν τις δεσμεύσεις που αναγράφονται σε αυτόν. Επίσης οι φοιτητές/τριες χρειάζεται να ενημερώνονται και μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος: <http://www.ece.uth.gr/main/el>

Επιμέλεια

Φωτογραφίες

Σχεδιασμός-Καλλιτεχνική Επιμέλεια

**Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και
Φοιτητικών Θεμάτων**

**Νατάσα Καρακατσάνη
Ελευθερία Τσέλιου**

Ελευθερία Τσέλιου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1
A. Ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	2
B. Διοίκηση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	3
2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)	4
A. Η φιλοσοφία του Τμήματος	5
B. Ενότητες μαθημάτων	8
Γ. Εργαστήρια	15
Δ. Πρακτική άσκηση	22
Ε. Πτυχιακή Εργασία	28
ΣΤ. Διοικητική και οργανωτική δομή του Τμήματος	32
Z. Γραμματεία	37
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	40
3.1. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών	40
3. 2. Επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων	42
4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	58
A. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος	59
B. Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης	101
Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας	102
Δ. Μαθήματα ξένων γλωσσών	123
5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	129
Φοιτητές με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	132
Παράρτημα	137

1. Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

1. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Α. Ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ιδρύθηκε το 1984 με το Π.Δ. 83/1984, το οποίο τροποποιήθηκε το 1985 με το Π.Δ. 302/1985. Έδρα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ορίστηκε ο Βόλος. Αρχικά, η διοίκηση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ανατέθηκε σε Διοικούσα Επιτροπή, όπως όριζε το Π.Δ. 83/1984. Αυτή έπαυσε να ασκεί τα καθήκοντά της με τον διορισμό των πρώτων Πρυτανικών Αρχών, οι οποίες ανέλαβαν την διοίκηση του Πανεπιστημίου τον Φεβρουάριο του 1999 (για την ιστορία βλ., <https://www.uth.gr/panepistimio/me-mia-matia/istoria>). Σήμερα, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας έχει αναπτυχθεί σε σημαντικό βαθμό με τη λειτουργία Τμημάτων σε πέντε πόλεις (Βόλο, Λάρισα, Τρίκαλα, Καρδίτσα, Λαμία). Οι σπουδές είναι οργανωμένες σε 8 σχολές και 35 προγράμματα σπουδών, ενώ μέσω του Συμβουλίου Ένταξης, από τον Ιανουάριο του 2019, πραγματοποιούνται και 18 προγράμματα σπουδών του πρώην ΤΕΙ Θεσσαλίας (βλ. <https://www.uth.gr/sproydes/proptyhiakes>). Αναλυτικές πληροφορίες για το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και τις σπουδές σε αυτό μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου, στη θέση: <https://www.uth.gr>.

1. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Β. Διοίκηση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ζήσης Μαμούρης, Καθηγητής του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας

Αντιπρύτανης Έρευνας και Διά Βίου Εκπαίδευσης

Ιωάννα Λαλιώτου, Αν. Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Αντιπρύτανης Οικονομικών, Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

Χαράλαμπος Μπιλλίνης, Καθηγητής, Τμήμα Κτηνιατρικής

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας

Ιωάννης Θεοδωράκης, Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων

Στέφανος Παρασκευόπουλος, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Παναγιώτης Πολίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

2. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Π.Ε.)

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Α. Η φιλοσοφία του Τμήματος

Ίδρυση και Εξέλιξη του Τμήματος

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Π.Ε.) είναι ένα από τα τρία πρώτα Τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που ιδρύθηκαν το 1984, με έδρα το Συγκρότημα Παλαστράτου στο Βόλο. Ανήκε στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, η οποία στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου. Αντίστοιχα, η αρχική ονομασία του τμήματος ήταν Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Πήρε το σημερινό του όνομα με το Προεδρικό Διάταγμα 236 του 2000, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 200/18-09-2000. Στις 10 Ιουνίου 2003 διεξήχθησαν εκλογές για την αυτονόμηση του Τμήματος και την ανάδειξη Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου. Σήμερα (Ιούνιος 2021), το Τμήμα είναι στελεχωμένο με 19 μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), 4 μέλη εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), 1 μέλος Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και 4 υπαλλήλους για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη· συνεργάζεται επίσης με υποτρόφους ΕΣΠΑ και διδάσκοντες με το ΠΔ 407/80 όπου και όταν προκύπτουν διδακτικές ανάγκες και υπάρχει η ανάλογη διαθεσιμότητα. Τα τελευταία χρόνια δέχεται περίπου 180 φοιτητές/τριες κάθε χρόνο (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έρχονται μέσω μετεγγραφών και κατατακτηρίων εξετάσεων).

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Α. Η φιλοσοφία του Τμήματος

Φυσιογνωμία του Τμήματος

Το Π.Τ.Π.Ε. φιλοδοξεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις και προκλήσεις των καιρών και έχει διαμορφώσει το πρόγραμμά του έτσι ώστε οι απόφοιτες και οι απόφοιτοί του να είναι σε θέση να λειτουργούν και να παρεμβαίνουν δημιουργικά και αποτελεσματικά στον χώρο του ελληνικού σχολείου αλλά και γενικότερα μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό και διεθνοποιημένο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η αποστολή του Π.Τ.Π.Ε., που είναι η διδασκαλία και η έρευνα γύρω από την ευαίσθητη περίοδο της προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας κατά την οποία διαμορφώνεται η προσωπικότητα του ανθρώπου, μας υποχρεώνει, διδάσκοντες/ουσες και φοιτητές/ριες, να αναζητούμε κάθε στιγμή τις πιο πρόσφορες, δημιουργικές και νεωτερικές μεθόδους που αξιοποιούν τα επιστημονικά δεδομένα, προάγουν τη γνώση και βοηθούν τους/τις αποφοίτους στην παραπέρα ανάπτυξη και εξειδίκευση των ενδιαφερόντων τους.

Ο κύριος σκοπός του τμήματος είναι η κατάρτιση στοχαζόμενων εκπαιδευτικών στη σύγχρονη διδασκαλία και έρευνα στο πλαίσιο νέων περιβαλλόντων μάθησης με την

υποστήριξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.), η προώθηση της θεωρίας και της έρευνας που αφορούν στην εκπαίδευση και στην αγωγή στην προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία και η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, τυπικά και άτυπα. Έτσι η προετοιμασία των εκπαιδευτικών διέπεται και υποστηρίζεται, κατ' αρχήν, από τα νέα δεδομένα των επιστημών της παιδαγωγικής, της ψυχολογίας και της κοινωνιολογίας, ενώ συγχρόνως δίνεται η δέουσα έμφαση στα γνωστικά αντικείμενα της προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας (γλώσσα και λογοτεχνία, ιστορία, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, τέχνες, τεχνολογία και πολιτισμός) και στις ανάλογες μεθόδους της αγωγής που προσιδιάζουν σε αυτά. Επίσης, το τμήμα παρέχει μαθήματα που καλύπτουν ζητήματα μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας, καθώς στο Π.Τ.Π.Ε. η εξοικείωση και η εμπλοκή με την ερευνητική διαδικασία θεωρείται βασικό εργαλείο μάθησης για τους/ τις φοιτητές/ριες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά και μία πολύτιμη δεξιότητα που θα στηρίζει τους/τις αποφοίτους μας σε όλη τη διάρκεια της καριέρας τους.

Με βάση και τα παραπάνω, ως στόχος του Τμήματος ορίζεται η

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Α. Η φιλοσοφία του Τμήματος

Φυσιογνωμία του Τμήματος (συνέχεια)

αξιολογεί την πορεία τους, αναστοχάζεται και αυτοαξιολογείται, δηλαδή του/ης στοχαζόμενου/ης εκπαιδευτικού (reflective teacher). Για την υλοποίηση αυτής της προτεραιότητας, θεωρία-έρευνα-παιδαγωγική πράξη αποτελούν ένα αναπόσπαστο αλληλοτροφοδοτούμενο τρίδυμο, το οποίο ολοκληρώνεται με την Πρακτική Άσκηση του 8ου εξαμήνου, καθώς εκτός από τις πανεπιστημιακές διαλέξεις, τα σεμινάρια, τα βιωματικά και εργαστηριακά μαθήματα, το τμήμα εποπτεύει και την Πρακτική Άσκηση σε ποικίλους χώρους που απασχολούν παιδιά προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας. Η Πρακτική Άσκηση συνδέεται στενά με τα περισσότερα μαθήματα του προγράμματος και επιχειρεί μια δυναμική σύζευξη της θεωρίας με την έρευνα και τη διδακτική πράξη. Παράλληλα και σε μια δυναμική σχέση με την παραπάνω Πρακτική Άσκηση, λειτουργεί το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (από το 1998 έως σήμερα) σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες, το οποίο χρηματοδοτείται από Ευρωπαϊκά Προγράμματα, είναι αμειβόμενο και αποσκοπεί στην απόκτηση πρώτης εργασιακής εμπειρίας (ΕΠΕΑΕΚ I, II, ΕΣΠΑ). Τον Δεκέμβριο του 2013 το πρόγραμμα σπουδών του Π.Τ.Π.Ε. πέρασε με μεγάλη επιτυχία τη δοκιμασία της εξωτερικής

αξιολόγησης από την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.Δ.Ι.Π.), η Έκθεση της οποίας υπογραμμίζει το γεγονός ότι το Τμήμα φέρνει εις πέρας τους προγραμματικούς του στόχους με αξιοσημείωτη αποτελεσματικότητα (σελ. 19) και επικροτεί, ανάμεσα σε άλλα, τις προσπάθειες των διδασκόντων για καινοτόμες διδακτικές πρακτικές (σελ. 30). Η τελευταία αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών έγινε το 2014 λαμβάνοντας υπόψιν τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στην Έκθεση Αξιολόγησης της ΑΔΙΠ (βλ. και Παράρτημα). Η διάρθρωση του αναθεωρημένου προγράμματος διασφαλίζει κατά τα δύο πρώτα έτη των σπουδών την εμπέδωση μια στέρεας βάσης γνώσεων υποβάθρου μέσω την υποχρεωτικών μαθημάτων, απαραίτητων για την επιστημονική και επαγγελματική πορεία στον χώρο της προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας, αλλά μετά το τέταρτο εξάμηνο προβλέπει ακόμα μεγαλύτερη ελευθερία στην επιλογή μαθημάτων, που δίνει τη δυνατότητα στους/τις φοιτητές/τριες να εμβαθύνουν στα ειδικά ενδιαφέροντά τους και να ακολουθήσουν τις προσωπικές τους κλίσεις και ανησυχίες. Το Δεκέμβριο του 2020, το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος πιστοποιήθηκε από την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ) (2018-2023) με τον ανώτατο βαθμό.

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Β. Ενότητες Μαθημάτων

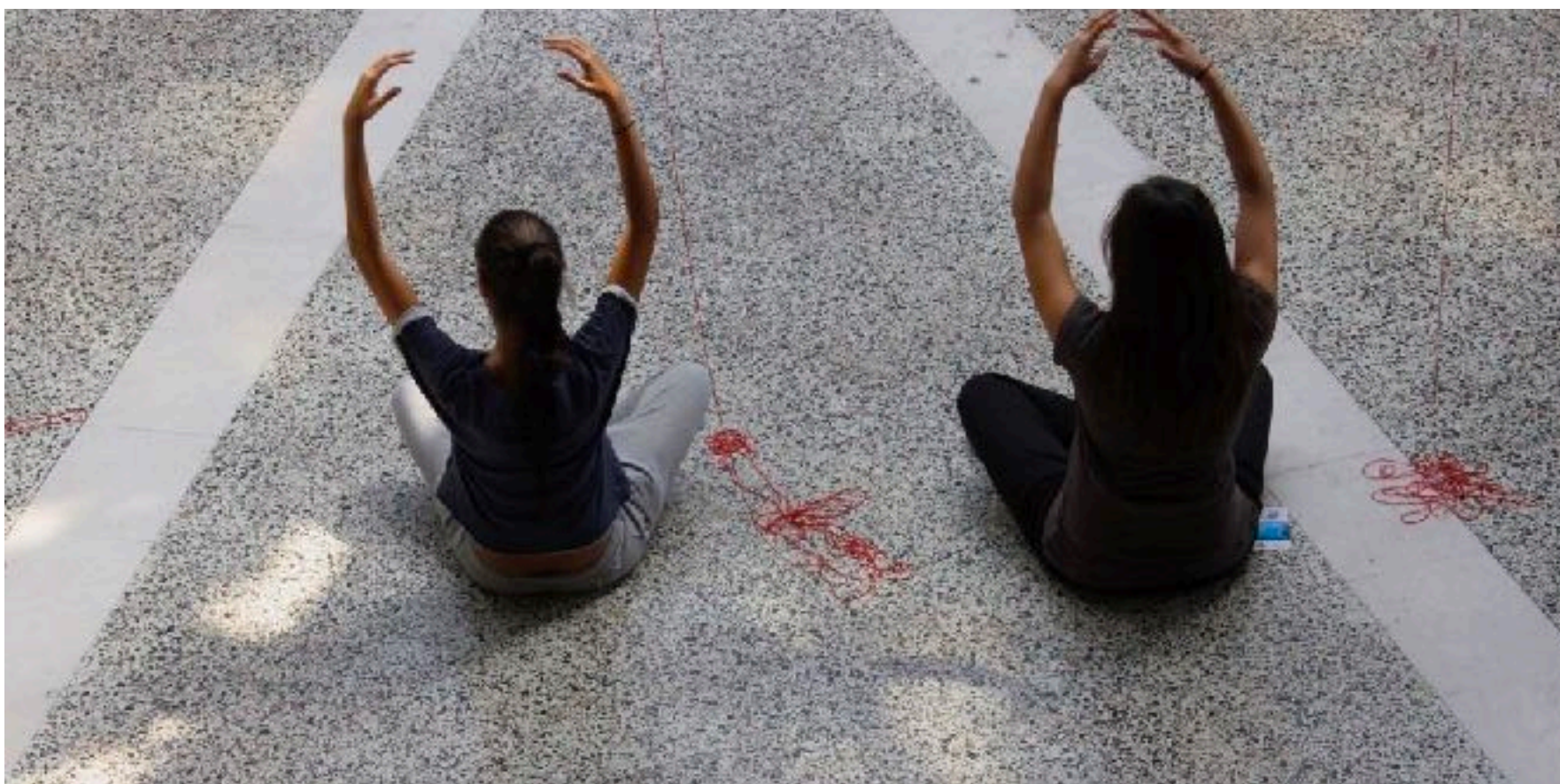
Το Τμήμα προσπαθεί συστηματικά να αναδείξει και να προβάλλει τους πολλαπλούς τρόπους με τους οποίους τα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα συνομιλούν μεταξύ τους και συσχετίζονται στο πλαίσιο της εκπαίδευσης. Για λόγους πρακτικής ευκολίας, τα προσφερόμενα μαθήματα χωρίζονται σε πέντε ενότητες, οι οποίες, ωστόσο, συνδέονται μεταξύ τους με κοινές δράσεις και μαθήματα που υιοθετούν διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις.

1. Ενότητα παιδαγωγικών μαθημάτων (με κωδικό Π)

Η Ενότητα Παιδαγωγικών Μαθημάτων, περιλαμβάνει γνωστικά αντικείμενα που εμβαθύνουν στην κατανόηση του σύνθετου φαινομένου της παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας, προσεγγίζοντας σφαιρικά τις διαφορετικές διαστάσεις της παιδαγωγικής θεωρίας και πράξης. Μέσα από τα μαθήματα της ενότητας των Παιδαγωγικών οι φοιτητές/ριες μελετούν γενικότερα ζητήματα επιστημονικής θεμελίωσης των προϋποθέσεων και των σκοπών της αγωγής, της μάθησης και της διδασκαλίας.

Ειδικότερα, τα μαθήματα της ενότητας αυτής εξετάζουν και αναλύουν σύγχρονα θέματα Παιδαγωγικής επιδιώκοντας να ευαισθητοποιήσουν τον/την μελλοντικό/ή παιδαγωγό της προσχολικής ηλικίας σε ζητήματα ετερότητας, στη δημιουργία ισότιμων ευκαιριών για όλους τους μαθητές, καθώς και στη γενικότερη κατανόηση της πολυπλοκότητας του σημερινού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, έχοντας ως κεντρικό άξονα τις εξελίξεις της τρίτης χιλιετίας. Η παραπάνω ευαισθητοποίηση αποτελεί απαραίτητη δεξιότητα για τον/τη μελλοντικό/ή Νηπιαγωγό προκειμένου να επιτύχει την εφαρμογή των σκοπών και των στόχων του αναλυτικού προγράμματος, γνωρίζοντας επαρκώς τις

ανάγκες και τις απαιτήσεις των σύγχρονων κοινωνικών συνθηκών.

Το σύνολο των μαθημάτων της ενότητας ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας, συνεισφέρει στη διαμεσολάβηση του σχολείου στην αντιμετώπιση κάθε τύπου διακρίσεων και κοινωνικού αποκλεισμού, στην ανάπτυξη πολιτισμικού πλουραλισμού και στην καλλιέργεια της αξίας της προστασίας του περιβάλλοντος, ζητήματα που τίθενται πλέον παγκόσμια, συμβάλλουν στην πληρέστερη διερεύνηση του αντικείμενου της Παιδαγωγικής και θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας για το πρόγραμμα σπουδών του ΠΤΠΕ.

2. Ενότητα μαθημάτων ψυχολογίας και κοινωνιολογίας (με κωδικό Ψ)

Η Ενότητα Μαθημάτων Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας περιλαμβάνει μαθήματα που αφορούν σε θέματα θεωρίας, πρακτικών εφαρμογών και έρευνας, από τις επιστήμες της ψυχολογίας και της κοινωνιολογίας και από εξειδικευμένους τομείς τους, όπως η αναπτυξιακή, η κοινωνική και η εκπαιδευτική ψυχολογία, η κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας και της εκπαίδευσης, η θεωρία και η ανάλυση λόγου με επίκεντρο τη μελέτη αναπαραστάσεων γύρω από την παιδική ηλικία. Μέσα από τις γνώσεις που παρέχονται, μελετάται η διασύνδεση μεταξύ κοινωνικού και φυσικού

περιβάλλοντος και νόησης, συναισθημάτων και συμπεριφοράς, με άξονα εστιασμού την αλληλεπίδραση και τη δυναμική που αναπτύσσονται στο σχολικό πλαίσιο.

Παράλληλα, η ενότητα παρέχει μαθήματα που καλύπτουν ζητήματα επιστημολογίας και μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας σε σχέση με τις βασικές προσεγγίσεις τόσο από το πεδίο της ποσοτικής, όσο και από το πεδίο της ποιοτικής κατεύθυνσης.

3. Ενότητα ιστορίας, γλώσσας και λογοτεχνίας (με κωδικό I)

Η Ενότητα Ιστορίας, Γλώσσας και Λογοτεχνίας περιλαμβάνει τόσο θεωρητικά μαθήματα όσο και μαθήματα διδακτικής μεθοδολογίας. Στόχοι των θεωρητικών μαθημάτων είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να μελετήσουν τους τρόπους με τους οποίους παράγουν νόημα ο λόγος, η εικόνα και άλλα συμβολικά συστήματα, να καλλιεργήσουν την ιστορική σκέψη και συνείδηση, να εξοικειωθούν με τις μεθόδους προσέγγισης λογοτεχνικών και πολυτροπικών κειμένων και να κατανοήσουν τους μηχανισμούς κατάκτησης της μητρικής γλώσσας, και γενικότερα, τους μηχανισμούς της γλωσσικής καλλιέργειας των

παιδιών προσχολικής ηλικίας. Αυτά επιτυγχάνονται με τη βοήθεια της ιστοριογραφίας, της ανάπτυξης θεωρητικών και εφαρμοσμένων ζητημάτων γλωσσικής επικοινωνίας, των ιστορικών και ιδεολογικών προσεγγίσεων θεμάτων της νεοελληνικής αλλά και της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, αλλά και με την εξοικείωση με στοιχεία του νεοελληνικού πολιτισμού.

Παράλληλα, μελετώνται ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας στα γνωστικά αντικείμενα της ιστορίας, της γλώσσας και της παιδικής λογοτεχνίας, προκειμένου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να μπορέσουν μελλοντικά να ανταποκριθούν με επάρκεια στις διδακτικές τους υποχρεώσεις. Οι φοιτητές/τριες

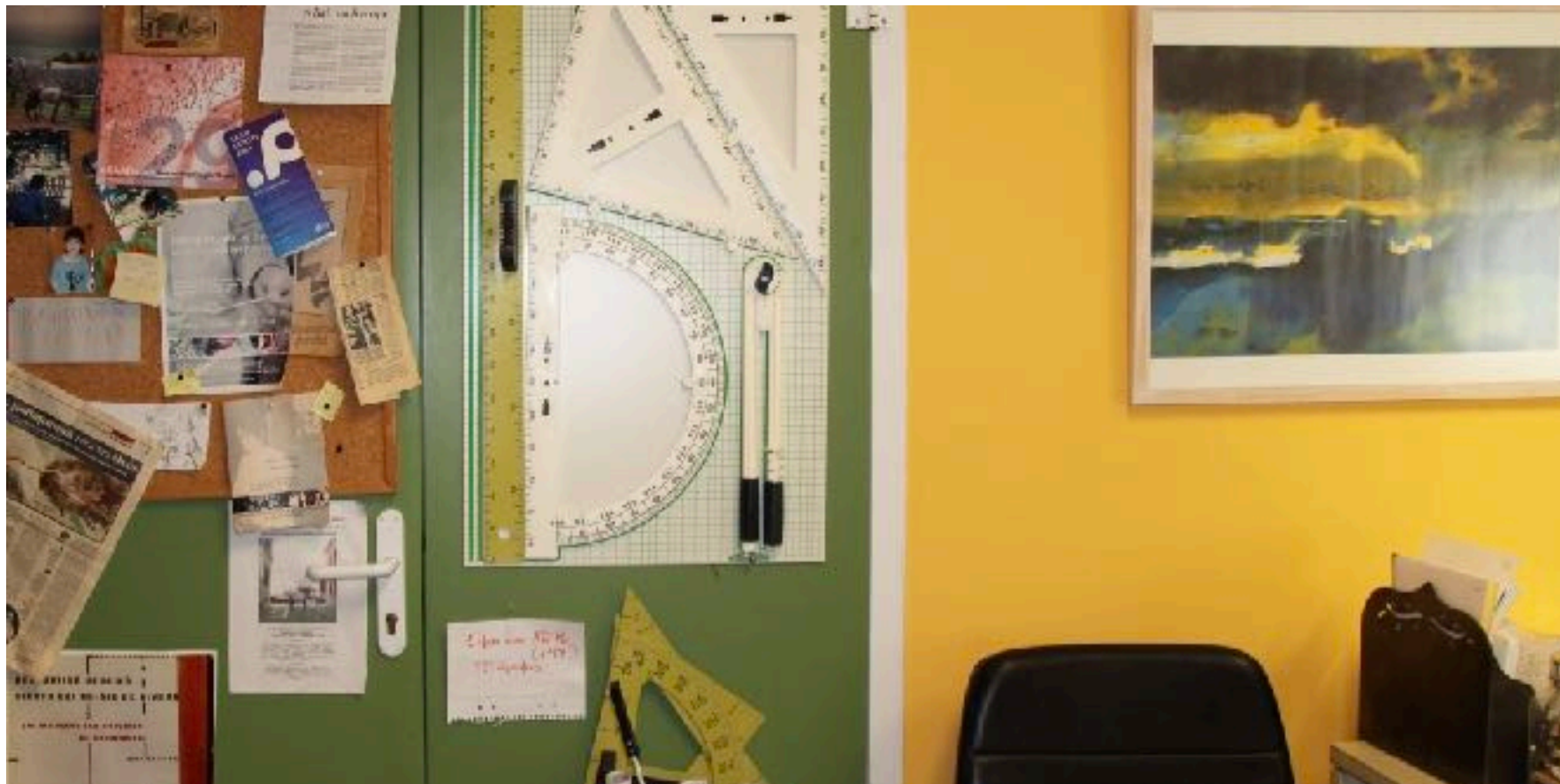
μαθαίνουν να αναζητούν, να επιλέγουν και να αξιοποιούν το γλωσσικό υλικό που θα υποστηρίξει την εισαγωγή των νηπίων, μέσα από αναπτυξιακά κατάλληλες δραστηριότητες, στον γραμματισμό και στη σπουδή του ιστορικού περιβάλλοντος, που θα τα βοηθήσει να αποκτήσουν μια πρώτη αντίληψη της χρονικής ακολουθίας, στοιχειώδεις γνώσεις πολιτισμού, κατανόηση και σεβασμό της ετερότητας, όλα στοιχεία που θα συμβάλλουν στην ψυχοπνευματική τους εξέλιξη.

Τα μαθήματα της λογοτεχνίας και της παιδικής λογοτεχνίας επιχειρούν, επιπλέον, να ενθαρρύνουν τη συγγραφή δοκιμίου αλλά και τη δημιουργική γραφή, ασκώντας έτσι τους φοιτητές

και τις φοιτήτριες σε διαφορετικές χρήσεις του γραπτού λόγου και στην ανάπτυξη της δεξιότητας της επιχειρηματολογίας.

4. Ενότητα Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας (με κωδικό Θ)

Τα επιτεύγματα των θετικών επιστημών (φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, περιβάλλον και τεχνολογίες) διεισδύουν ολοένα και περισσότερο σε κάθε πτυχή της κοινωνικής και προσωπικής ζωής του σύγχρονου ανθρώπου ανεξαρτήτως ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών. Τα παιδιά είναι μια ευαίσθητη πληθυσμιακή ομάδα, ευάλωτη στην

επίδραση των περιβαλλοντικών παραγόντων οι περισσότεροι των οποίων είναι απόρροια της τεχνολογικής εξέλιξης (εντομοκτόνα, ατμοσφαιρική ρύπανση, ραδιοκύματα διατροφή, ήλιος, κάπνισμα, κλπ.). Η συστηματική καταγραφή, μελέτη και μέτρηση των επιπτώσεων των παραγόντων αυτών έχει ανάγκη την κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση εκπαιδευτικών και παιδιών.

Επιπλέον, τα παιδιά, στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν την πληθώρα ερεθισμάτων που δέχονται από το φυσικό και τεχνολογικό περιβάλλον στο οποίο ζουν, κατασκευάζουν νοητικές αναπαραστάσεις ή αποκτούν εμπειρίες σχετικά με τον κόσμο και τα φαινόμενά του, πριν ακόμα εισέλθουν στις δομές

της τυπικής εκπαίδευσης. Επομένως, η προσπάθεια συστηματικής μελέτης αυτών των θεμάτων από τα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσης συμβαδίζει με τις ανάγκες για ανάπτυξη στο φυσικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Η εξοικείωση των παιδιών με τις γνωστικές αυτές περιοχές θέτει τα θεμέλια για την ανάπτυξη ικανών και υπεύθυνων πολιτών, εφοδιασμένων με γνώσεις και δεξιότητες που τους επιτρέπουν να συμμετέχουν ενεργά στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

5. Ενότητα Τεχνών και Πολιτισμού (με κωδικό Τ)

Η Ενότητα Τεχνών και Πολιτισμού περιλαμβάνει μαθήματα τόσο θεωρητικά όσο και μαθήματα με πρακτικό

προσανατολισμό, που αφορούν τις εικαστικές τέχνες, το κουκλοθέατρο, το θέατρο στην εκπαίδευση, την ιστορία της τέχνης, την κινητική αγωγή και τον δημιουργικό χορό, τη μουσειακή εκπαίδευση, τη μουσική παιδαγωγική, καθώς και συναφείς τομείς από τον χώρο των Τεχνών και του Πολιτισμού.

Τα μαθήματα της ενότητας αποσκοπούν στην εισαγωγή όλων των φοιτητριών και φοιτητών σε θεμελιώδεις έννοιες των Τεχνών και του Πολιτισμού, στη διδακτική τους, καθώς και στην ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σχέσης μαζί τους, η οποία θεωρείται απαραίτητη για την αξιοποίησή τους σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Γ. Εργαστήρια

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης διαθέτει έξι θεσμοθετημένα ερευνητικά εργαστήρια τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Εργαστήριο Ψυχολογίας

Διευθύντρια: Ειρήνη Δερμιτζάκη

Το Εργαστήριο Ψυχολογίας έχει ως στόχο την κάλυψη των ερευνητικών και εκπαιδευτικών αναγκών των φοιτητών και του προσωπικού του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης στο πεδίο της Ψυχολογίας, την εκπόνηση ερευνών και ερευνητικών προγραμμάτων, την καλλιέργεια ερευνητικών σχέσεων, την διαμόρφωση και συγκέντρωση υλικού και δεδομένων για την ψυχολογική έρευνα, τη σύνδεση με την κοινότητα και τη συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς με σκοπούς την ψυχολογική συμβουλευτική στην εκπαιδευτική κοινότητα, την εφαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης, την ευαισθητοποίηση, επιμόρφωση και εκπαίδευση της ακαδημαϊκής και της εκπαιδευτικής κοινότητας καθώς και την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 159/1984 (Α'53). Το Εργαστήριο Ψυχολογίας περιλαμβάνει δύο επιμέρους ερευνητικές μονάδες: την Μονάδα Εκπαιδευτικής και Σχολικής Ψυχολογίας και την Μονάδα Ανάλυσης Λόγου. <http://psychologylab.ece.uth.gr/>

Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης

Διευθυντής: Γιάννης Πεχτελίδης

Το Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης (ΦΕΚ 86/20-4-2001) εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε θέματα, που αφορούν στη μελέτη και έρευνα περιοχών κυρίως της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, αλλά και της Κοινωνιολογίας της Παιδικής Ηλικίας και της Νεότητας, καθώς και των Εκπαιδευτικών Κοινών. Κύριο μέλημα του εργαστηρίου είναι η διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στο πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και της Κοινωνικής Θεωρίας. Οι στόχοι του εργαστηρίου είναι: 1. η πραγματοποίηση έρευνας και η παροχή στην κοινωνία εμπειρικά τεκμηριωμένης επιστημονικής γνώσης για την

κατανόηση και διευθέτηση βασικών προβλημάτων του εκπαιδευτικού θεσμού και κοινωνικών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, τα παιδιά και οι νέοι, 2. η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, συνεδρίων και εργαστηρίων για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων του, καθώς και η επιμόρφωση φοιτητών, εκπαιδευτικών και γενικά ανθρώπων που ασχολούνται επαγγελματικά με τα παιδιά και τους νέους, 3. ο κριτικός αναστοχασμός της τρέχουσας παιδαγωγικής πρακτικής και η αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων διαπαιδαγώγησης με

σημείο αναφοράς τις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας, της αυτονομίας, του διαμοιρασμού, της αλληλεγγύης και της οριζόντιας συμμετοχής παιδιών, νέων και ενηλίκων στο κοινωνικό και εκπαιδευτικό γίγνεσθαι, και 4. η συνεργασία ανάμεσα σε μέλη και ομάδες της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και ανθρώπους που εργάζονται και απασχολούνται σε άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όπως είναι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), κέντρα ερευνών, ινστιτούτα, επιχειρήσεις κλπ. με σκοπό την εφαρμογή προγραμμάτων επιμόρφωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης της κοινότητας.

<https://socedu.ece.uth.gr/index.php>

Εργαστήριο Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής

Διευθύντρια: Αικατερίνη Μιχαλοπούλου

Το Εργαστήριο Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των φοιτητών/τριών στο πλαίσιο της Παιδαγωγικής και Διδακτικής τους κατάρτισης (Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης). Στοχεύει στη σύνδεση της θεωρίας και της πράξης της εκπαίδευσης με την ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών διδακτικής μεθοδολογίας, στο πλαίσιο ερευνητικών δράσεων.

Επιπλέον, υποστηρίζει την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών του Τμήματος δίνοντας έμφαση στην σημασία της επιλογής κατάλληλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων διαμέσου πρακτικών αναστοχασμού.

<http://pedagogylab.ece.uth.gr>

Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης

Διευθύντρια: Νίκη Νικονάνου

Το Εργαστήριο καλύπτει, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης, καθώς και άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στα γνωστικά αντικείμενα των Πολιτισμικών Σπουδών, της Μουσειολογίας, της Μουσειακής Εκπαίδευσης, της Ιστορικής Εκπαίδευσης και της Παιδαγωγικής των Τεχνών (μουσική, θέατρο, εικαστικά). Βασικοί σκοποί του Εργαστηρίου είναι: 1. η προώθηση της έρευνας και της εκπαίδευσης στους παραπάνω τομείς και η συνεργασία με συναφή ελληνικά και διεθνή ακαδημαϊκά ιδρύματα, κέντρα ερευνών, πολιτιστικούς οργανισμούς, αλλά και με κοινότητες όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, 2. ο σχεδιασμός και η ερευνητική πλαισίωση

πειραματικών παιδαγωγικών παρεμβάσεων σε χώρους πολιτισμού, 3. η διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, 4. η συγκέντρωση πρότυπων ερευνητικών εργασιών, εκπαιδευτικών δράσεων και εκπαιδευτικού υλικού. Το εργαστήριο εκδίδει το διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό για την μουσειακή εκπαίδευση με τίτλο MuseumEdu το οποίο βρίσκεται <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el/node/141>.

<http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el>

Εργαστήριο Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας

Διευθυντής: Ηλίας Καρασαββίδης

Το Εργαστήριο Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στην ευρύτερη περιοχή των θετικών επιστημών που περιλαμβάνει τις Νέες Τεχνολογίες, τα Μαθηματικά, τις Φυσικές Επιστήμες, και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Το εργαστήριο θεσμοθετήθηκε το 2004 (Αρ. ΦΕΚ 78415/Β1) και αναδιοργανώθηκε το 2007 (Αρ. ΦΕΚ 2513/Β1, 31-12-07). Στο εργαστήριο εντάσσονται τρεις θεσμοθετημένες ερευνητικές μονάδες: α. Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και το Περιβάλλον, β. Μαθησιακές Τεχνολογίες και Μαθηματική Εκπαίδευση και γ. Τεχνολογίες της

Πληροφορίας και της Επικοινωνίας. Καθεμία μία από αυτές τις μονάδες έχει τον-ην δικό-ή της Υπεύθυνο που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Συγκεκριμένα, για την ομάδα Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και το Περιβάλλον έχει οριστεί υπεύθυνη η Ίριδα Τσεβρένη, για την μονάδα Μαθησιακές Τεχνολογίες και Μαθηματική Εκπαίδευση η Άννα Χρονάκη, και για την μονάδα Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας ο Ηλίας Καρασαββίδης.

<http://steam.ece.uth.gr>

Η ερευνητική μονάδα Μαθησιακές Τεχνολογίες και Μαθηματική Εκπαίδευση ή σύντομα LTME διατηρεί δικό της ιστότοπο <http://83.212.201.85:8080/ltme/en/about>

Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού

Διευθύντρια: Τσιλιμένη Τασούλα

Το Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα μελέτης και έρευνας στις περιοχές γενικής και παιδικής λογοτεχνίας, αφηγηματολογίας, παραμυθιού, έντεχνου λαϊκού λόγου. Η έρευνα αφορά: καταγραφή της

λαϊκής λογοτεχνίας, μελέτη της σύγχρονης παιδικής λογοτεχνίας, της λαϊκής λογοτεχνίας, τη διασύνδεση με τους λαϊκούς αφηγητές, την ίδρυση Μουσείου Παιδικής Λογοτεχνίας, την οργάνωση εκδηλώσεων για το παιδικό βιβλίο και τη διδασκαλία της λογοτεχνίας. Ιδρύθηκε το 1999 από τον Ομότιμο Καθηγητή Β.Δ. Αναγνωστόπουλο (Φ.Ε.Κ. 146/14-6-1999). Από το 2005 το Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού εκδίδει το ηλεκτρονικό περιοδικό ελεύθερης πρόσβασης με κριτές ΚΕΙΜΕΝΑ (<http://keimena.ece.uth.gr>). Διαθέτει βιβλιοθήκη με λογοτεχνικά βιβλία, βιβλία θεωρίας της

λογοτεχνίας, τεύχη λογοτεχνικών περιοδικών κ.ά., καθώς και πολλές ηχογραφήσεις λαϊκών αφηγητών σε κασέτες.

<http://languageculturelab.ece.uth.gr/>

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Δ. Πρακτική Άσκηση

Το αναμορφωμένο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (Π.Α.), που ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, εξασφαλίζει έναν ουσιαστικό και λειτουργικό συγκερασμό της παιδαγωγικής θεωρίας -όπως αυτή αποτυπώνεται στα σύγχρονα πορίσματα των Επιστημών Αγωγής- με την εκπαιδευτική πράξη, διαμέσου της ανάπτυξης πρακτικών αναστοχασμού. Σκοπός της Π.Α. είναι οι φοιτήτριες/τές, ως μελλοντικές/οί εκπαιδευτικοί, να αναπτύξουν επαγγελματική συνείδηση, στην κατεύθυνση του αναστοχαζόμενου εκπαιδευτικού που ερευνά το έργο του.

Η Π.Α. του Π.Τ.Π.Ε. αναπτύσσεται γύρω από δύο (2) άξονες:

Ο 1ος άξονας είναι «ενδοσχολικός», που αναφέρεται στην Υποχρεωτική Π.Α. (Υ.Π.Α.) σε νηπιαγωγεία. Η Υ.Π.Α. έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα για όλες τις φοιτήτριες και όλους τους φοιτητές (βλ. αναλυτική περιγραφή παρακάτω).

Ο 2ος άξονας είναι «εξωσχολικός», που αναφέρεται στην Αμειβόμενη Π.Α. (Α.Π.Α.) και υλοποιείται σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια & παιδικούς σταθμούς, σε κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, σε μουσεία, σε θεατρικές ομάδες, σε κατασκηνώσεις, κ.λπ.

1ος Άξονας

Όσον αφορά τον 1ο άξονα που αναφέρεται στην Υ.Π.Α. (συνολικής διάρκειας 6 εβδομάδων), αυτός συμπεριλαμβάνει τρία (3) αλληλένδετα επίπεδα ως εξής:

A' Επίπεδο

Κατά το 3ο ή 4ο εξάμηνο σπουδών, οι φοιτήτριες/τές στο πλαίσιο του υποχρεωτικού μαθήματος «Συστηματική παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας-Πρακτική Άσκηση» ασκούνται στη μέθοδο της συστηματικής παρατήρησης της εκπαιδευτικής πράξης, με σκοπό τη σταδιακή γνωριμία τους με το πολύπλοκο εκπαιδευτικό περιβάλλον του νηπιαγωγείου (παρατήρηση και καταγραφή της διδακτικής μεθοδολογίας, του προγράμματος, του παιδαγωγικού κλίματος, του χώρου, του χρόνου, κ.λπ.), καθώς και τη συνειδητοποίηση του ρόλου που θα κληθούν να επιτελέσουν ως μελλοντικές/οί εκπαιδευτικοί. Το εν λόγω μάθημα συμπεριλαμβάνει παρακολούθηση και καταγραφή της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω τριών (3) επιτόπιων επισκέψεων σε νηπιαγωγεία, καθώς και βιντεοσκοπημένων διδασκαλιών, ανάλυση παιδαγωγικών και διδακτικών συμβάντων, κριτική συζήτηση, σύνδεση με θεωρία και αναστοχασμό.

B' Επίπεδο

Κατά το 7ο εξάμηνο οι φοιτήτριες/τές παρακολουθούν το «Σεμινάριο προετοιμασίας πρακτικής άσκησης». Στο μάθημα αυτό ασκούνται στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και στην πιλοτική τους εφαρμογή σε εκπαιδευτικές δομές, στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και στον επανασχεδιασμό τους. Οι δράσεις αυτές πλαισιώνονται από φροντιστηριακές συναντήσεις των φοιτητριών/τών με μέλη Ε.ΔΙ.Π. για την ανατροφοδότηση και τον αναστοχασμό.

Γ' Επίπεδο

Κατά το 8ο εξάμηνο, οι φοιτήτριες/τές ασχολούνται σε πολύ μεγάλο βαθμό με την Π.Α., στο πλαίσιο του μαθήματος «Πρακτική Άσκηση και Σεμινάριο Πρακτικής Άσκησης» που έχει ένα συνθετικό χαρακτήρα όλων των προηγούμενων δράσεων. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές συμμετέχουν: (α) σε θεωρητικές διαλέξεις, (β) σε φροντιστηριακές συναντήσεις με μέλη Ε.ΔΙ.Π., καθώς και (γ) στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης στα νηπιαγωγεία.

Για τη συμμετοχή των φοιτητριών/τών στην Π.Α. απαιτείται να έχουν παρακολουθήσει και ολοκληρώσει με επιτυχία 15 από τα 18 υποχρεωτικά μαθήματα των δύο πρώτων ετών σπουδών, καθώς και τα μαθήματα των προηγούμενων δύο (2) επιπέδων Π.Α. που περιγράφονται νωρίτερα.

Η Π.Α. του Γ' επιπέδου αποσκοπεί στο να παρέχει στις/στους μελλοντικές/ούς εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να έχουν μια ουσιαστική αλληλεπίδραση με τα νήπια σε βάθος χρόνου, να εφαρμόσουν καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες της τάξης τους, να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να αντιμετωπίσουν δημιουργικά την υπέρβαση των όποιων προβλημάτων.

2ος Άξονας

Όσον αφορά στον 2ο άξονα που αναφέρεται στην Α.Π.Α., διευκρινίζονται τα παρακάτω:

Παράλληλα με την Υ.Π.Α. του Π.Τ.Π.Ε. και σε μια δυναμική σχέση με αυτή, λειτουργεί το πρόγραμμα Α.Π.Α. με τίτλο «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Φοιτητριών» (ΕΣΠΑ 2014-2020). Η χρηματοδότηση του προγράμματος γίνεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013» και αναδεικνύει ως προτεραιότητα την ποιοτική αναβάθμιση της Π.Α. στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε.

Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του 8ου εξαμήνου, οι φοιτήτριες/τές, σε εθελοντική βάση, επιλέγουν κάποιο εργασιακό περιβάλλον είτε στην έδρα του Π.Θ. είτε στον τόπο κατοικίας τους, όπου θα ασκηθούν σε αληθινές επαγγελματικές

συνθήκες. Οι φοιτήτριες/τές αμείβονται από το πρόγραμμα Α.Π.Α. (παρέχοντας έτσι κίνητρα στους εργοδότες να τους προσλάβουν χωρίς εργασιακή εμπειρία και ενδεχομένως να δημιουργήσουν μια εργασιακή σχέση αμειβόμενη, πιθανώς με το πέρας του προγράμματος, στην περίπτωση που ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας επί δύο μήνες (ενδεχομένως και περισσότερο).

Ειδικότερα, η Αμειβόμενη Πρακτική Άσκηση (Α.Π.Α.) του Π.Τ.Π.Ε., που συγχρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ) έχει θεσμοθετηθεί στο Π.Τ.Π.Ε. από το 2009 (αποφ. Γ.Σ. 19η / 1-4-2009 & 2η / 21-10-2009), λειτουργεί συμπληρωματικά με την Υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση (Υ.Π.Α.) που πραγματοποιούν οι φοιτήτριες/τές σε δημόσια νηπιαγωγεία του Δήμου Βόλου, και αναγνωρίζεται, ως:

Εγκεκριμένη δραστηριότητα των φοιτητριών/τών συνδεδεμένη με το Πρόγραμμα Σπουδών.

Έχει προαιρετικό χαρακτήρα για τις/τους φοιτήτριες/τές, που επιλέγονται με βάση την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που καταθέτουν στο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα της ΔΑΣΤΑ (Δομή Απασχόλησης και ΣΤΑδιοδρομίας).

Δεν βαθμολογείται, αλλά λαμβάνει 10 ECTS που αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος, σε ειδικό πεδίο

που έχει προβλεφθεί για τον σκοπό αυτό.

Η διάρκειά της είναι δύο μήνες και διεξάγεται συνήθως τους καλοκαιρινούς μήνες με δυνατότητα άσκησης σε κάποιους φορείς καθ' όλη τη διάρκεια του έτους

Συμμετέχουν σε αυτήν φοιτήτριες/τές που βρίσκονται στο τελευταίο έτος σπουδών (7ο & 8ο εξάμηνο) και έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τα 2/3 του προγράμματος σπουδών.

Διεξάγεται κυρίως σε ιδιωτικούς φορείς και επιχειρήσεις, καθώς και σε δημόσιους (π.χ. Ιδιωτικά σχολεία & Παιδικούς Σταθμούς, Παιδικοί Σταθμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, σε κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, σε παιδότοπους, σε μουσεία, σε καλλιτεχνικές ομάδες, παιδικές βιβλιοθήκες, παιδικά χωριά SOS, κλπ.).

Αναλυτικά, οι επιμέρους λεπτομέρειες για την οργάνωση, τη διεξαγωγή και την ολοκλήρωση της Α.Π.Α. (ΕΣΠΑ) συμπεριλαμβάνονται στον ιστότοπο του Π.Τ.Π.Ε.

Το Π.Τ.Π.Ε. με το συγκεκριμένο υπο-έργο έχει καταφέρει -με βάση τις αξιολογήσεις των φοιτητριών/τών που έχουν συμμετάσχει ως τώρα, καθώς και των αντίστοιχων φορέων- να αναβαθμίσει, να ενισχύσει και να επεκτείνει τον θεσμό της Π.Α., συνδέοντας το πανεπιστήμιο με την αγορά εργασίας και δημιουργώντας ευνοϊκές συνθήκες πρόσβασης των φοιτητριών/

τών σε εργασιακά περιβάλλοντα σχετικά με το αντικείμενο σπουδών τους. Παράλληλα, επιδιώκει την ολοένα και περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ του Τμήματος και των επιχειρήσεων, τόσο του Βόλου ως έδρα του πανεπιστημίου, όσο και των υπόλοιπων τοπικών αγορών εργασίας σε άλλες περιοχές της χώρας. Επιπλέον, αποσκοπεί να δώσει στους φοιτητές και στις φοιτήτριές του, την ευκαιρία να αποκτήσουν μια πρώτη εργασιακή εμπειρία, να αναπτύξουν επαγγελματική συνείδηση απασχολούμενοι σε αληθινές εργασιακές συνθήκες, να αφομοιώσουν ουσιαστικότερα την επιστημονική γνώση, αλλά και να διευκολύνει τη μετάβαση και ένταξή τους στη ραγδαία εξελισσόμενη αγορά εργασίας.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται μία σειρά ενεργειών-δράσεων, όπως είναι η αναμόρφωση, επέκταση και ενίσχυση του ήδη υπάρχοντος Προγράμματος Π.Α. με λειτουργική σύνδεσή του με τη νέα Π.Α., η επίτευξη συνεργασίας με νέους φορείς, η αναζήτηση νέων θέσεων Π.Α. ανάλογες του γνωστικού αντικείμενου των φοιτητών/τριών εκτός της περιοχής του νομού Μαγνησίας, η ανάπτυξη του συστήματος εποπτείας και ενημέρωσης τόσο των φοιτητών/τριών, όσο και των επιχειρήσεων – φορέων προκειμένου να επιτευχθεί η βελτίωση και επέκταση του θεσμού, η διεύρυνση του μηχανισμού συνεχούς αξιολόγησης και βελτιστοποίησης του Προγράμματος Π.Α, η εκπόνηση σχεδίου βιωσιμότητας του Προγράμματος, η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των φοιτητών/τριών και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων με τη διοργάνωση

διαφόρων εκδηλώσεων. Επιστημονική Υπεύθυνη της Υ.Π.Α. και της Α.Π.Α. στο Π.Τ.Π.Ε. είναι η Καθηγήτρια κ. Αικατερίνη Μιχαλοπούλου.

Στοιχεία επικοινωνίας για την Υ.Π.Α. & την Α.Π.Α.

Επιστημονική Υπεύθυνη

Αικατερίνη Μιχαλοπούλου, Καθηγήτρια

Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αργοναυτών & Φιλελλήνων

Νέο Κτίριο, 3ος όροφος, Γραφείο 5

kmihal@uth.gr & ☎ 24210-74814

Πληροφορίες για την Υ.Π.Α.

Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Π.Τ.Π.Ε.

Κουμουνδούρου 4 & Ιάσονος

4ος όροφος, Γραφείο Β

pa-ece@uth.gr

Εργαστηριακό-Διδακτικό Προσωπικό (με αλφαβητική σειρά)

Βίτσου Μαγδαληνή (Ε.ΔΙ.Π.),

mvitsou@uth.gr

☎ 24210 06360

Γραφ. Β3

Γκαραγκούνη-Αραίου Φωτεινή (Ε.ΔΙ.Π.),

fkarakg@uth.gr

☎ 24210 06359

Γραφ. Β4

Χατζοπούλου Κατιφένεια-Αγγελική (Ε.ΔΙ.Π.),

kchatzop@uth.gr

Γραφ. Β2

Πληροφορίες για την Α.Π.Α. (ΕΣΠΑ)

Γραφείο Πρακτικής Άσκησης Ε.Λ.Κ.Ε.-Π.Θ.

Γιαννιτσών & Λαχανά, Συγκρότημα Τσαλαπάτα

(Πρόσβαση: με το Αστικό Λεωφορείο Βόλου με τις γραμμές Νο 15 και Νο 3)

☎ 24210-06382, praktiki.ece@uth.gr, <http://pa.uth.gr>

Δευτέρα - Παρασκευή 09:00 - 15:00

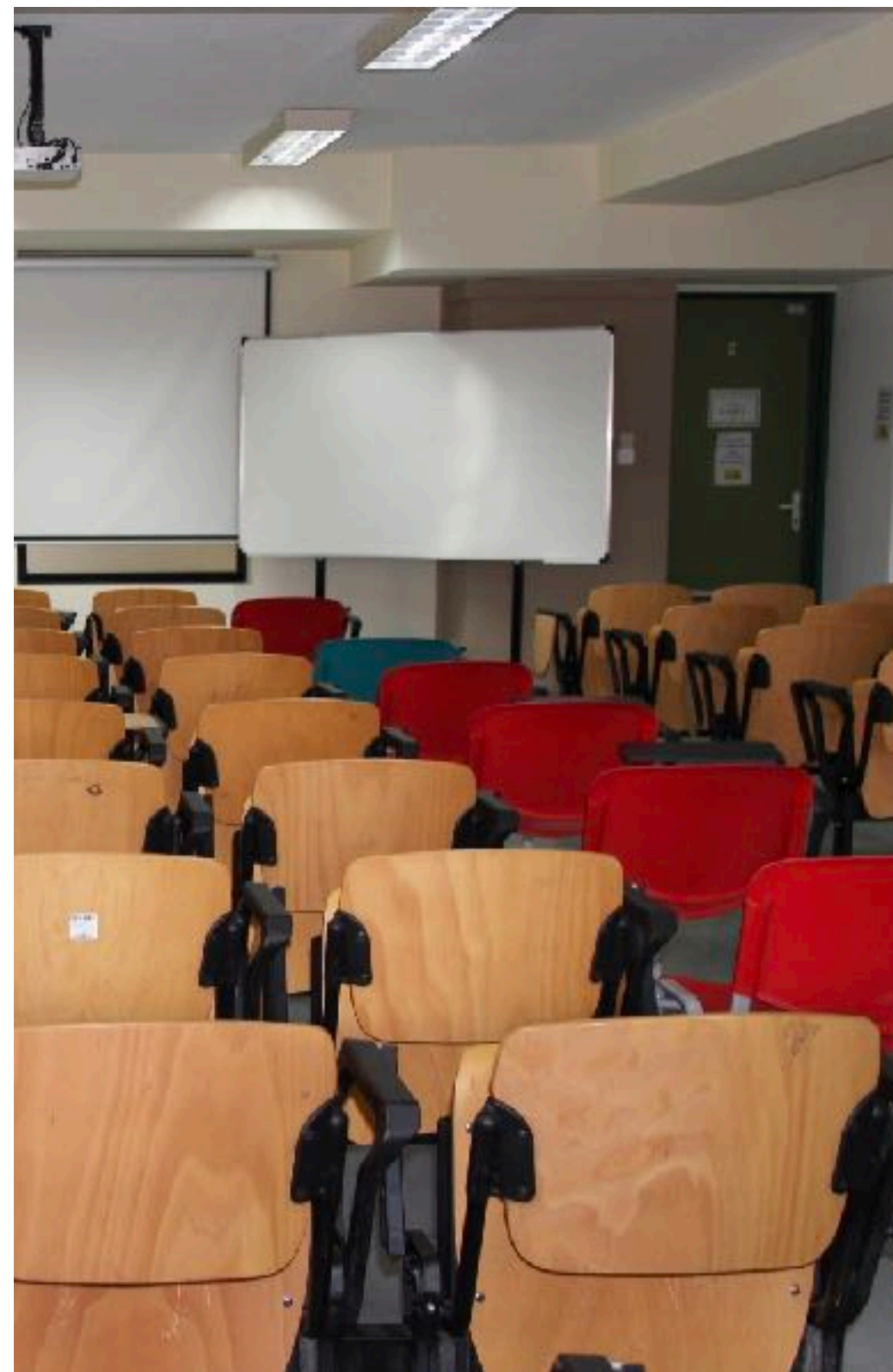
2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Ε. Πτυχιακή Εργασία

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να αναλάβουν προαιρετικά την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, κατά το 6ο ή το 7ο εξάμηνο των σπουδών τους. Η δήλωση της πτυχιακής εργασίας γίνεται στο 7ο εξάμηνο σπουδών. Η πτυχιακή εργασία είναι ατομική, πρέπει να είναι ως ένα βαθμό πρωτότυπη και μπορεί να αποτυπώνει είτε εμπειρική έρευνα είτε έρευνα βιβλιογραφικής επισκόπησης. Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία μπορούν να ενημερώνονται για τα ερευνητικά ενδιαφέροντα κάθε διδάσκοντα/ουσας από τον οδηγό Σπουδών και από τον ιστοχώρο του Τμήματος.

Σκοπός

Η ανάληψη πτυχιακών εργασιών αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την πρόσβαση στην επιστημονική γνώση μέσω μιας συστηματοποιημένης, ερευνητικής διαδικασίας. Η διαδικασία τους παρέχει τη δυνατότητα να εστιάσουν, αλλά και να εμβαθύνουν σε θέματα που τους ενδιαφέρουν, μέσα από έναν ενεργητικό ρόλο, που συμβάλλει στην ανάπτυξη της δημιουργικότητάς τους. Μέσω της εκπόνησης μιας πτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές/τριες αποκτούν μια πολύτιμη εμπειρία, την οποία μπορούν να αξιοποιήσουν τόσο κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, όσο και κατά τη μετέπειτα επαγγελματική τους πρακτική. Η εμπειρία αυτή τους παρέχει τα απαραίτητα εφόδια, ώστε να μπορούν να αναζητούν

και να μελετούν επιστημονική βιβλιογραφία γύρω από την εκπαιδευτική πράξη. Κυρίως όμως τους παρέχει τα εφόδια ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στον ρόλο του «ερευνητή» που αναπόφευκτα αναλαμβάνουν, καθώς καλούνται διαρκώς να προβληματίζονται γύρω από θέματα που προκύπτουν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασής τους με τα παιδιά. Επιπροσθέτως, η πτυχιακή εργασία συνιστά ένα ιδιαίτερα σημαντικό προσόν για τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

Επιβλέποντες/-ουσες

Ως πρώτοι/ες επιβλέποντες/-ουσες για την παρακολούθηση μιας πτυχιακής εργασίας αναλαμβάνουν μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος· εναλλακτικά, πρώτος/η επιβλέπων/-ουσα μπορεί να αναλάβει μέλος Δ.Ε.Π. από τα άλλα δύο Παιδαγωγικά Τμήματα (ΠΤΔΕ, ΠΤΕΑ), εφόσον ο/η δεύτερος/η επιβλέπωντας/-ουσα ανήκει στο Τμήμα.

Τα στάδια εκπόνησης της πτυχιακής και την αξιολόγησή της παρακολουθεί ένας ακόμη διδάσκων ή μια διδάσκουσα του τμήματος (μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Δ.Ι.Π.) ή διδάσκων/ουσα άλλου Τμήματος του οικείου Πανεπιστημίου με ειδικότητα στο αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας.

Σε περίπτωση που προκύψουν σοβαρές δυσκολίες στη συνεργασία επιβλέποντος/ουσας και φοιτητή/τριας το θέμα παραπέμπεται στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Ανάληψη θέματος

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας ορίζεται μετά από συνεννόηση μεταξύ του/της φοιτητή/τριας και του/ης επιβλέποντα/ουσας.

Διδακτικές μονάδες

Η πτυχιακή εργασία ισοδυναμεί με 2 μαθήματα επιλογής του 7ου εξαμήνου ή 8ου εξαμήνου σπουδών, ήτοι με 10 μονάδες ECTS. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια δεν ολοκληρώσει την εργασία του μέσα στο προβλεπόμενο διάστημα ή επιθυμεί να μην την ολοκληρώσει για αιτιολογημένους λόγους, μπορεί να μην την ολοκληρώσει για αιτιολογημένους λόγους, μπορεί να επιλέξει 2 άλλα μαθήματα που να αντιστοιχούν σε 10 μονάδες ECTS συνολικά. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να δοθεί παράταση για την ολοκλήρωση της πτυχιακής, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας

Η τελική μορφή της πτυχιακής εργασίας παραδίδεται στους/στις επιβλέποντες/ουσες, ενώ μετά τη βαθμολόγηση της εργασίας ένα αντίτυπο κατατίθεται και είναι διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Η εργασία βαθμολογείται (κλίμακα 1-10 με βάση το 5) από τον/την επιβλέποντα/ουσα και τον/την συνεπιβλέποντα/ουσα. Οι πτυχιακές εργασίες αξιολογούνται κατά τις εξεταστικές περιόδους, εφόσον κατατεθούν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Μορφή και έκταση της εργασίας

Η εργασία παραδίδεται εκτυπωμένη και δεμένη. Επίσης, το σύνολο της πτυχιακής παραδίδεται και σε ψηφιακό αρχείο. Στην περίπτωση που συνοδεύεται από Παράρτημα, το μέγεθός του δεν συνυπολογίζεται στην έκταση της εργασίας που δεν μπορεί να ξεπερνά τις 15.000 λέξεις.

Διαδικασία εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

Οι φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αναλάβουν την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας θα πρέπει αρχικά να ενημερωθούν για τα

ερευνητικά ενδιαφέροντα των διδασκόντων/ουσών του Τμήματος και να συνεννοηθούν με τους/τις διδάσκοντες/ουσες με τους/τις οποίους/ες ενδιαφέρονται να συνεργαστούν. Στη συνέχεια, θα πρέπει να δηλώσουν στη Γραμματεία τον τίτλο (θέμα) και τους/τις επιβλέποντες/ουσες της πτυχιακής τους στην αρχή του εξαμήνου κατά το οποίο επιθυμούν να ξεκινήσουν την εκπόνηση της εργασίας τους. Τα ονόματα του/της επιβλέποντα/ουσας καθώς και το θέμα της εργασίας ανακοινώνονται στη Γενική Συνέλευση, όπου και εγκρίνονται, ενώ οι εργασίες αξιολογούνται στην εξεταστική του Ιανουαρίου, του Ιουνίου ή του Σεπτεμβρίου ανάλογα με το πότε κατατίθενται.

Σύσταση: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές που σχεδιάζουν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία καλό θα ήταν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα «Μεθοδολογία έρευνας», «Στατιστική και εκπαιδευτικές εφαρμογές» και «Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας».

Χρήσιμες ημερομηνίες

Ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατά το 6ο εξάμηνο σπουδών:

31 Μαρτίου: προθεσμία δήλωσης θέματος, επιβλέποντα/ουσας και συνεπιβλέποντα/ουσας στη Γραμματεία του Τμήματος

Απρίλιος: επικύρωση θέματος από τη Συνέλευση του Τμήματος

Ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατά το 7ο εξάμηνο σπουδών:

31 Οκτωβρίου: προθεσμία δήλωσης θέματος, επιβλέποντα/ουσας και συνεπιβλέποντα/ουσας στη Γραμματεία του Τμήματος

Νοέμβριος: επικύρωση θέματος από τη Συνέλευση του Τμήματος

Διευκρίνιση: Στο 6ο εξάμηνο δεν δηλώνεται η πτυχιακή στο σύστημα, αλλά γίνεται έρευνα ώστε να βρεθούν οι επιβλέποντες και το θέμα. Κατόπιν, συμπληρώνεται η φόρμα δήλωσης πτυχιακής εργασίας και υποβάλλεται στη Γραμματεία υπογεγραμμένη από τους επιβλέποντες. Η ίδια διαδικασία μπορεί να πραγματοποιηθεί το 7ο εξάμηνο, όταν πια δηλώνεται στο σύστημα μαζί με τα υπόλοιπα μαθήματα. Όσοι φοιτητές/τριες δήλωσαν πτυχιακή εργασία στο 7ο εξάμηνο πρέπει να την ξαναδηλώσουν ηλεκτρονικά και στο 8ο. Σε περίπτωση που κάποιος δεν ολοκληρώσει τον Ιούνιο ή τον Σεπτέμβριο την πτυχιακή του, θα πρέπει να την ξαναδηλώσει και στο 9ο εξάμηνο κ.λπ.

Αξιολόγηση πτυχιακής εργασίας: οι πτυχιακές εργασίες κατατίθενται μέχρι τη λήξη και της δεύτερης εβδομάδας των εξετάσεων.

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

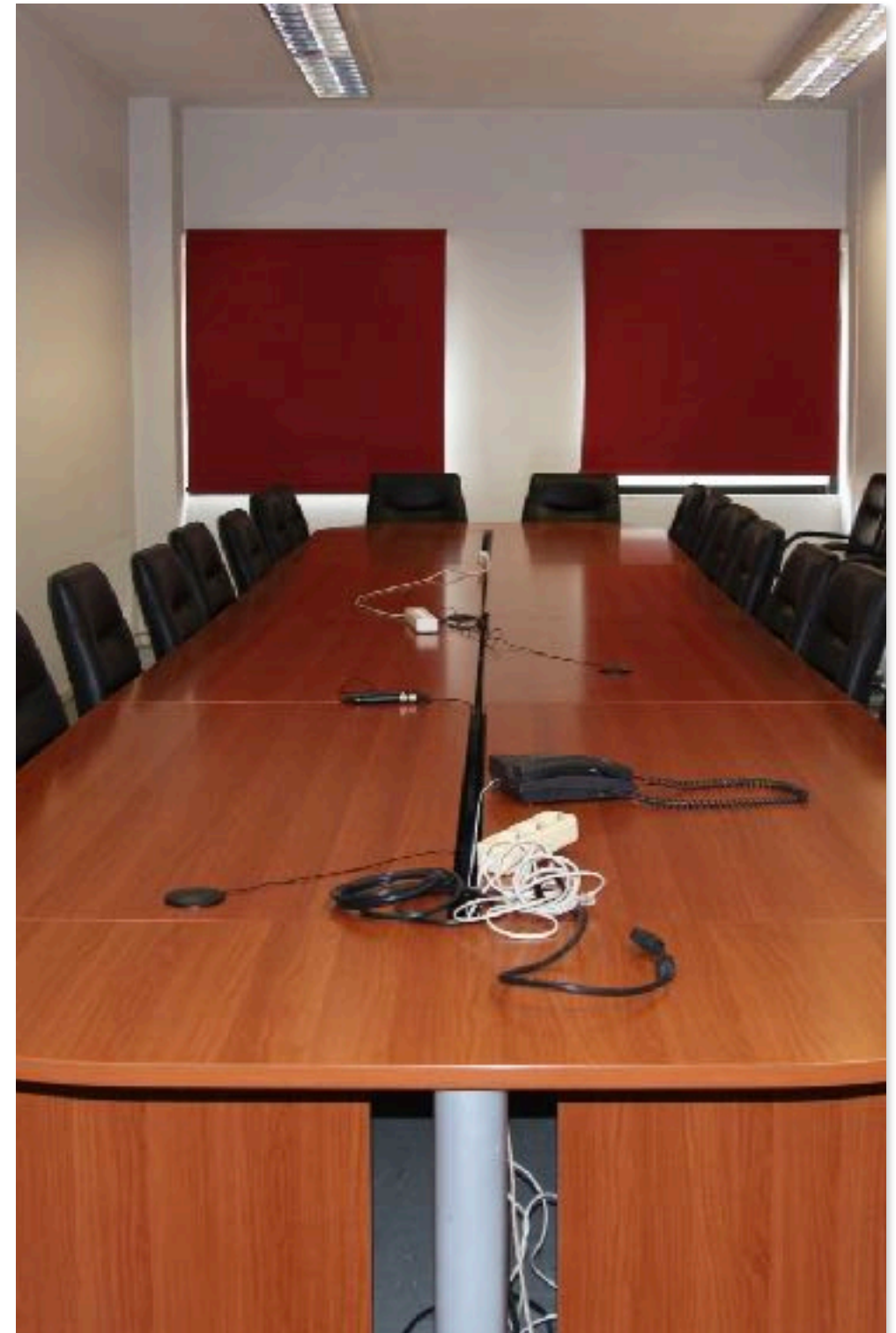
ΣΤ. Διοικητική και Οργανωτική Δομή του Τμήματος

Πρόεδρος:

Τασούλα Τσιλιμένη, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Αναπληρωτής Πρόεδρος:

Κατερίνα Μιχαλοπούλου, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος

Όνοματεπώνυμο	Ακαδημαϊκή Βαθμίδα	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλέφωνο	E-mail
Γεώργιος Αμπακούμκιν	Αναπληρωτής Καθηγητής	Κοινωνική Ψυχολογία	24210 06356	gabak@uth.gr
Ειρήνη Δερμιτζάκη	Καθηγήτρια	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	24210 74790	idermitzaki@uth.gr
Παναγιώτης Κανελλόπουλος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Μουσική Παιδαγωγική	24210 06362	pankanel@uth.gr
Ηλίας Καρασαββίδης	Επίκουρος Καθηγητής	Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας και Μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση	24210 74994	ikaras@uth.gr
Μάρθα Κατσαρίδου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Θέατρο στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγικές και Βιωματικές προσεγγίσεις	24210 74683	mkatsaridou@uth.gr
Αθανάσιος Λαΐνας	Αναπληρωτής Καθηγητής	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	24210 74807	athlain@uth.gr
Κώστας Μάγος	Αναπληρωτής Καθηγητής	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	24210 06357	magos@uth.gr
Κατερίνα Μιχαλοπούλου	Καθηγήτρια	Θεωρία και Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Νηπιαγωγείου	24210 74814	kmihal@uth.gr
Ελένη Μότσιου	Επίκουρη Καθηγήτρια	Θεωρία και Ανάπτυξη της Γλώσσας σε Μονόγλωσσους και Δίγλωσσους Ομιλητές	24210 06361	emotsiou@uth.gr
Φωτεινή Μπονώτη	Καθηγήτρια	Ψυχολογία της Ανάπτυξης	24210 74735	fbonoti@uth.gr
Νίκη Νικονάνου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Μουσειακή Εκπαίδευση σε Χώρους Τέχνης, Πολιτισμού και Επιστημών	24210 74782	niknik@uth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος

Όνοματεπώνυμο	Ακαδημαϊκή Βαθμίδα	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλέφωνο	E-mail
Βασίλης Πανταζής	Καθηγητής	Κοινωνική Παιδαγωγική: Εκπαίδευση για την Ειρήνη και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου	24210 06354	pantazisv@uth.gr
Γιάννης Πechτελίδης	Αναπληρωτής Καθηγητής	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	24210 74702	pechtelidis@uth.gr
Ευγενία Σηφάκη	Επίκουρη Καθηγήτρια	Θεωρία της Λογοτεχνίας: Ανάλυση Κειμένων	24210 06363	evsifaki@uth.gr
Φίλιππος Τεντολούρης	Επίκουρος Καθηγητής	Γραμματισμοί και Διδακτική της Γλώσσας	Θα ανακοινωθεί	Θα ανακοινωθεί
Ίριδα Τσεβρένη	Επίκουρη Καθηγήτρια	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	24210 74358	itsevreni@uth.gr
Ελευθερία Τσέλιου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Μεθοδολογία Έρευνας και Ποιοτικές Μέθοδοι	24210 06358	tseliou@uth.gr
Τασούλα Τσιλιμένη	Καθηγήτρια	Παιδική Λογοτεχνία: Αφήγηση και Μυθοπλασία στην Προσχολική Εκπαίδευση	24210 74671	tsilimeni@uth.gr
Άννα Χρονάκη	Καθηγήτρια	Μαθηματική Εκπαίδευση και Ανοιχτές Τεχνολογίες Μάθησης	24210 74749	chronaki@uth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος

Βασίλειος Αναγνωστόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Μαρία Ζαφειροπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Αγγελική Λεονταρή, Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ειρήνη Νάκου, Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Άλκηστις Κοντογιάννη (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Άννα Βιδάλη (συνταξιοδοτήθηκε)

Δημήτρης Δεληγιάννης (απεβίωσε)

Δήμητρα Ευαγγέλου (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Θεόδωρος Αυγερινός (συνταξιοδοτήθηκε)

Βάσω Μπαρμπούση (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Κωνσταντίνος Λάμνιαν (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Τμήμα του Π.Θ.)

Χριστίνα Σολομωνίδου (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Τμήμα του Π.Θ.)

Στυλιανός Πιπεράκης (συνταξιοδοτήθηκε)

Πολυξένη Αραπάκη (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Δόμνα Κακανά (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Μαρία Παπαδοπούλου (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Δημήτριος Σακκής, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Βασίλης Στρογγυλός (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Μαρία Τσουβαλά (συνταξιοδοτήθηκε)

Βασιλεία Χρηστίδου (παραιτήθηκε, εκλογή σε άλλο Πανεπιστήμιο)

Απόστολος Μαγουλιώτης (συνταξιοδοτήθηκε)

Μέλη Ε.ΔΙ.Π.

Φωτεινή Γκαραγκούνη-Αραίου

Μάγδα Βίτσου

Ελένη Κονταξή

Κατιφένια Χατζοπούλου

Μέλος Ε.ΤΕ.Π.

Έφη Λιάντζουρα

2. ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Τ.Π.Ε.)

Ζ. Γραμματεία

Ταχυδρομική διεύθυνση γραμματείας

Παραλιακό Συγκρότημα Π.Θ.

Αργοναυτών & Φιλελλήνων,

Τ.Κ. 38221, Βόλος,

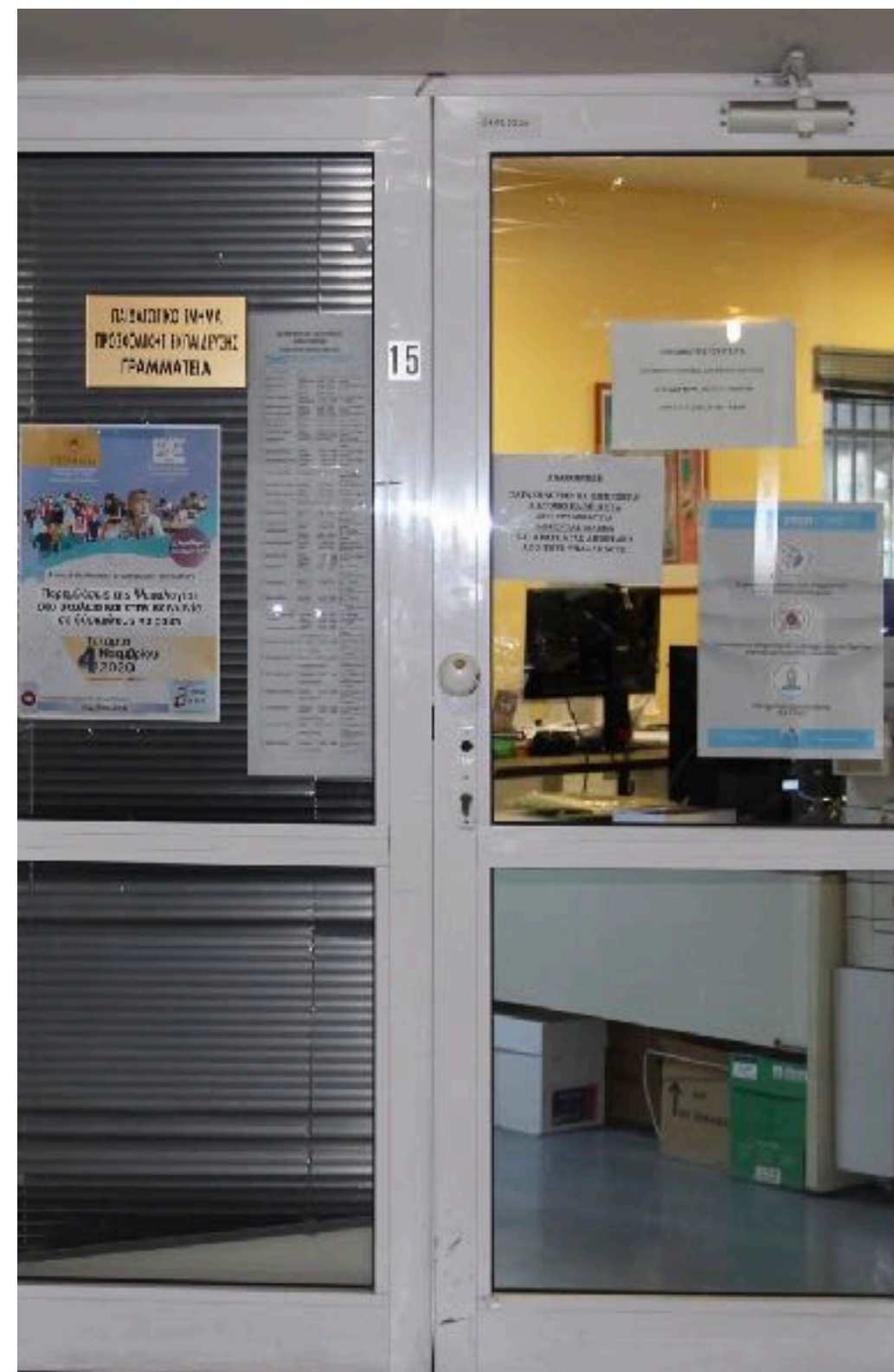
Κτίριο Γ', Ισόγειο.

Γραμματέας τμήματος

Βασιλική Σουμπενιώτη

Συνελεύσεις, Εκλεκτορικά

Τηλ.: 24210 74898, fax: 24210 74805

Γραμματειακή υποστήριξη

Αναστασία Καρακατσάνη

Εγγραφές, Ωρολόγιο Πρόγραμμα, Πρόγραμμα Εξετάσεων, Υποστήριξη σε θέματα Οδηγού Σπουδών, Δηλώσεις Μαθημάτων, Πτυχία, Πιστοποιητικά, ΙΚΥ, Erasmus φοιτητών, Στατιστικά, ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΜΟΔΙΠ, Έλεγχοι νομιμότητας, Αρχείο τέως Σχολής Νηπιαγωγών Καρδίτσας και Εξομοίωσης

Τηλ.: 24210 74803, **fax:** 24210 74801, **e-mail:** akarakatsani@uth.gr

Έφη Λιάντζουρα, Μέλος ΕΤΕΠ

Οικονομικά Τμήματος, Εύδοξος, Ακαδημαϊκή Ταυτότητα φοιτητών, Υποψήφιοι Διδάκτορες, Κατατακτήριες

Τηλ.: 24210 74888, **fax:** 24210 74801, **e-mail:** eliantzoura@uth.gr

Αλεξάνδρα Δαδάνη

Πρακτικά Συνελεύσεων, Επικουρική υποστήριξη στη διαδικασία των Εκλεκτορικών Σωμάτων, Μετεγγραφές, Εγγραφές, Πάπυροι, Πιστοποιητικά, ΔΙΑΥΓΕΙΑ, Υποστήριξη διαδικασιών πρόσληψης 407/80 και ακαδημαϊκών υποτρόφων

Τηλ.: 24210 74753, **fax:** 24210 74801, **e-mail:** dadani@uth.gr

3. Αναλυτική Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών

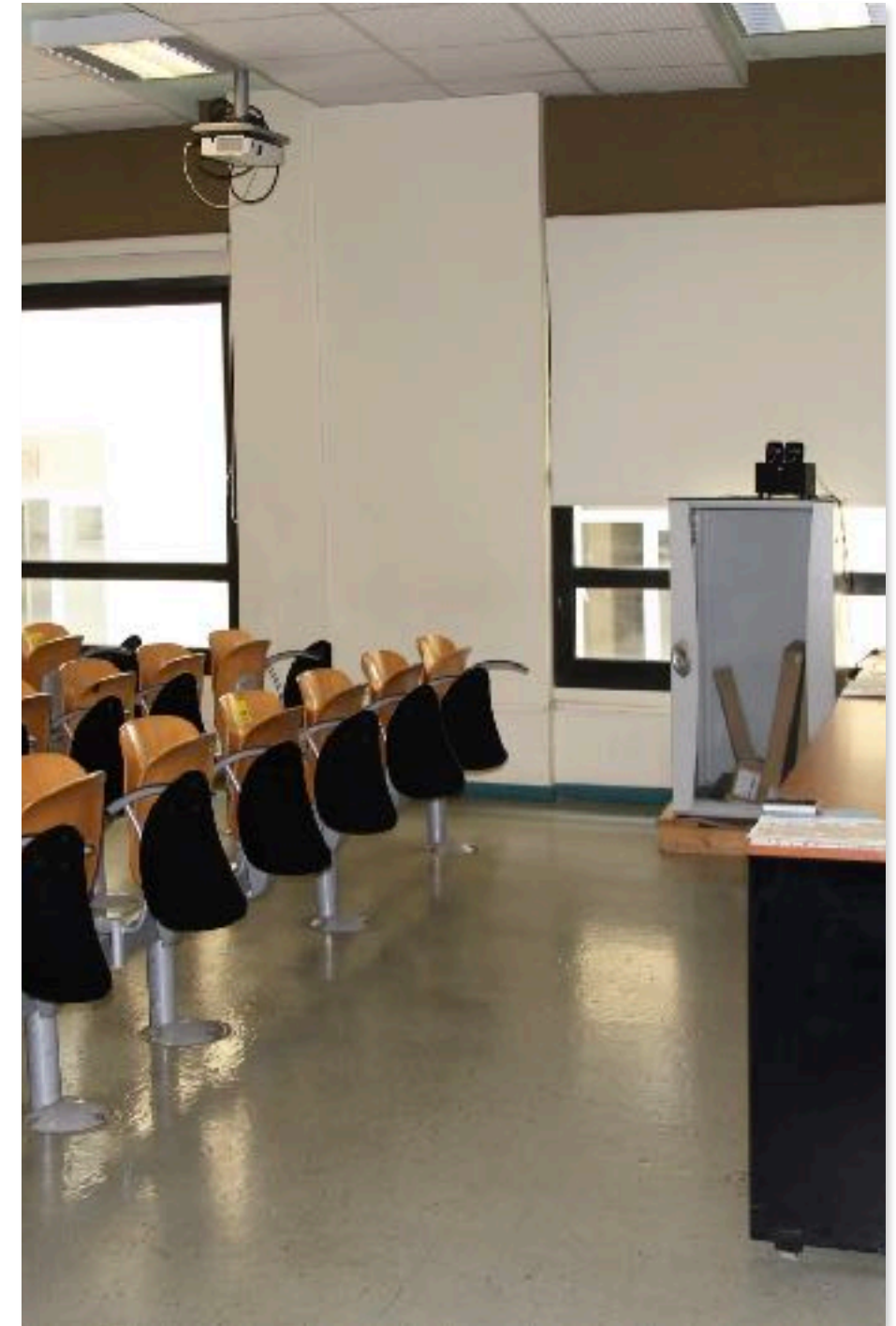
3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

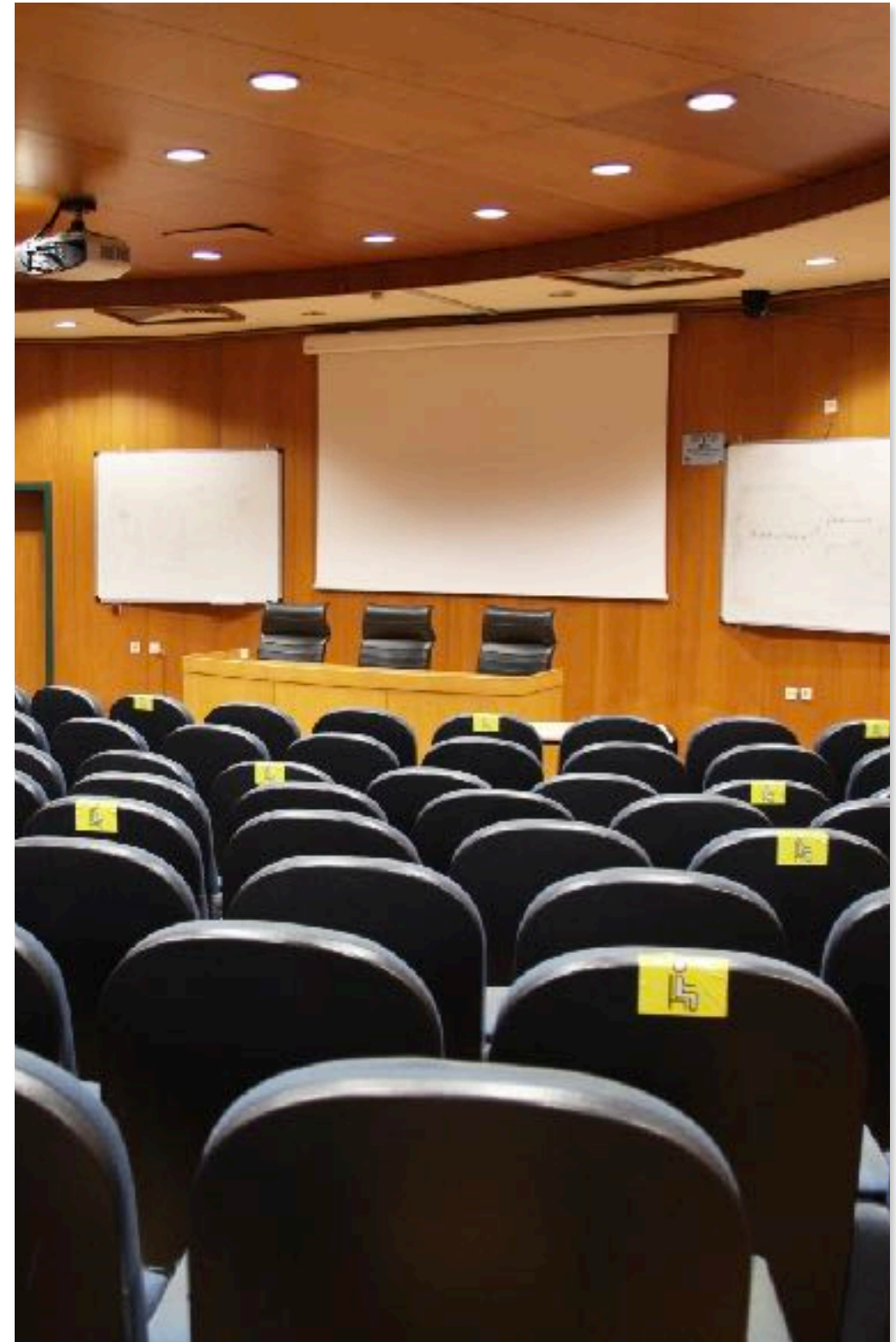
3.1. Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών

Το ΠΠΣ εστιάζει στην επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων που στοχεύουν στην οικοδόμηση επιστημονικών γνώσεων και επαγγελματικών ικανοτήτων, έτσι ώστε οι φοιτητές/ τριες:

- να αναπτύξουν πολύπλευρη και σε υψηλό βαθμό κριτική, αναλυτική και συνθετική σκέψη
- να είναι σε θέση να αναζητούν νέα επιστημονικά/ ερευνητικά δεδομένα και να μπορούν να προσαρμόζονται σε αυτά
- να επεξεργάζονται κριτικά και να αντιμετωπίζουν δυναμικά και αντικειμενικά επίκαιρα κοινωνικά ζητήματα που αφορούν τη διαφορετικότητα και κάθε είδους ετερότητα (εθνοτική, θρησκευτική, φύλων κτλ.), τα οποία αποτελούν σύγχρονες παιδαγωγικές προκλήσεις
- να κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο τα μικρά παιδιά μαθαίνουν και επεξεργάζονται έννοιες και να ενισχύουν την ολόπλευρη ανάπτυξή τους, δηλαδή την υποστήριξη των ικανοτήτων τους και την συναισθηματική και κοινωνική τους ενδυνάμωση μέσα από μια ολιστική παιδαγωγική προσέγγιση

- να διεπιδρούν με τα νήπια ενθαρρύνοντας την ενεργητική μάθηση και να υποστηρίζουν τη δημιουργικότητα
- να σχεδιάζουν, να δημιουργούν, να εμπλουτίζουν και να ανασχεδιάζουν τυπικά και άτυπα, ευέλικτα μαθησιακά περιβάλλοντα, τόσο στα πλαίσια της ατομικής, όσο και της συλλογικής μάθησης
- να ιεραρχούν κατάλληλα στόχους και προτεραιότητες και να είναι σε θέση να σχεδιάσουν, να οργανώσουν, να πραγματοποιήσουν και να αξιολογήσουν την εκπαιδευτική διαδικασία σύμφωνα με τους στόχους και προτεραιότητες που είχαν τεθεί
- να είναι σε θέση να ελέγχουν το έργο τους και τα αποτελέσματά του, να αναστοχάζονται πάνω στις πρακτικές τους και να αναπροσαρμόζουν τη διδασκαλία τους με βάση την αυτοαξιολόγηση, την έρευνα, και τις νέες παιδαγωγικές και επιστημονικές αντιλήψεις
- να ενημερώνονται για τις παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και να τις αξιοποιούν ως εργαλείο μάθησης.

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.2. Επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων

Οι απόφοιτοι του Τμήματος, μπορούν να απασχοληθούν:

- ως Εκπαιδευτικοί - Νηπιαγωγοί:

σε Δημόσια ή Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία,

σε Δημοτικούς και Ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς,

σε Δημοτικά ή Ιδιωτικά κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (στέκια παιδιού, εργαστήρια εικαστικών, θεατρικού παιχνιδιού, μουσικής, ρυθμικής αγωγής, κλπ.),

ακόμη και ως Δάσκαλοι/ες σε Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία για την Α' & Β' τάξη δημοτικού,

- ως παιδαγωγοί για εκπόνηση & υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε Μουσεία, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, κλπ.
- ως στελέχη/παιδαγωγοί σε ελληνικές και διεθνείς ΜΚΟ και άλλους οργανισμούς που πραγματοποιούν εκπαιδευτικά πρόγραμμα καθώς και σε φορείς και οργανισμούς που ασχολούνται με την εκπαίδευση

- εκπομπών ή εφημερίδων και περιοδικών για παιδιά,
- ως εμπνευστές/τριες σε χώρους που εξειδικεύονται με την αναψυχή των παιδιών, στελέχη σε παιδικές κατασκηνώσεις, κλπ.

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.3. Πρόγραμμα Μαθημάτων

Το πρόγραμμα μαθημάτων περιλαμβάνει μαθήματα υποχρεωτικά, επιλογής και σεμινάρια πρακτικής άσκησης τα οποία κατανέμονται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών (4 έτη), όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΓΡΑΠΤΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1ο Εξάμηνο	5					5
2ο Εξάμηνο	5					5
3ο Εξάμηνο	4		1	1		6
4ο Εξάμηνο	4		1	1		6
5ο Εξάμηνο		6				6
6ο Εξάμηνο		6				6
7ο Εξάμηνο		5			1	6
8ο Εξάμηνο		3			1	4
ΣΥΝΟΛΟ	18	20	2	2	2	44

Πίνακας 1. Μαθήματα σε κάθε εξάμηνο

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Προϋποθέσεις λήψης πτυχίου

Για τη λήψη του πτυχίου ο φοιτητής/η φοιτήτρια είναι υποχρεωμένος/η:

A) να παρακολουθήσει επιτυχώς συγκεκριμένο αριθμό μαθημάτων σε οκτώ τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών (4 έτη), όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα και συγκεκριμένα:

- 18 μαθήματα υποχρεωτικά (Υ)*
- 20 μαθήματα επιλογής (Ε)
- 2 εξαμηνιαία μαθήματα ξένης γλώσσας (ΞΛ)
- 2 εξαμηνιαία μαθήματα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου (Φ)
- 2 σεμινάρια (Σ)

B) να συγκεντρώσει 240 μονάδες ECTS** (30 σε κάθε εξάμηνο σπουδών) και, ως εκ τούτου, στο τέλος κάθε εξαμήνου κάθε φοιτητής/τρια θα πρέπει να ελέγχει τον αριθμό μονάδων που έχει συγκεντρώσει. Οι μονάδες ECTS που αντιστοιχούν στα μαθήματα αναφέρονται στον Πίνακα 2:

* Στα υποχρεωτικά μαθήματα συμπεριλαμβάνονται και τα 2 σεμινάρια του 4ου έτους

**Πρόκειται για μονάδες που δίδονται σε κάθε μάθημα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Ακαδημαϊκών Πιστωτικών Μονάδων σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Υποχρεωτικά	6
Επιλογής	5
Σεμινάριο Πρακτικής Άσκησης 7ου Εξαμήνου	5
Σεμινάριο Πρακτικής Άσκησης 8ου Εξαμήνου και πρακτική άσκηση	15
Γραπτός ακαδημαϊκός λόγος	3
Ξένες Γλώσσες	3

Πίνακας 2. Μαθήματα και πιστωτικές μονάδες (ECTS)

Προσφερόμενα μαθήματα και δηλώσεις μαθημάτων

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος μπορούν να δηλώσουν μαθήματα από τα προσφερόμενα του ΠΤΠΕ καθώς και από τα προσφερόμενα μαθήματα άλλων Τμημάτων της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών***. Τα μαθήματα από άλλα Τμήματα της Σχολής προσφέρονται

μόνο ως μαθήματα επιλογής (Ε) και τους αποδίδονται 5 ECTS.

*** Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν τις δηλώσεις μαθημάτων ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του ΠΤΠΕ λίστα με προσφερόμενα μαθήματα άλλων Τμημάτων της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Στα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών προσφέρονται μόνο μαθήματα υποχρεωτικά (Υ). Στο δεύτερο και τρίτο εξάμηνο σπουδών προσφέρονται υποχρεωτικά μαθήματα (Υ), ξένες γλώσσες (ΞΓ) και μαθήματα γραπτού ακαδημαϊκού λόγου (Φ), ενώ στα τέσσερα τελευταία εξάμηνα σπουδών προσφέρονται μαθήματα επιλογής (Ε)^{****} και σεμινάρια πρακτικής άσκησης (Σ). Όλα τα υποχρεωτικά (Υ) μαθήματα διδάσκονται σε χειμερινό και σε εαρινό εξάμηνο με την ίδια ακριβώς διδακτική ύλη και οι φοιτητές/τριες μπορούν να τα επιλέξουν σε ένα από τα δύο εξάμηνα. Ο αριθμός των προσφερόμενων υποχρεωτικών μαθημάτων ενδέχεται να ξεπερνά τον αριθμό των μαθημάτων που χρειάζεται να δηλωθούν από τους/τις φοιτητές/τριες για την απόκτηση του πτυχίου τους. Τα μαθήματα έχουν όριο ως προς τον αριθμό των φοιτητών/τριών (πλαφόν) που μπορούν να δεχτούν. Το όριο του αριθμού των φοιτητών/τριών σε κάθε μάθημα ορίζεται στην αρχή κάθε εξαμήνου από τη Γενική Συνέλευση. Ορισμένα από τα μαθήματα επιλογής ορίζονται από τους διδάσκοντες ως Εργαστηριακά. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται από τους/τις φοιτητές/τριες που θα τα επιλέξουν υποχρεωτική παρακολούθηση, που ελέγχεται με τη συμπλήρωση παρουσιολογίου.

Οι φοιτητές/τριες που δεν εξετάστηκαν επιτυχώς σε κάποιο υποχρεωτικό μάθημα οφείλουν την επόμενη χρονιά να δηλώσουν το ίδιο υποχρεωτικό μάθημα. Μόνο σε περίπτωση που το μάθημα αυτό έχει καταργηθεί και δεν προσφέρεται την επόμενη χρονιά, μπορούν να δηλώσουν κάποιο άλλο υποχρεωτικό μάθημα. Αντίθετα, οι φοιτητές/τριες που δεν

εξετάστηκαν επιτυχώς σε μάθημα επιλογής έχουν δικαίωμα την επόμενη χρονιά να το αντικαταστήσουν με κάποιο άλλο.

Κάθε εξάμηνο δηλώνονται (ν) μαθήματα, όπου (ν) ο αριθμός των μαθημάτων που χρειάζεται να δηλώσουν οι φοιτητές και φοιτήτριες κάθε εξάμηνο, όπως ορίζεται στον Πίνακα 1. Πέραν του 3ου εξαμήνου, σε περίπτωση χρωστούμενων μαθημάτων, μπορούν να δηλωθούν κατ' ανώτερο $n+3$ μαθήματα (χειμερινού ή εαρινού, αντίστοιχα).

Οι δηλώσεις μαθημάτων γίνονται ηλεκτρονικά στην αρχή κάθε εξαμήνου, σε μέρες και ώρες που ορίζονται από τη γραμματεία του τμήματος.

^{****}Στο πρόγραμμα σπουδών προσφέρονται 2 (δύο) μαθήματα από τη Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Π.Θ. Πρόκειται για τα μαθήματα: «Εισαγωγή στην επιχειρηματικότητα» στο 6ο εξάμηνο σπουδών και «Ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων» στο 7ο εξάμηνο σπουδών. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να δηλωθούν ως μαθήματα επιλογής.

Προσοχή:

Τα Υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται σε δύο ομάδες φοιτητών/τριών. Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τα υποχρεωτικά μαθήματα που αναλογούν στην ομάδα στην οποία στην οποία έχουν τοποθετηθεί από τη γραμματεία. Εξετάζονται στα μαθήματα που έχουν οριστεί για την ομάδα τους κατά το χειμερινό εξάμηνο στην εξεταστική περίοδο του Φεβρουαρίου ή/και στην εξεταστική του επόμενου Σεπτεμβρίου. Αντίστοιχα, εξετάζονται στα μαθήματα στα οποία εγγράφονται για το εαρινό εξάμηνο στην εξεταστική του Ιουνίου και στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα να δηλώνουν μόνο μαθήματα της ομάδας στην οποία ανήκουν. Αυτό ισχύει και για όλους και όλες τους/τις φοιτητές/τριες όλων των εξαμήνων, και τους «επί πτυχίω».

Οι φοιτητές/τριες του 9ου εξαμήνου και άνω έχουν δικαίωμα να δηλώνουν μαθήματα Επιλογής από τα προηγούμενα εξάμηνα, έτσι ώστε να συμπληρώσουν τον αριθμό των μαθημάτων και τις μονάδες ECTS που χρειάζονται για το πτυχίο τους. Ωστόσο, δεν έχουν δικαίωμα να δηλώσουν μαθήματα που χαρακτηρίζονται Εργαστηριακά.

Αναλυτικά τα προσφερόμενα μαθήματα παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες****:

****Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται εδώ συμπεριλαμβάνει όλα τα μαθήματα των μελών Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. Το πρόγραμμα του κάθε ακαδημαϊκού έτους θα παρουσιάζει αποκλίσεις από αυτό, καθώς θα εμπλουτίζεται με την προσθήκη μαθημάτων συμβασιούχων διδασκόντων, ενώ ενδέχεται να μην προσφέρονται ορισμένα μαθήματα μελών Δ.Ε.Π. που θα απουσιάζουν με επιστημονική άδεια. Επομένως, οι φοιτητές θα πρέπει να συμβουλευονται την ιστοσελίδα του Τμήματος για κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Εξάμηνο 1 (5Υ)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Κοινωνική ψυχολογία Ι	Αμπακούμκιν	ΨΥ	ΨΧ0700	6
Εισαγωγή στη μουσική και την παιδαγωγική της: σύγχρονες προσεγγίσεις	Κανελλόπουλος	ΤΥ	ΚΤ1430	6
Ψηφιακά Μέσα	Καρασαββίδης	ΘΥ	ΘΠ0300	6
Η διαπολιτισμική διάσταση στην προσχολική εκπαίδευση	Μάγος	ΠΥ	ΠΔ1320	6
Θεωρία και μεθοδολογία δραστηριοτήτων νηπιαγωγείου	Μιχαλοπούλου	ΠΥ	ΠΑ0103	6
Η ανάπτυξη του λόγου στο παιδί	Μότσιου	ΙΥ	ΓΛ0615	6
Αναπτυξιακή Ψυχολογία	Μπονώτη	ΨΥ	ΨΧ9040	6
Εισαγωγή στην κοινωνική παιδαγωγική και βασικές παιδαγωγικές έννοιες	Πανταζής	ΠΥ	ΠΔ1250	6
Ζητήματα Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΙΥ	ΙΠ0201	6
Λογοτεχνία: διαφορετικές προσεγγίσεις/ αναγνώσεις	Σηφάκη	ΙΥ	ΙΠ1021	6
Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	Τσιλιμένη	ΙΥ	ΓΛ0307	6
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Τσεβρένη	ΘΥ	ΘΠ0502	6
Εισαγωγή στις βασικές αρχές του σύγχρονου χορού	Συμβασιούχος διδάσκων	ΤΥ	ΚΤ1410	6

Εξάμηνο 2 (5Υ)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Κοινωνική ψυχολογία Ι	Αμπακούμκιν	ΨΥ	ΨΧ0700	6
Εισαγωγή στη μουσική και την παιδαγωγική της: σύγχρονες προσεγγίσεις	Κανελλόπουλος	ΤΥ	ΚΤ1430	6
Ψηφιακά Μέσα	Καρασαββίδης	ΘΥ	ΘΠ0300	6
Η διαπολιτισμική διάσταση στην προσχολική εκπαίδευση	Μάγος	ΠΥ	ΠΔ1320	6
Θεωρία και μεθοδολογία δραστηριοτήτων νηπιαγωγείου	Μιχαλοπούλου	ΠΥ	ΠΑ0103	6
Η ανάπτυξη του λόγου στο παιδί	Μότσιου	ΙΥ	ΓΛ0615	6
Αναπτυξιακή Ψυχολογία	Μπονώτη	ΨΥ	ΨΧ9040	6
Εισαγωγή στην κοινωνική παιδαγωγική και βασικές παιδαγωγικές έννοιες	Πανταζής	ΠΥ	ΠΔ1250	6
Ζητήματα Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΙΥ	ΙΠ0201	6
Λογοτεχνία: διαφορετικές προσεγγίσεις/αναγνώσεις	Σηφάκη	ΙΥ	ΙΠ1021	6
Εισαγωγή στην παιδική λογοτεχνία	Τσιλιμένη	ΙΥ	ΓΛ0307	6
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Τσεβρένη	ΘΥ	ΘΠ0502	6
Εισαγωγή στις βασικές αρχές του σύγχρονου χορού	Συμβασιούχος διδάσκων	ΤΥ	ΚΤ1410	6

Εξάμηνο 3ο (4Υ+1ΞΓ+1Φ)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Συστηματική παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας – Πρακτική Άσκηση	Ομάδα διδασκόντων Πρακτικής Άσκησης (Μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, Συμβασιούχοι διδάσκοντες/ουσες)	ΠΥ	ΠΑ0200	6
Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Δερμιτζάκη	ΨΥ	ΨΧ1103	6
Θέατρο στην Εκπαίδευση: Θεωρίες και Μέθοδοι	Κατσαρίδου	ΤΥ	ΚΤ1433	6
Οργάνωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος Ι	Λαΐνας	ΠΥ	ΠΔ1395	6
Μουσεία και Εκπαίδευση	Νικονάνου	ΤΥ	ΚΤ1102	6
Εισαγωγή στον γραμματισμό	Τεντολούρης	ΙΥ	ΠΔ1000	6
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Πεχτελίδης	ΨΥ	ΒΠ0405	6
Μεθοδολογία Έρευνας	Τσέλιου	ΨΥ	ΒΠ0800	6
Έννοιες των φυσικών επιστημών και η διδακτική τους	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΘΥ	ΘΠ0320	6
Μαθηματική Σκέψη, Μαθησιακές Τεχνολογίες και Παιδική Ηλικία	Χρονάκη	ΘΥ	ΘΠ0403	6
Γραπτός ακαδημαϊκός λόγος Ι	Κονταξή	ΙΥ (φροντιστηριακό)	ΓΛ0618	3
Αγγλικά Ι		ΞΓ	ΞΓ0101	3
Γαλλικά Ι		ΞΓ	ΞΓ0201	3
Γερμανικά Ι		ΞΓ	ΞΓ0301	3
Ιταλικά Ι		ΞΓ	ΞΓ0401	3

Εξάμηνο 4ο (4Υ+1ΕΓ+1Φ)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Συστηματική παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας – Πρακτική Άσκηση	Ομάδα διδασκόντων Πρακτικής Άσκησης	ΠΥ	ΠΑ0200	6
Θέατρο στην Εκπαίδευση: Θεωρίες και Μέθοδοι	Κατσαρίδου	ΤΥ	ΚΤ1433	6
Οργάνωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος Ι	Λαϊνας,	ΠΥ	ΠΔ1395	6
Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Δερμιτζάκη	ΨΥ	ΨΧ1103	6
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Πεχτελίδης	ΨΥ	ΒΠ0405	6
Μεθοδολογία Έρευνας	Τσέλιου	ΨΥ	ΒΠ0800	6
Εισαγωγή στο γραμματισμό	Τεντολούρης	ΙΥ	ΠΔ1000	6
Έννοιες των φυσικών επιστημών και η διδακτική τους	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΘΥ	ΘΠ0320	6
Μαθηματική Σκέψη, Μαθησιακές Τεχνολογίες και Παιδική Ηλικία	Χρονάκη	ΘΥ	ΘΠ0403	6
Μουσεία και Εκπαίδευση	Νικονάνου	ΤΥ	ΚΤ1102	6
Γραπτός ακαδημαϊκός λόγος ΙΙ	Κονταξή	ΙΥ (φροντιστηριακό)	ΓΛ0618	3
Αγγλικά ΙΙ		ΕΓ	ΕΓ0102	3
Γαλλικά ΙΙ		ΕΓ	ΕΓ0202	3
Γερμανικά ΙΙ		ΕΓ	ΕΓ0302	3
Ιταλικά ΙΙ		ΕΓ	ΕΓ0402	3

Εξάμηνο 5ο (6Ε)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Κοινωνική ψυχολογία ΙΙ: Η ομάδα	Αμπακούμκιν	ΨΕ	ΨΧ0702	5
Συνθέτοντας με τα παιδιά: θεωρία και πράξη της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής	Κανελλόπουλος	ΤΕ Εργαστηριακό	ΚΤ1340	5
Μάθηση με τις ΤΠΕ	Καρασαββίδης	ΘΕ	ΘΠ0811	5
Θεατροπαιδαγωγικές προσεγγίσεις και εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	Κατσαρίδου	ΤΕ Εργαστηριακό	ΚΤ1431	5
Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος ΙΙ	Λαίνας	ΠΕ	ΠΔ1410	5
Αναλυτικό Πρόγραμμα και οργάνωση μαθησιακών εμπειριών στο Νηπιαγωγείο	Μιχαλοπούλου	ΠΕ	ΠΑ0104	5
Θέματα γλωσσολογίας και νεοελληνικής γλώσσας	Μότσιου	ΙΕ	ΓΛ0120	5
Ο κόσμος της τέχνης στην εκπαίδευση	Νικονάνου	ΤΕ	ΚΤ0610	5
Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα – Τα δικαιώματα του παιδιού	Πανταζής	ΠΕ	ΠΔ1220	5
Κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας	Πεχτελίδης	ΨΕ	ΠΔ1290	5

Εξάμηνο 5ο (6Ε) (συνέχεια)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Ιστορικοί τόποι και περιβάλλον	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΙΕ	ΙΠ1000	5
Εκπαιδευτικό υλικό για τη γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση	Τεντολούρης	ΙΕ Εργαστηριακό	ΓΛ0630	5
Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας	Τσέλιου	ΨΕ	ΒΠ0815	5
Δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για τις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΘΕ	ΘΠ0308	5
Θεωρία προσχολικής εκπαίδευσης	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΠΕ	ΠΔ0301	5
Εφαρμογές της κριτικής παιδαγωγικής στην πράξη	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΠΕ	ΠΔ0510	5

Εξάμηνο 6ο (6Ε)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Στατιστική και εκπαιδευτικές εφαρμογές	Αμπακούμκιν	ΨΕ Εργαστηριακό	ΘΠο100	5
Θέματα Σχολικής Ψυχολογίας	Δερμιτζάκη	ΨΕ	ΨΧ1105	5
Μουσικός αυτοσχεδιασμός και εκπαίδευση: θεωρία και πράξη	Κανελλόπουλος	ΤΕ Εργαστηριακό	ΚΤ1365	5
Εισαγωγή στην Προγραμματισμό*	Καρασαββίδης-	ΘΕ	ΘΠο170	5
Ψηφιακό Παιχνίδι: Σχεδιασμός & Ανάπτυξη**	Καρασαββίδης	ΘΕ	ΘΠο250	5
Διοίκηση Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Πολιτική	Λαίνας	ΠΕ	ΠΔ1420	5
Δημιουργικότητα και Μέσα Έκφρασης	Μιχαλοπούλου	ΠΕ	ΠΑ0401	5
Ψυχολογία του παιδικού σχεδίου	Μπονώτη	ΨΕ	ΨΧ0205	5
Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων για Μουσεία	Νικονάνου	ΤΕ	ΚΤ1390	5
Ανάλυση λόγου: Μεθοδολογικές εφαρμογές στην Κλινική Ψυχολογία	Τσέλιου	ΨΕ	ΨΧ0310	5

* Προσφέρεται εναλλάξ με το «Ψηφιακό Παιχνίδι: Σχεδιασμός και ανάπτυξη», ΘΠο250.

**Προσφέρεται εναλλάξ με το «Εισαγωγή στον Προγραμματισμό», ΘΠο170.

Εξάμηνο 6ο (6Ε) (συνέχεια)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Αντιρατσιστική εκπαίδευση	Πανταζής	ΠΕ Εργαστηριακό	ΠΔ1230	5
Αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας: γνώση και εξουσία	Πεχτελίδης	ΨΕ	ΠΔ 1300	5
Νεότερη Ελληνική Ιστορία: κοινωνοικονομικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΙΕ	ΙΠ0203	5
Σπουδές φύλου και λογοτεχνία	Σηφάκη	ΙΕ	ΙΠ1051	5
Η αφήγηση στην προσχολική εκπαίδευση: Διδακτικές Εφαρμογές***	Τσιλιμένη	ΙΕ Εργαστηριακό	ΓΛ0206	5
Η δημιουργική γραφή: τεχνικές συγγραφής και εφαρμογές στην εκπαίδευση****	Τσιλιμένη	ΙΕ Εργαστηριακό	ΓΛ0207	5
Εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον: ερευνητικά θέματα	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΘΕ	ΘΠ0503	5
Η διαδικασία αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση	Συμβασιούχος διδάσκων/ουσα	ΠΕ	ΠΔ1270	5
Θεατρικό και συμβολικό παιχνίδι		ΤΕ	ΚΤ0505	5
Εισαγωγή στην επιχειρηματικότητα		ΕΕ	ΕΠΕΑΕΚ1	5

***Προσφέρεται εναλλάξ με το «Η Δημιουργική γραφή: τεχνικές συγγραφής και εφαρμογές στην εκπαίδευση», ΓΛ0207.

****Προσφέρεται εναλλάξ με το «Η αφήγηση στην προσχολική εκπαίδευση: Διδακτικές Εφαρμογές», ΓΛ0206

Εξάμηνο 7ο (5Ε+1Σ)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Σεμινάριο προετοιμασίας πρακτικής άσκησης	Ομάδα διδασκόντων	ΣΕΜ	ΑΣ003	5
Ψυχολογία μάθησης και διδασκαλίας: Πρακτικές εφαρμογές	Δερμιτζάκη	ΨΕ	ΨΧ0620	5
Ευρωπαϊκή παιδική λογοτεχνία	Κονταξή-Τσιλιμένη	ΙΕ	ΓΛ0619	5
Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο	Μάγος-Χανιωτάκης	ΠΕ	ΠΔ0410	5
Θέματα ανάπτυξης του παιδιού	Μπονώτη	ΨΕ	ΨΧ0207	5
Λογοτεχνία, λόγος και ιδεολογία	Σηφάκη	ΙΕ	ΓΛ0311	5
Σχεδιασμός προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για το παιδί στην πόλη	Τσεβρένη	ΘΕ	ΘΠ0505	5
Εικονογραφημένο παιδικό Βιβλίο	Τσιλιμένη	ΙΕ	ΙΠ1031	5
Ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων		ΕΕ	ΒΠ1302	5
Φύλο, Μαθηματικά και Τεχνολογία στην Εκπαίδευση	Χρονάκη	ΘΕ Εργαστηριακό	ΘΠ0220	5

Εξάμηνο 8ο (ΠΑ+ 1Σ +3Ε)

Μάθημα	Διδάσκων/ουσα	Χαρακτηρισμός	Κωδικοί Μαθημάτων	Μονάδες ECTS
Θέατρο στην κοινωνία: θεωρία και πράξη	Κατσαρίδου	ΤΕ Εργαστηριακό	ΚΤ1432	5
Σχεδιασμός, οργάνωση και αξιολόγηση διαπολιτισμικών δράσεων	Μάγος	ΠΕ	ΠΔ1340	5
Δίγλωσση ανάπτυξη και δίγλωσση εκπαίδευση	Μότσιου	ΙΕ	ΓΛ0640	5
Ενδυναμώνοντας τη σχέση των παιδιών με τη φύση	Τσεβρένη	ΘΕ	ΘΠ0504	5
Ψηφιακά Μαθηματικά: Ενσώματη εμπειρία και δράση	Χρονάκη	ΘΕ Εργαστηριακό	ΘΠ0204	5
Πρακτική Άσκηση και Σεμινάριο υποστήριξης πρακτικής άσκησης	Ομάδα Πρακτικής Άσκησης	ΣΕΜ	ΠΔ1210	15
Σύγχρονα κρίσιμα παιδαγωγικά ζητήματα και εναλλακτικές προσεγγίσεις	Συμβασιούχος Διδάσκων/ουσα	ΠΕ	ΠΔ0260	5
Πολυτροπικά κείμενα: ανάλυση, κατανόηση και παραγωγή	Τεντολούρης	ΙΕ	ΓΛ0620	5

4. Περιεχόμενο των Μαθημάτων

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κοινωνική Ψυχολογία Ι

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο:	Μονάδες ECTS
ΨΧ0700	Γεώργιος Αμπακούμκιν, gabak@uth.gr	Υ	1, 2	6

Η κοινωνική ψυχολογία είναι ένας από τους κύριους κλάδους της ψυχολογίας. Ο κλάδος αυτός ασχολείται με το ρόλο που παίζουν «οι άλλοι», με τη φυσική ή οιονεί παρουσία τους, στις σκέψεις, τα αισθήματα και τη συμπεριφορά του ατόμου. Στο μάθημα γίνεται μια γενική επισκόπηση θεμάτων που εξετάζει η κοινωνική ψυχολογία. Η επισκόπηση αυτή συνεχίζεται και συμπληρώνεται στο μάθημα «Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ: Η Ομάδα». Επιπλέον, το μάθημα αποσκοπεί στη γνωριμία με τη συγκεκριμένη προοπτική που υιοθετεί ο κλάδος κατά την εξέταση των θεμάτων με τα οποία ασχολείται.

Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ: Η Ομάδα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ0702	Γεώργιος Αμπακούμκιν, gabak@uth.gr	Ε	5	5

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του «Κοινωνική Ψυχολογία Ι». Συνεχίζει τη γενική επισκόπηση θεμάτων που εξετάζει η κοινωνική ψυχολογία. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται κυρίως θέματα σχετικά με ομάδες (ενδοομαδικές και διομαδικές διαδικασίες), ενώ στο σχέδιο του μαθήματος περιλαμβάνονται και θέματα σχετικά με κοινωνικές σχέσεις και συμπεριφορές.

Στατιστική και Εκπαιδευτικές Εφαρμογές

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠ0100	Γεώργιος Αμπακούμκιν, gabak@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5

Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία με βασικές έννοιες της στατιστικής με αναφορά στην εκπαιδευτική έρευνα. Θέματα του μαθήματος: Αντικείμενο της στατιστικής. Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα. Συλλογή δεδομένων. Κλίμακες μέτρησης. Περιγραφική στατιστική. Συσχέτιση. Βασικές έννοιες πιθανοτήτων. Στατιστικός έλεγχος υποθέσεων.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ1103	Ειρήνη Δερμιτζάκη, idermitzaki@uth.gr	Υ	3, 4	6

Επίκεντρο του μαθήματος είναι οι ψυχολογικοί και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που συνδέονται με τη μάθηση, τη διδασκαλία και την προσαρμογή των μαθητών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Παρουσιάζονται οι συνιστώσες της αποτελεσματικής μάθησης και διδασκαλίας και επισημαίνεται ο ρόλος του σύγχρονου σχολείου ως πλαισίου προαγωγής της ανάπτυξης και της ψυχικής υγείας όλων των μαθητών. Ανάμεσα σε άλλα θέματα συζητούνται η σχέση των αναπτυξιακών παραγόντων με τις διεργασίες μάθησης, οι θεωρίες μάθησης και η αξιοποίησή τους μέσα στην τάξη, οι γνωστικές και θυμικές διεργασίες του μανθάνοντα, ζητήματα κινήτρων μάθησης, η διαφορετικότητα μέσα στην τάξη, καθώς και παράγοντες του πλαισίου μάθησης. Το μάθημα στοχεύει (α) να αναδείξει τη σημασία των

ψυχολογικών και ψυχοκοινωνικών διεργασιών που επηρεάζουν τη μάθηση και την προσαρμογή των μαθητών στο σχολείο και να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της μάθησης, (β) να αναδείξει πώς αξιοποιούνται οι αρχές και μέθοδοι της Ψυχολογίας για τη διευκόλυνση και βελτίωση της μάθησης και της διδασκαλίας, και (γ) να βοηθήσει τους φοιτητές/τριες να εφαρμόσουν τις γνώσεις, αρχές και μεθόδους της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στη σχολική τάξη ώστε να προάγουν τη μάθηση των μαθητών και τη δική τους διδασκαλία. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εστιασμένες δραστηριότητες και προαιρετικές εργασίες μικρής έκτασης αξιοποιούνται ώστε οι φοιτητές/τριες να εμβαθύνουν σε συγκεκριμένες θεματικές και να εξασκηθούν.

Θέματα Σχολικής Ψυχολογίας

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ1105	Ειρήνη Δερμιτζάκη, idermitzaki@uth.gr	Ε	6	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα στοχεύει να αναδείξει κεντρικά θέματα της Σχολικής Ψυχολογίας και να καταδείξει πώς εφαρμόζονται στο πλαίσιο της τάξης οι αρχές και οι μέθοδοι της Σχολικής Ψυχολογίας. Περιλαμβάνονται, εκτός από την παρουσίαση εφαρμοσμένων θεμάτων της Σχολικής Ψυχολογίας, συζήτηση περιπτώσεων και παρουσίαση παραδειγμάτων, ασκήσεις στην τάξη και ομαδική εργασία σε θέμα της επιλογής των φοιτητριών. Παρουσιάζονται θέματα όπως η προληπτική διαχείριση της τάξης και η διαμόρφωση του κατάλληλου πλαισίου μάθησης και ανάπτυξης των μαθητών, η αξιολόγηση και ο προσδιορισμός προβλημάτων συμπεριφοράς και μάθησης, η διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς στην τάξη, η περιοχή της σχολικής συμβουλευτικής και η σημασία της, τα οργανωμένα προγράμματα παρέμβασης για την υποστήριξη της μάθησης και την προαγωγή της ψυχικής υγείας των μαθητών, κ.ά. Στόχος είναι ο εκπαιδευτικός να αποκτήσει γνώσεις, μεθόδους, στρατηγικές και δεξιότητες ώστε να προετοιμάσει το κατάλληλο περιβάλλον για αποτελεσματική μάθηση και ενδυνάμωση της ολόπλευρης ανάπτυξης των μαθητών και να μπορεί να απαντήσει αποτελεσματικά σε προβλήματα προσαρμογής, μάθησης και διαχείρισης της τάξης παίρνοντας τις κατάλληλες

εκπαιδευτικές αποφάσεις που θα αποδώσουν με τους μαθητές του.

Ψυχολογία Μάθησης και Διδασκαλίας: Πρακτικές Εφαρμογές

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ0620	Ειρήνη Δερμιτζάκη, idermitzaki@uth.gr	Ε	7	5

Το μάθημα επεκτείνει και εξειδικεύει τις γνώσεις που οι φοιτητές αποκόμισαν από το Υποχρεωτικό μάθημα «Εκπαιδευτική Ψυχολογία» με έμφαση στις πρακτικές εφαρμογές των θεμάτων που αναπτύσσονται. Στόχος του μαθήματος είναι να εμβαθύνει και να ολοκληρώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες των μελλοντικών εκπαιδευτικών ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν πιο αποτελεσματικά την μάθηση, την ακαδημαϊκή προσαρμογή και την προσωπική ανάπτυξη των μαθητών στο σχολείο.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Επίκεντρο του μαθήματος είναι οι ψυχολογικοί και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που συνδέονται με τη μάθηση, τη διδασκαλία και τα ακαδημαϊκά και κοινωνικά επιτεύγματα των μαθητών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και η προαγωγή αυτών των παραγόντων από τους ενήλικες (γονείς και εκπαιδευτικούς). Ανάμεσα σε άλλα θέματα συζητούνται ο ρόλος της νοημοσύνης στα ακαδημαϊκά επιτεύγματα των μαθητών, οι γνωστικές/μεταγνωστικές και θυμικές διεργασίες του μανθάνοντα και ο ρόλος τους στην προαγωγή της αυτο-ρύθμισης της μάθησης από τον μαθητή, η έννοια της ακαδημαϊκής αυτοαντίληψης, ο ρόλος των γονέων και των εκπαιδευτικών στην προαγωγή της αυτο-ρύθμισης της μάθησης στα παιδιά, η συμβολή της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής στην ανάπτυξη και την μάθηση των μαθητών, κ.ά.

Εισαγωγή στη Μουσική και την Παιδαγωγική της: Σύγχρονες Προσεγγίσεις

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1430	Κανελλόπουλος Παναγιώτης, pankanel@uth.gr	Υ	1, 2	6

Το μάθημα οργανώνεται στη βάση τριών παράλληλα αναπτυσσόμενων αξόνων. Στόχος του πρώτου είναι να εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης στις βασικές έννοιες της μουσικής και στην αναγνώριση της πολλαπλότητας των μουσικών πρακτικών. Διερευνούμε το ζήτημα του ορισμού της μουσικής. Πραγματοποιείται ένα ταξίδι σε μουσικές διαφορετικών τόπων και εποχών. Εξετάζουμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις μέσα από τις οποίες μπορεί να κατανοηθεί η μουσική ως κοινωνικο-πολιτισμική πρακτική. Κάνουμε πολλές βιωματικές ασκήσεις κατανόησης μουσικών παραμέτρων και προσπαθούμε να καλλιεργήσουμε την ποιότητα της προσοχής μας απέναντι σε διαφορετικούς ηχητικούς σχηματισμούς. Στα πλαίσια του δεύτερου επιχειρούμε μια εισαγωγή στο επιστημονικό πεδίο της μουσικής παιδαγωγικής, με ιδιαίτερη έμφαση στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία και με τρόπο ώστε να μπορέσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να αποκτήσουν τις βάσεις για τη δημιουργική και συστηματική χρησιμοποίηση της μουσικής στα πλαίσια της καθημερινής τους παιδαγωγικής πράξης.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Επιχειρούμε μίαν εισαγωγή στις βασικές σύγχρονες φιλοσοφικές προσεγγίσεις στη μουσική παιδαγωγική (αισθητική, πραξιακή, κριτική, μετα-δομιστική). Επίσης επικεντρώνουμε την προσοχή μας στις διαφορετικές ερευνητικές προσεγγίσεις της μουσικής ανάπτυξης και της μουσικής δημιουργικότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνικο-πολιτισμική προσέγγιση. Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές των κύριων μουσικοπαιδαγωγικών συστημάτων (Orff, Dalcroze, Kodaly), ενώ μεγάλη έμφαση δίνεται στη μουσικοπαιδαγωγική προσέγγιση του κινήματος για τη δημιουργική μουσική στην εκπαίδευση που αναπτύχθηκε στον Αγγλοσαξονικό χώρο μετά το 1960. Επιπλέον επιχειρείται η εισαγωγή στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων, η βιωματική προσέγγιση σχεδίων εργασίας. Οι δύο αυτοί άξονες αναπτύσσονται σε διαρκή σχέση με έναν τρίτο, αυτόν των βιωματικών ασκήσεων που στοχεύουν στην ενεργητική κατανόηση πτυχών της θεωρίας.

Μουσικός Αυτοσχεδιασμός και Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1365	Κανελλόπουλος Παναγιώτης, pankanel@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5

Σημείωση

Για τη συμμετοχή στο μάθημα συστήνεται στους φοιτητριες/ες να έχουν παρακολουθήσει το τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω:

Εισαγωγή στη μουσική και την παιδαγωγική της: Σύγχρονες προσεγγίσεις

Συνθέτοντας με τα παιδιά: Θεωρία και πράξη της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Σκοποί του μαθήματος είναι (α) η εξερεύνηση της έννοιας του μουσικού αυτοσχεδιασμού και της παιδαγωγικής λειτουργίας του, και (β) η συστηματική και εντατική εντρύφηση στην πρακτική του αυτοσχεδιασμού. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) Η κριτική προσέγγιση της έννοιας του αυτοσχεδιασμού και των διαφορετικών θεωρητικών προοπτικών που έχουν αναπτυχθεί για την κατανόησή του, (β) η κατανόηση του κεντρικού ρόλου του αυτοσχεδιασμού στην μουσική εκπαίδευση των παιδιών της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, και (γ) η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με την αυτοσχεδιαστική πράξη. Θα μας απασχολήσουν όψεις του αυτοσχεδιασμού όπως αυτές εκφράζονται στο κίνημα του ελεύθερου αυτοσχεδιασμού, στη μουσική του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα, καθώς και σε διάφορες εξωευρωπαϊκές παραδόσεις. Θα εξετάσουμε επίσης την λειτουργία του αυτοσχεδιασμού στα πλαίσια του κινήματος της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής, καθώς και σε σύγχρονες μουσικοπαιδαγωγικές ερευνητικές εργασίες. Επιχειρείται η εξοικείωση με την αυτοσχεδιαστική πράξη, η καλλιέργεια ενός αυτοσχεδιαστικού ήθους και μιας ζωντανής προσέγγισης της μουσικής δημιουργίας η οποία θα μπορεί να λειτουργήσει στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πράξης. Η

δημιουργική συνεισφορά των φοιτητών/τριών στην τελική έκβαση του μαθήματος είναι καίριας σημασίας, καθώς το μάθημα συνδυάζει την θεωρητική αναζήτηση και την πρακτική άσκηση.

Συνθέτοντας με τα Παιδιά: Θεωρία και Πράξη της Δημιουργικής Μουσικής Παιδαγωγικής

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1340	Κανελλόπουλος Παναγιώτης, pankanel@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	5	5

Κεντρικός σκοπός του μαθήματος είναι η βιωματική και κριτική κατανόηση της σημασίας της σύνθεσης μουσικής ως κεντρικού συστατικού της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής. Μεγάλη έμφαση δίνεται στη μουσικοπαιδαγωγική προσέγγιση του κινήματος για τη δημιουργική μουσική στην εκπαίδευση

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

που αναπτύχθηκε στον Αγγλοσαξονικό χώρο μετά το 1960, και το οποίο αποτέλεσε την βάση για τη στροφή της μουσικής παιδαγωγικής προς τη σύνθεση ως μουσικοπαιδαγωγικό εργαλείο. Αναφορά γίνεται στις σύγχρονες τάσεις της μουσικοπαιδαγωγικής έρευνας των συνθετικών πρακτικών που ακολουθούν τα παιδιά σε διάφορα μουσικοπαιδαγωγικά αλλά και ευρύτερα πλαίσια. Εκκινώντας από την εξέταση των παιδαγωγικών, κοινωνιολογικών και ψυχολογικών καταβολών της σημασίας της χρήσης της σύνθεσης στη μουσικοπαιδαγωγική διαδικασία, το μάθημα εξερευνά τρόπους με τους οποίους η ουσιαστική ενασχόληση με τη σύνθεση από τα αρχικά ακόμα στάδια της εκπαίδευσης όλων των παιδιών μπορεί να καταστεί μέσο (α) κατανόησης μουσικών εννοιών, (β) ανάπτυξης της μουσικής δημιουργικότητας και της προσωπικής μουσικής φωνής των παιδιών, και (γ) δημιουργίας μιας ανοιχτής σχέσης με τη μουσική η οποία να βασίζεται στην αυτόνομη μουσική σκέψη, στην κριτική κατανόηση εννοιών, και στο προσωπικό βίωμα της δημιουργίας μουσικής. Το μάθημα συνδυάζει την θεωρητική αναζήτηση και την πρακτική άσκηση.

Ψηφιακά Μέσα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο300	Ηλίας Καρασαββίδης, ikaras@uth.gr	Υ	1, 2	6

Διαδικτυακός τόπος μαθήματος: https://eclass.uth.gr/courses/ECE_U_200/

Το μάθημα αποσκοπεί στη θεωρητική και πρακτική μελέτη των ψηφιακών μέσων για επικοινωνιακούς σκοπούς. Επιδιώκεται η κατάκτηση εννοιών που αφορούν την ψηφιακή αναπαράσταση εικόνας, ήχου και βίντεο καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη δημιουργία ψηφιακών πολυτροπικών μηνυμάτων.

Ψηφιακό Παιχνίδι: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο250	Ηλίας Καρασαββίδης, ikaras@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα αποσκοπεί στη θεωρητική και πρακτική μελέτη της διαδικασίας σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού. Επιδιώκεται η κατάκτηση γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού παιχνιδιού. Απώτερος σκοπός είναι η υποστήριξη της μάθησης διαμέσου το παιχνιδιού. Το μάθημα περιλαμβάνει τόσο ζητήματα θεωρίας και έρευνας όσο και ζητήματα πρακτικής εφαρμογής. Σε θεωρητικό επίπεδο το μάθημα προσεγγίζει το ψηφιακό παιχνίδι και τη σχέση του με τη μάθηση, εξετάζει τη διαθέσιμη εμπειρική έρευνα και εστιάζει ιδιαίτερα στην ποιότητα της σχέσης της διαδικασίας παιχνιδιού με το περιεχόμενο του. Σε πρακτικό επίπεδο, το μάθημα εστιάζει στην εξοικείωση με εργαλεία λογισμικού και την χρήση τους στα διάφορα στάδια ανάπτυξης ψηφιακού παιχνιδιού τόσο για την ανάπτυξη των πόρων (μοντελοποίηση, επιφάνειες και υφές, κίνηση, φωτισμός, εφέ) όσο και για τον προγραμματισμό της λογικής (οπτικός προγραμματισμός).

Μάθηση με τις Νέες ΤΠΕ

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο811	Ηλίας Καρασαββίδης, ikaras@uth.gr	Ε	6	5

Διαδικτυακός Τόπος Μαθήματος: <http://elearn.ece.uth.gr>

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητική και πρακτική κατάρτιση σε ζητήματα που αφορούν τη μάθηση με τις ΤΠΕ. Το μάθημα προσεγγίζει την τεχνολογία με μαθησιακούς όρους, διερευνώντας την επίδραση των διαφόρων γνωστικών παραδόσεων στη διαμόρφωση αντίστοιχων κατηγοριών εκπαιδευτικού λογισμικού. Στα πλαίσια του μαθήματος οι ΤΠΕ προσεγγίζονται ως γνωστικά εργαλεία και εξετάζεται η συνεισφορά τους στη μάθηση. Απώτερη επιδίωξη είναι ο διδακτικός σχεδιασμός μαθησιακών περιβαλλόντων τα οποία θα υλοποιούνται αξιοποιώντας οργανικά ποικίλα υπολογιστικά εργαλεία.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Εισαγωγή στον Προγραμματισμό

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο170	Ηλίας Καρασαββίδης, ikaras@uth.gr	Ε	6, 8	5

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η απόκτηση γνώσεων αναφορικά με τις θεμελιώδεις έννοιες και αρχές του προγραμματισμού. Αφενός το μάθημα αποσκοπεί στη μύηση των φοιτητριών/τών στην υπολογιστική σκέψη και τις διαδικασίες της. Αφετέρου αποσκοπεί στην εφαρμογή της υπολογιστικής σκέψης στην επίλυση προβλημάτων με τη χρήση των γλωσσών Scratch και Python.

Θέατρο στην Εκπαίδευση: Θεωρίες και Μέθοδοι

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΚΤ1433	Μάρθα Κατσαρίδου, mkatsaridou@uth.gr	Υ	3, 4	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/τριών στο πεδίο του Θεάτρου στην Εκπαίδευση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Σε κάθε συνάντηση η θεωρία διαπλέκεται με την πρακτική εφαρμογή μέσω βιωματικών εργαστηρίων. Στο μάθημα, διερευνάται θεωρητικά το πεδίο, εμβαθύνοντας ταυτόχρονα τόσο στις θεατρικές του καταβολές όσο και στις βασικές παιδαγωγικές του επιρροές. Εξετάζονται κριτικά οι πιο σημαντικές θεωρίες και μέθοδοι των εκπροσώπων του χώρου με έμφαση στη συγκρότηση του πεδίου στην Αγγλία από τη δεκαετία του 1950 και μετά, την ανάπτυξή του σε διεθνές επίπεδο και τη συνεχή εξέλιξή του μέσα από τις πρακτικές των σύγχρονων παραστατικών τεχνών και ειδών επαγγελματικού θεάτρου. Παράλληλα, προτεραιότητα δίνεται στη βιωματική προσέγγιση και επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με ποικίλες μορφές Θεάτρου στην Εκπαίδευση, ώστε να είναι σε θέση να επιλέγουν την πιο κατάλληλη κατά περίπτωση (καλλιτεχνική, διδακτική, κοινωνική) όπως και να ανταποκρίνονται με επιτυχία στον σχεδιασμό, την εμφύχωση και την αξιολόγηση θεατροπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων/εργαστηρίων.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Θεατροπαιδαγωγικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στην Προσχολική Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1430	Μάρθα Κατσαρίδου, mkatsaridou@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	5	5

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στις μορφές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση που υιοθετούνται στο σχολικό πλαίσιο και κυρίως στην Προσχολική Εκπαίδευση, ώστε να είναι σε θέση οι φοιτητές/τριες να συνδέουν τη θεωρητική κατάρτιση με την εκπαιδευτική πράξη. Στο μάθημα, συνδέοντας το Θέατρο με την Παιδαγωγική, διερευνώνται θεωρητικά και πρακτικά θεατροπαιδαγωγικές προσεγγίσεις που μπορούν να εφαρμοστούν εντός Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών με διδακτική, κοινωνική και αισθητική στόχευση. Μέρος του μαθήματος αποτελεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών,

καθώς καλούνται σε ομάδες να σχεδιάσουν, εφαρμόσουν, αξιολογήσουν, στοχαστούν μια ολοκληρωμένη θεατροπαιδαγωγική δραστηριότητα σε πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καλλιτεχνική εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, προκειμένου να αναπτύξουν θεατρικές, εκφραστικές και διδακτικές δεξιότητες ενός/μιας θεατροπαιδαγωγού.

Θέατρο στην Κοινωνία: Θεωρία και Πράξη

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1432	Μάρθα Κατσαρίδου, mkatsaridou@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	8	5

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνήσει θεωρητικά και πρακτικά τις μορφές του Εφαρμοσμένου Θεάτρου που συνδέονται με την κοινωνία και τις ανάγκες της. Στο μάθημα προσεγγίζονται τόσο θεατροπαιδαγωγικές προσεγγίσεις που υιοθετούνται στη μη τυπική εκπαίδευση όσο και πρακτικές των

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Προτεραιότητα δίνεται στην πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών σε διάφορους κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς, όπου σε ομάδες καλούνται σταδιακά να συλλάβουν, σχεδιάσουν, παρουσιάσουν, αξιολογήσουν και αναστοχαστούν μια παράσταση κοινωνικού θεάτρου ή μια ολοκληρωμένη θεατροπαιδαγωγική παρέμβαση. Στο μάθημα, μείζονος σημασίας θεωρείται η κατάλληλη προετοιμασία/εκπαίδευση του παιδαγωγού-εμπνευστή, ώστε να αποκτήσει θεατρικές και κοινωνικές δεξιότητες για να ανταποκρίνεται σε κοινωνικά, μη θεατρικά περιβάλλοντα και να ενδυναμώνει διαφορετικές ομάδες, κοινότητες και άτομα. Παράλληλα, έμφαση δίνεται και στην παραστασιακή διάσταση του θεάτρου, προκειμένου οι φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να ολοκληρώσουν με επιτυχία την παρουσίασή τους σε δημόσιο χώρο. Το μάθημα μπορεί να συμπληρωθεί από επιπλέον (προαιρετικές) συναντήσεις σχετικές με το αντικείμενο (εκτός των απαιτούμενων), που εμπλουτίζουν τις γνώσεις/εμπειρίες των φοιτητών/τριών: παρακολούθηση θεατροπαιδαγωγικών προγραμμάτων και επαγγελματικών θεατρικών παραστάσεων για παιδιά και εφήβους, συμμετοχή σε θεατροπαιδαγωγικές ημερίδες και εργαστήρια, συζητήσεις με προσκεκλημένους θεατροπαιδαγωγούς, σκηνοθέτες και ηθοποιούς.

Γραπτός Ακαδημαϊκός Λόγος I & II

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0618	Ελένη Κονταξή, kondax@uth.gr	Υ	3, 4	3 & 3

Σκοπός του φροντιστηριακού αυτού μαθήματος που προσφέρεται σε δύο μέρη στο 3ο και 4ο εξάμηνο είναι οι φοιτητές/τριες αφενός να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες της νεοελληνικής γλώσσας και αφετέρου να εξοικειωθούν με την παραγωγή επιστημονικού γραπτού λόγου.

Ευρωπαϊκή Παιδική Λογοτεχνία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0619	Ελένη Κονταξή, kondax@uth.gr Τασούλα Τσιλιμένη tsilimeni@uth.gr	Ε	7	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα αποτελεί βασικό εισαγωγικό μάθημα για την ιστορία, τη θεωρία και την κριτική της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας για Παιδιά και Νέους. Η ύλη του μαθήματος έχει ως στόχο να γνωρίσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές την εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών και πώς αυτά ιδιοποιήθηκαν από την παιδική και νεανική λογοτεχνία.

Οργάνωση Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος I

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1395	Λαϊνας Αθανάσιος, athlain@uth.gr	Υ	3, 4	3 & 3

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική μελέτη και η σφαιρική θεώρηση του εκπαιδευτικού (κατ' ακρίβειαν του σχολικού) συστήματος στην Ελλάδα και η εξοικείωση των φοιτητών / φοιτητριών με το ισχύον στην Ελλάδα θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας της σχολικής εκπαίδευσης. Με την παρακολούθηση των δύο ομότιτλων μαθημάτων [‘Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος I & II’] θα δοθεί η δυνατότητα στους μελλοντικούς

εκπαιδευτικούς να γνωρίσουν το χώρο και το θεσμικό πλαίσιο όπου θα εργασθούν, να κατανοήσουν πληρέστερα το ρόλο τον οποίο θα κληθούν ν' αναλάβουν και να συνειδητοποιήσουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που θα έχουν ως λειτουργοί της δημόσιας εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, το μάθημα αυτό θα υποβοηθήσει τους φοιτητές / τις φοιτήτριες να κατανοήσουν άλλα μαθήματα που αναφέρονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ή στα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών. Μέσα στα πλαίσια των παραδόσεων στο Γ' και στο Δ' εξάμηνο σπουδών (Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος I) αναπτύσσονται θέματα όπως: Η έννοια του εκπαιδευτικού συστήματος. Βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Συνταγματική κατοχύρωση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Δομή και διοικητικά όργανα του εκπαιδευτικού συστήματος (α) στο εθνικό (κεντρικό) επίπεδο, (β) στο περιφερειακό - τοπικό επίπεδο (κατά περιφέρεια, νομό και δήμο) και (γ) στο σχολικό επίπεδο διοικητικής οργάνωσης. Διεθνείς οργανισμοί και ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών και οι οργανώσεις των γονέων στα πλαίσια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το σύστημα χρηματοδότησης της ελληνικής εκπαίδευσης. Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος κατά βαθμίδα εκπαίδευσης και τύπο σχολείου: βασικός κορμός (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια γενική και δευτεροβάθμια τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση).

Οργάνωση Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος II

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1410	Λαΐνας Αθανάσιος, athlain@uth.gr	Ε	5	5

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η συστηματική θεώρηση και μελέτη του εκπαιδευτικού (ουσιαστικά του σχολικού) συστήματος της Ελλάδος και η εξοικείωση με το ισχύον στην Ελλάδα θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της σχολικής εκπαίδευσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα δοθεί η δυνατότητα στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς να γνωρίσουν το χώρο και το θεσμικό πλαίσιο μέσα στον οποίο θα εργασθούν, να κατανοήσουν πληρέστερα το ρόλο τον οποίο θα κληθούν ν' αναλάβουν και να συνειδητοποιήσουν τις υποχρεώσεις και τα

δικαιώματα που θα έχουν ως λειτουργοί της δημόσιας εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, το μάθημα αυτό θα υποβοηθήσει τους φοιτητές / τις φοιτήτριες να κατανοήσουν άλλα μαθήματα που αναφέρονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ή στα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών. Μέσα στα πλαίσια των παραδόσεων στο 6ο Εξάμηνο σπουδών (Οργάνωση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος II) και σε συνέχεια του αντιστοίχου μαθήματος των Γ' και Δ' Εξαμήνων του θα αναπτύσσονται θέματα όπως: Οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος κατά βαθμίδα εκπαίδευσης και τύπο σχολείου: ειδικές περιπτώσεις (πειραματικά σχολεία, μουσικά σχολεία, αθλητικά σχολεία, εκκλησιαστική εκπαίδευση, εσπερινά σχολεία, σχολεία ειδικής αγωγής, σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, ελληνικά σχολεία στο εξωτερικό, μειονοτικά σχολεία, ξένα σχολεία κλπ.). Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα Υπηρεσιακή κατάσταση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού (το υπηρεσιακό καθεστώς που διέπει τους εκπαιδευτικούς, δημοσιοϋπαλληλικός κώδικας, βασική κατάρτιση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών, επιλογή και διορισμός, μετακινήσεις, αξιολόγηση, προαγωγές, πειθαρχικό δίκαιο, δικαιώματα και υποχρεώσεις κλπ.).

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Λειτουργία σχολικών μονάδων και μαθητικά θέματα (ίδρυση σχολείων, σχολική περιοχή, σχολικό / διδακτικό έτος, εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση, προαγωγή, τίτλοι σπουδών, υπηρεσιακά βιβλία κλπ.).

Διοίκηση Εκπαίδευσης & Εκπαιδευτική Πολιτική

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1420	Λαϊνας Αθανάσιος, athlain@uth.gr	Ε	7	5

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η εξοικείωση με περισσότερο θεωρητικά θέματα που σχετίζονται με την άσκηση της διοίκησης στη σχολική εκπαίδευση (εκπαιδευτικό σύστημα και σχολική μονάδα) και με την εκπαιδευτική πολιτική. Επιπρόσθετα, η κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση των ρυθμίσεων που ισχύουν στην Ελλάδα. Μέσα στα πλαίσια των παραδόσεων αναπτύσσονται θέματα όπως: Η Διοίκηση Εκπαίδευσης ως επιστημονικός κλάδος. Σχέση Διοίκησης Εκπαίδευσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Η εξέλιξη της διοικητικής σκέψης. Διεθνείς τάσεις στη Διοίκηση Εκπαίδευσης

και ελληνική πραγματικότητα. Οργανωτική θεωρία. Αποκεντρωτικά και συγκεντρωτικά συστήματα οργάνωσης των εκπαιδευτικών συστημάτων. Συγκριτική Αξιολόγηση. Διοικητικές θέσεις μέσα στα πλαίσια του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος. Το έργο των διοικητικών στελεχών στη σχολική εκπαίδευση. Εκπαίδευση, επιλογή και επαγγελματική εξέλιξη των διοικητικών στελεχών. Η συμβολή των διοικητικών στελεχών στην αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων. Η άσκηση ηγετικών ρόλων στην εκπαίδευση. Η λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση. Καινοτομίες και μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση. Θεωρία κινήτρων, εργασιακή ικανοποίηση και επαγγελματικό στρες των εκπαιδευτικών και των διοικητικών στελεχών. Έννοια και υποδείγματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα. Πρωταγωνιστές και διαδικασία.

Η Διαπολιτισμική Διάσταση στην Προσχολική Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1320	Κώστας Μάγος, magos@uth.gr	Υ	1, 2	6

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα ασχολείται με τη θεωρητική προσέγγιση και την πρακτική εφαρμογή ζητημάτων που αφορούν τη διαχείριση της ετερότητας στο Νηπιαγωγείο και στο σχολείο γενικότερα. Οι πολλαπλές ταυτότητες στη σχολική τάξη, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών, το αναλυτικό πρόγραμμα και το εκπαιδευτικό υλικό, ο εορτασμός εθνικών και θρησκευτικών γιορτών, η συνεργασία μεταξύ σχολείου, οικογένειας και κοινότητας είναι θέματα που, μέσα από θεωρητικές αναφορές, μελέτες περίπτωσης και ενδεικτικά παραδείγματα, προσεγγίζονται στο πλαίσιο του παραπάνω μαθήματος.

Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Διαπολιτισμικών Δράσεων

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1340	Κώστας Μάγος, magos@uth.gr	Ε	8	5

Το μάθημα είναι εργαστηριακού τύπου και έχει τη μορφή έρευνας-δράσης. Εστιάζει στο σχεδιασμό, οργάνωση,

πραγματοποίηση εκπαιδευτικών και κοινωνικών/διαπολιτισμικών δράσεων. Βασικές κατηγορίες των δράσεων που θα προσεγγισθούν στο παραπάνω μάθημα αποτελούν παιδαγωγικές δραστηριότητες ενταγμένες στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, ευρύτερα σχέδια εργασίας με διαπολιτισμικό περιεχόμενο, ανοιχτά διαπολιτισμικά εργαστήρια, προγράμματα συνεργασίας σχολείου και κοινότητας, ραδιοφωνικές εκπομπές διαπολιτισμικού περιεχόμενου κ.ά. Οι φοιτητές/τριες θα έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν και να αξιολογήσουν σχετικές δράσεις που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν, αλλά και να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν έρευνες-δράσεις με διαπολιτισμική διάσταση.

Η Εκπαίδευση στον Κινηματογράφο

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ0410	Κώστας Μάγος, magos@uth.gr & άλλος διδάσκων/ουσα	Ε	7	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να μελετήσουν μέσα από μία πρωτότυπη και διαφορετική οπτική, εκείνης του κινηματογράφου, το θεσμό του σχολείου, εστιάζοντας στον παιδαγωγικό του ρόλο και τις κοινωνικές του λειτουργίες, να συζητήσουν και να προβληματιστούν, αναλύοντας κάθε φορά με συστηματικό τρόπο, διαφορετικές όψεις της σχολικής καθημερινότητας και της παιδικής ηλικίας. Μέσα από το μάθημα οι φοιτητές/τριες θα οδηγηθούν, με βιωματικές και διαδραστικές διαδικασίες, να αναστοχαστούν και να κατανοήσουν καλύτερα τη σπουδαιότητα του μελλοντικού εκπαιδευτικού τους ρόλου ιδιαίτερα στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές τάξεις, καθώς και ευρύτερα ζητήματα σχετικά με την εκπαίδευση, την παιδική ηλικία και την ετερότητα.

Θεωρία και Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Νηπιαγωγείου

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΑ0103	Κατερίνα Μιχαλοπούλου, kmihal@uth.gr	Υ	1, 2	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνώση γενικών αρχών διδακτικής μεθοδολογίας και μεθόδων διδασκαλίας, η θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών και φοιτητριών στη δομή του προγράμματος του νηπιαγωγείου, στις μεθόδους διδασκαλίας, στην οργάνωση του χώρου και του χρόνου στο νηπιαγωγείο. Το μάθημα διαπραγματεύεται γενικές αρχές διδακτικής μεθοδολογίας και μεθόδους διδασκαλίας βάσει των οποίων ο/η νηπιαγωγός οργανώνει τις δραστηριότητες και πραγματώνει τους στόχους «διδασκαλίας» και μάθησης αναλαμβάνοντας έργο υποβοήθησης των νηπίων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες, τις ικανότητες, τις γνώσεις τους.

Αναλυτικό Πρόγραμμα και Οργάνωση Μαθησιακών Εμπειριών στο Νηπιαγωγείο

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΑ0104	Κατερίνα Μιχαλοπούλου, kmihal@uth.gr	Ε	5	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα διαπραγματεύεται τη δομή του προγράμματος του νηπιαγωγείου και δίνει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τα εφόδια για την αιτιολογημένη οργάνωση, μεθόδευση και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο μέσα από τον συγκερασμό θεωρίας και πράξης. Στοχεύει στην παιδαγωγική συγκρότηση του/της μελλοντικού εκπαιδευτικού, έτσι ώστε να συνδέει τις θεωρητικές αρχές της Διδακτικής Μεθοδολογίας με τη διδακτική πρακτική και να αναπτύσσει πρακτικές αναστοχασμού.

Δημιουργικότητα και Μέσα Έκφρασης

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΑ0401	Κατερίνα Μιχαλοπούλου, kmihal@uth.gr	Ε	6	5

Η καλλιέργεια της φαντασίας και η ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης στο νηπιαγωγείο, καθώς και οι ευθύνες για τη μέγιστη αξιοποίηση του εύρους δυνατοτήτων για δημιουργία σε κάθε

παιδί εναποτίθενται στον παιδαγωγό που μπορεί να αναπτύξει στα νήπια την επιθυμία για δημιουργία μέσα από ποικίλες μορφές έκφρασης.

Η Ανάπτυξη του Λογού στο Παιδί

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0615	Μότσιου Ελένη, emotsiou@uth.gr	Υ	1, 2	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/-τριών με την ανάπτυξη του παιδικού λόγου, και ειδικά του λόγου των νηπίων. Οι επιμέρους στόχοι αφορούν την παρατήρηση και μελέτη της ανάπτυξης / εξέλιξης της γλώσσας των νηπίων σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα, την επισήμανση βασικών χαρακτηριστικών και σταδίων, καθώς και την ερμηνεία των ιδιαίτερων φαινομένων της φυσιολογικά εξελισσόμενης γλώσσας, σε μονόγλωσσα αλλά και δίγλωσσα (πολύγλωσσα) παιδιά. Στο μάθημα αυτό παρουσιάζεται η αναπτυξιακή πορεία

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

της παιδικής γλώσσας ως προς τα βασικά, καθολικά της στάδια, αλλά και ιδιαίτερες όψεις που αφορούν την ελληνική γλώσσα. Μέσα από την περιγραφή και την ερμηνεία των φαινομένων, των ιδιαιτεροτήτων και των αποκλίσεων του παιδικού λόγου, το μάθημα επιδιώκει αφενός να προσφέρει στον μελλοντικό εκπαιδευτικό ένα εργαλείο προσέγγισης της γλώσσας του νηπίου, ώστε να διευκολυνθεί η διδακτική πράξη· αφετέρου, επιχειρείται και η εξέταση καίριων ζητημάτων που απασχολούν πολύ συχνά τους εκπαιδευτικούς, όπως θέματα δίγλωσσης ανάπτυξης και διαταραχών του λόγου.

Δίγλωσση Ανάπτυξη και Δίγλωσση Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0640	Μότσιου Ελένη, emotsiou@uth.gr	Ε	8	5

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με ποικίλες διαστάσεις του φαινομένου της δίγλωσσίας

(γλωσσικές, νοητικές, κοινωνικές κτλ.) και τα ζητήματα εκπαίδευσης που προκύπτουν από αυτές. Οι στόχοι που τίθενται είναι η μελέτη της δίγλωσσίας ως φαινομένου με ποικίλες όψεις και η σύνδεσή της με την εκπαιδευτική θεωρία και πράξη. Ειδικοί στόχοι: Περιγραφή όψεων δίγλωσσίας (πολιτικών, κοινωνικών, γλωσσικών) και σύνδεση τύπων/ ειδών δίγλωσσης εκπαίδευσης με τους στόχους που κάθε φορά επιδιώκονται, ανάλυση μοντέλων δίγλωσσης εκπαίδευσης και μελέτη παραγόντων που μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός δίγλωσσου προγράμματος για το νηπιαγωγείο, σύνδεση με/ προσαρμογή στην ελληνική πραγματικότητα. Το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο μέρη: (α) Ζητήματα Δίγλωσσης Ανάπτυξης: Δίγλωσση ανάπτυξη και στενότερο/ ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον (στάσεις απέναντι στη δίγλωσσία). Δίγλωσση ανάπτυξη και ηλικία, το δίγλωσσο παιδί: διαφοροποιήσεις και όψεις της δίγλωσσης ικανότητας (γλωσσικά χαρακτηριστικά και στάδια (ομοιότητες/διαφορές με μονόγλωσση ανάπτυξη, ταυτόχρονη/ διαδοχική δίγλωσσία, εναλλαγή κωδίκων, γλωσσική υποχώρηση κ.ά.)· υποθέσεις και θεωρίες για την ανάπτυξη της δεύτερης γλώσσας· δίγλωσσία και σκέψη, δίγλωσσία και ευφυΐα, δίγλωσσία και προσωπικότητα, δίγλωσσία και ταυτότητα.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

(β) Ζητήματα Δίγλωσσης Εκπαίδευσης: Μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης·δίγλωσσα σχολεία: προβληματισμοί για την οργάνωση και το περιεχόμενο μιας δίγλωσσης εκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο - κριτήρια επιλογής, κατανομή των δύο γλωσσών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ανάπτυξη προφορικού λόγου σε δύο γλώσσες, πρώτες επαφές με το γραπτό λόγο, στρατηγικές διδασκαλίας, χρήση νέων τεχνολογιών, στάσεις εκπαιδευτικών, υποστήριξη και επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

Θέματα Γλωσσολογίας και Νεοελληνικής Γλώσσας

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0120	Μότσιου Ελένη, emotsiou@uth.gr	E	5	5

Το μάθημα αποτελεί μια γενική εισαγωγή στη μελέτη της φυσικής ανθρώπινης γλώσσας με ειδικές αναφορές σε καίρια ζητήματα που αφορούν τη Νέα Ελληνική. Συζητούνται θέματα που σχετίζονται με την προέλευση και τις αρχές της

ανθρώπινης γλώσσας, την ιστορία της Ελληνικής γλώσσας, τα βασικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου γλωσσικού κώδικα σε αντίθεση με άλλους κώδικες επικοινωνίας, με τη γλώσσα ως Επικοινωνία και τη γλώσσα ως Σύστημα, τις διαστάσεις της ποικιλότητας στη γλώσσα - με ειδικά θέματα που αφορούν τη Νέα Ελληνική (π.χ. γλώσσα και φύλο, η γλώσσα των νέων, γεωγραφικές ποικιλίες). Εξετάζονται επίσης οι διαφορές και οι ομοιότητες γραπτού και προφορικού λόγου και η γλώσσα ως κείμενο· τέλος, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν ζητήματα ορθογραφίας της Νέας Ελληνικής, να εξετάσουν διάφορους «μύθους» για την ελληνική γλώσσα και να συνειδητοποιήσουν την έννοια του «γλωσσικού λάθους».

Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ9040	Φωτεινή Μπονώτη, fbonoti@uth.gr	Υ	1, 2	6

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία. Ειδικότερα, αναλύονται οι βασικές έννοιες και αρχές της ανθρώπινης ανάπτυξης, οι μέθοδοι έρευνας στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία και οι κυριότερες θεωρίες, που επιχειρούν να περιγράψουν και να ερμηνεύσουν την ανθρώπινη ανάπτυξη. Περιγράφονται επίσης βασικά χαρακτηριστικά της αισθησιοκινητικής, γνωστικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην περίοδο από τη γέννηση έως την εφηβεία. Στόχος του είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της ανθρώπινης ανάπτυξης και το σύνθετο πλέγμα των παραγόντων που την επηρεάζουν.

Θέματα Ανάπτυξης του Παιδιού

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/οι	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ0207	Φωτεινή Μπονώτη, fbonoti@uth.gr	Ε	7	5

Το μάθημα εστιάζει σε θέματα της ανάπτυξης του παιδιού με βάση τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και υπό το πρίσμα νέων ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ο ρόλος των περιβαλλοντικών και κοινωνικο-πολιτισμικών παραγόντων, προκειμένου να κατανοήσουν οι φοιτητές-φοιτήτριες την επίδρασή τους στην ανάπτυξη. Επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών-τριών με τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του παιδιού προσχολικής ηλικίας, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται μοντέλα και εργαλεία εκτίμησης της ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται να γίνει σύνδεση θεωρίας και πράξης, ώστε η γνώση των αρχών της ανάπτυξης να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την καθοδήγηση της καθημερινής πρακτικής.

Ψυχολογία Παιδικού Σχέδιου

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/οι	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧ0205	Φωτεινή Μπονώτη, fbonoti@uth.gr	Ε	6	6

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Το μάθημα στοχεύει να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες στο χώρο του παιδικού σχεδίου, τα στάδια της σχεδιαστικής διαδικασίας και τις αναπτυξιακές δυνατότητες των νηπίων στον τομέα αυτό. Ειδικότερα, το μάθημα παρουσιάζει κριτικά τις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες στο χώρο του παιδικού σχεδίου και προσπαθεί να απαντήσει στα παρακάτω ερωτήματα: (α) Μπορεί το σχέδιο να χρησιμοποιηθεί για τη μέτρηση της νοημοσύνης του παιδιού; (β) Προσφέρεται το σχέδιο για τη διάγνωση συναισθηματικών διαταραχών και προβλημάτων συμπεριφοράς στο παιδί; (γ) Εκφράζει το παιδί στα σχέδια του τη «νοητική εικόνα» που έχει για τον κόσμο που το περιβάλλει; (δ) Η ιδιοτυπία του παιδικού σχεδίου μήπως αντανακλά τα προβλήματα οργάνωσης του χώρου και προγραμματισμού των ενεργειών, που προκύπτουν κατά τη σχεδιαστική διαδικασία; Οι απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δίνονται μέσα από τη διεξοδική παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των παιδικών σχεδίων στις διάφορες φάσεις ανάπτυξης του παιδιού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις σύγχρονες θεωρίες που τονίζουν τη σημασία των γνωστικών παραγόντων και αντιμετωπίζουν τα παιδικά σχέδια ως κατασκευές, των οποίων η τελική μορφή εξαρτάται από τη διαδικασία παραγωγής τους.

Μουσεία και Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1102	Νίκη Νικονάνου, niknik@uth.gr	Υ	3, 4	6

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες στην εκπαιδευτική διάσταση των μουσείων ως χώρων μη τυπικής εκπαίδευσης, να παρέχει μια συνολική εικόνα στα επιμέρους στοιχεία που διαμορφώνουν το σύγχρονο πρόσωπο της μουσειοπαιδαγωγικής και να συζητήσει ζητήματα σχετικά με τον χαρακτήρα της μάθησης στο μουσείο. Για τον σκοπό αυτό εξετάζονται οι κοινωνικές, πολιτισμικές και ιστορικές διαστάσεις της ανάπτυξης του θεσμού του μουσείου και η ανάπτυξη της εκπαιδευτικής και επικοινωνιακής του διάστασης. Προσεγγίζονται διαφορετικά είδη μουσείων με βάση τις μουσειολογικές και εκπαιδευτικές αντιλήψεις που οδηγούν στη σύγχρονη πολύπλευρη λειτουργία του ως χώρου εμπειρίας και δημιουργίας που συνδέει τη μάθηση με την ψυχαγωγία.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Αναλύεται το θεωρητικό υπόβαθρο της μουσειακής εκπαίδευσης, εστιάζοντας στις εκπαιδευτικές θεωρίες γνώσης, μάθησης και επικοινωνίας και στη μουσειοπαιδαγωγική στοχοθεσία. Έμφαση δίνεται στη σημασία των διαφορετικών ομάδων κοινού που απευθύνεται το μουσείο και στις διαδικασίες προσδιορισμού τους μέσα από έρευνες κοινού και αξιολογήσεις, ενώ παράλληλα αναλύονται οι σχέσεις μουσείου-σχολείου, οι δραστηριότητες που απευθύνονται στον ελεύθερο χρόνο του κοινού (π.χ. οικογένειες, παιδιά κ.ά.) καθώς και οι στρατηγικές προσέγγισης ομάδων κοινού που δεν έχουν πρόσβαση στο πολιτιστικό αγαθό. Τέλος, εξετάζονται τα διαφορετικά είδη μουσειοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων και μεθόδων προσέγγισης που εφαρμόζονται για την υποστήριξη της εμπειρίας του επισκέπτη μέσα στο μουσείο καθώς και τα διδακτικά μέσα που αναπτύσσονται, όπως το εκπαιδευτικό υλικό, οι μουσειοσκευές, οι εκπαιδευτικές εκθέσεις και οι εφαρμογές νέων τεχνολογιών.

Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Δράσεων για Μουσεία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
KT1390	Νίκη Νικονάνου, niknik@uth.gr	Ε	6	5

Το μάθημα εξετάζει μορφές εκπαιδευτικών δράσεων που επιδιώκουν την σύνδεση της ζωής των παιδιών με χώρους και δραστηριότητες πολιτισμού. Η εξοικείωση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μάθησης σε μουσεία, τη διερευνητική μάθηση σε εκθέσεις, χώρους πολιτισμικής αναφοράς και αστικό τοπίο, και την υποστήριξη δημιουργικών βιωμάτων αξιοποιείται στο σχεδιασμό/ την ενορχήστρωση εκπαιδευτικών σεναρίων μέσα και έξω από το νηπιαγωγείο ή το σχολείο. Πραγματοποιείται κριτική προσέγγιση εκπαιδευτικών δράσεων και παρεμβάσεων σε χώρους πολιτισμού, έντυπου και ψηφιακού υλικού για εκπαιδευτικούς και παιδιά. Έμφαση δίνεται στη συμμετοχική και συμπεριληπτική διάσταση των δράσεων και σε πρωτοβουλίες που απαντούν κριτικά σε θέματα πολιτισμικής διαμεσολάβησης.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Ο Κόσμος της Τέχνης στην Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΚΤ0610	Νίκη Νικονάνου, niknik@uth.gr	Ε	5	5

Στο μάθημα εξετάζονται διάφορες περίοδοι της ευρωπαϊκής τέχνης, αναλύονται τα χαρακτηριστικά που συγκροτούν καλλιτεχνικές τάσεις και τίγονται ζητήματα σύνθεσης, ανάλυσης και εξέλιξης των εικαστικών τεχνών. Η καλλιτεχνική παραγωγή προσεγγίζεται τόσο με βάση στυλιστικά χαρακτηριστικά αλλά και στο γενικότερο πλαίσιο των εκάστοτε πολιτιστικών, ιστορικών, πολιτικών και κοινωνικών δεδομένων, ώστε να γίνει κατανοητή η σύνθετη αλληλεπίδραση μεταξύ μορφής, περιεχομένου και ιστορικών συμφραζομένων. Ειδικότερα, έμφαση δίνεται στην ανάλυση έργων τέχνης με στόχο να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με τις διαδικασίες καλλιτεχνικής δημιουργίας καθώς και ερμηνείας της. Επίσης, στο μάθημα εξετάζονται οι δυνατότητες που προσφέρονται στη σημερινή εποχή από τις νέες τεχνολογίες για μελέτη και εμπειρία της

τέχνης μέσω των εικονικών μουσείων και τις εκπαιδευτικές δυνατότητες που αυτές προσφέρουν.

Εισαγωγή στην Κοινωνική Παιδαγωγική και Βασικές Παιδαγωγικές Έννοιες

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1250	Βασίλης Πανταζής, pantazisv@uth.gr	Υ	1, 2	6

Στο μάθημα επιχειρείται μια γενική επισκόπηση της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και του ερευνητικού της πεδίου. Η προσέγγιση αυτή αποβλέπει στο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες ποιο είναι το περιεχόμενο, οι σκοποί και οι στόχοι της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, να προσδιορίσει το αντικείμενο και να αποκτήσουν με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές/τριες μια πρώτη σφαιρική εικόνα της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Οριοθετείται το γνωστικό αντικείμενο και αναλύονται οι κυριότεροι επιστημονικοί όροι της Κοινωνικής Παιδαγωγικής. Επίσης αναλύονται οι σημαντικότεροι όροι που χρησιμοποιούνται στους

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

επιμέρους τομείς και κλάδους της Παιδαγωγικής Επιστήμης, αλλά και στην εκπαιδευτική πράξη.

Εκπαίδευση για την Ειρήνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα-Τα δικαιώματα του παιδιού

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1220	Βασίλης Πανταζής, pantazisv@uth.gr	Ε	5	5

Τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν να προωθηθούν και να υλοποιηθούν μέσω της παιδείας, της εκπαίδευσης και των φορέων κοινωνικοποίησης. Η επαγγελματική ομάδα των εκπαιδευτικών μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να συμμετέχει ενεργά στον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να αναπτύξει μια ανθρωποδικαιική πληρότητα. Το μάθημα έχει χαρακτήρα εισαγωγικό και θεωρητικό. Ασχολείται με τις Διεθνείς Συμβάσεις για τα Ανθρώπινα

Δικαιώματα, τα Δικαιώματα του Παιδιού, τι είναι η Εκπαίδευση για την Ειρήνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ποια είναι η ιστορία της και ποιο το υπόβαθρό της. Διερευνά επίσης θέματα που αποτελούν διαστάσεις της Εκπαίδευσης για την Ειρήνη ή συμβάλλουν στην κατανόησή της, όπως είναι οι συγκρούσεις, τα αίτια που τις προκαλούν και οι τρόποι επίλυσής τους. Τα δικαιώματα του παιδιού είναι ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία από το 1989 προστατεύονται διεθνώς με τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν ισχύουν μόνο για τους ενήλικες αλλά και για τα παιδιά. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα με την αμετάκλητη αξίωσή τους σε Οικουμενικότητα ισχύουν κατεξοχήν για τα παιδιά, για πρόσωπα δηλαδή που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προστασίας. Τα παιδιά είναι οι πρώτοι φορείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι πρώτοι παραλήπτες της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα. Μόνο αν τα παιδιά αναπτύξουν μια συνείδηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, μπορούν ως ενήλικες να αντιλαμβάνονται σε επαρκή βαθμό τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Αντιρατσιστική Εκπαίδευση

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1230	Βασίλης Πανταζής, pantazisv@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5

Οι μεταναστευτικές κινήσεις στο εσωτερικό των χωρών υποδοχής προκαλούν σε πολλούς πολίτες αβεβαιότητα και αγανάκτηση. Αφήνουν να εμφανισθούν αισθήματα απειλής και συγκεχυμένου φόβου. Πολλοί από τους ντόπιους αντιλαμβάνονται τις δημογραφικές αλλαγές ως απειλή και αντιδρούν με εχθρότητα, μίσος, φόβο και βία κατά του «ξένου». Περιπτώσεις μορφών βίας είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου ενός καθημερινού ρατσισμού. Είναι σημαντικό για την αντιμετώπιση των καθημερινών μορφών αποκλεισμού, να γίνει ορατή η «λανθάνουσα» εμπλοκή κάθε μέλους της κοινωνίας μας σε μια ιστορία της αποικιοκρατίας, του ρατσισμού, του ναζισμού και της ευρωπαϊκής «ανωτερότητας». Η αντιρατσιστική παιδαγωγική δεν επιδιώκει μόνο την εξάλειψη των επιφανειακών συμπτωμάτων, αλλά έχει να κάνει κυρίως με τις αιτίες και τις ρίζες του ρατσισμού. Αντιρατσιστική εκπαίδευση

δεν είναι δυνατή χωρίς την πρόσβαση στη συστημική φύση της ρατσιστικής βίας. Αντιρατσιστική παιδαγωγική στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κατάστασης στα ελληνικά σχολεία και της πολιτικής κατάστασης στη χώρα είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ μια πράξη εξισορρόπησης: Μια πράξη εξισορρόπησης μεταξύ της ενδυνάμωσης των ομάδων που υφίστανται διακρίσεις και της προσπάθειας να αποδομηθεί η διαίρεση σε ομάδες, μεταξύ της κριτικής στη νομοθεσία και στην πρακτική των αρχών και στις ιεραρχικές δομές του σχολείου, μεταξύ των κινδύνων που επιφυλάσσουν τα πολυπολιτισμικά φολκλόρ και η φαινομενική αρμονία και της προώθησης μιας καλυμμένης περιέργειας για τους «ξένους». Σκοπός του μαθήματος είναι η πληροφόρηση, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των υποψηφίων εκπαιδευτικών για όλες τις μορφές διακρίσεων και του ρατσισμού (προκατάληψη, μετανάστευση και άσυλο), τα νέα καθήκοντα που επωμίζεται το σχολείο και ο εκπαιδευτικός στη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα.

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΒΠ0405	Γιάννης Πεχτελίδης, pechtelidis@uth.gr	Υ	3, 4	6

Πληροφορίες και υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα eclass.uth.gr

Το μάθημα εξετάζει κριτικά τις δυνατότητες που παρέχουν οι σημαντικότερες κοινωνιολογικές θεωρίες της εκπαίδευσης για την ερμηνεία και κατανόηση του ρόλου του εκπαιδευτικού θεσμού στην παραγωγή αλλά και αντιμετώπιση της κοινωνικής ανισότητας, καθώς και την κατασκευή υποκειμενικοτήτων. Συγκεκριμένα, προσεγγίζονται από μία κριτική σκοπιά η θεωρία του δομολειτουργισμού για την εκπαίδευση, η μαρξιστική θεωρία της κοινωνικής αναπαραγωγής και αντιστοίχισης, η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου, η θεωρία των γλωσσικών κωδίκων, καθώς και κοινωνιολογικές θεωρήσεις των αναλυτικών προγραμμάτων, οι θεωρίες της αντίστασης και οι θεωρίες της ερμηνευτικής κοινωνιολογίας. Επίσης, ιδιαίτερη σημασία

αποδίδεται στις μεταδομιστικές αναλυτικές προσεγγίσεις του εκπαιδευτικού θεσμού. Υπό το πρίσμα αυτών των θεωριών εξετάζονται τα αίτια και οι συνέπειες της άνισης σχολικής επίδοσης, η σύνδεση της σχολικής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, ενώ τίθεται υπό συζήτηση η κυρίαρχη ιδεολογία περί της ισότητας των εκπαιδευτικών ευκαιριών και της αξιοκρατίας. Τέλος, σημαντικό μέρος του μαθήματος αφορά τον κριτικό αναστοχασμό της τρέχουσας παιδαγωγικής πρακτικής και την αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων διαπαιδαγώγησης με σημείο αναφοράς τις δημοκρατικές αρχές της ισότητας και της ελευθερίας. Στόχοι του μαθήματος είναι: α) η εμβάθυνση στην κατανόηση των ιδεών των κυριότερων κοινωνιολογικών θεωρήσεων της εκπαίδευσης, β) η εφαρμογή των διαφορετικών κοινωνιολογικών ερμηνειών για τη σημασία που έχει ο εκπαιδευτικός θεσμός, τους ρόλους που ασκεί μέσα στην κοινωνία, την αντιμετώπιση του φαινομένου της κοινωνικής ανισότητας στην εκπαίδευση και τις προοπτικές που διαγράφονται.

Κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1290	Γιάννης Πεχτελίδης, pechtelidis@uth.gr	Ε	5	5

Πληροφορίες και υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα eclass.uth.gr

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στη μελέτη της παιδικής ηλικίας σε συνάρτηση με ένα φάσμα κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και ιδεολογικών παραγόντων, προκειμένου να διερευνηθούν τα δομικά γνωρίσματα που αναδεικνύουν την παιδική ηλικία σε κοινωνική κατηγορία και σε σταθερό στοιχείο της κοινωνικής δομής. Το μάθημα είναι οργανωμένο γύρω από τρεις θεωρητικές προσεγγίσεις: Ιστορική Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας, Θεωρίες Κοινωνικοποίησης, Νέα Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας. Με γνώμονα τις θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές κάθε προσέγγισης συζητούνται οι συνέπειες που καθεμιά επιφέρει στη γενικότερη θεώρηση της παιδικής ηλικίας, καθώς και στην κοινωνική θέση των παιδιών. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η απομάκρυνση των φοιτητριών από την

παραδοσιακή ερμηνεία της παιδικής ηλικίας στη στείρα βάση του ηλικιακού φάσματος, ενώ προτείνεται η διερεύνηση της κοινωνικής ταυτότητας και η κοινωνική ερμηνεία των όρων «παιδί» και «παιδική ηλικία».

Αναπαραστάσεις της Παιδικής Ηλικίας: Γνώση και Εξουσία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1300	Γιάννης Πεχτελίδης, pechtelidis@uth.gr	Ε	6	5

Πληροφορίες και υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα eclass.uth.gr

Το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά ζητήματα γνώσης, υποκειμενικότητας και εξουσίας. Τα ζητήματα αυτά εστιάζονται στη μελέτη κυρίως της παιδικής ηλικίας. Μ' άλλα λόγια, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται σε θέματα συγκρότησης της ταυτότητας της παιδικής ηλικίας, τα οποία εξετάζονται κυρίως

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

σε σχέση με την έννοια της αναπαράστασης και του λόγου. Υπό αυτό το πρίσμα, γίνεται αναφορά στη θεωρία του δομισμού, ενώ σημαντικό μέρος του μαθήματος αναλώνεται στη θεωρία και την ανάλυση λόγου, η οποία συνενώνει τρεις αντιθετικιστικές παραδόσεις έρευνας – τον μετα-δομισμό, την ερμηνευτική και τον μετα-μαρξισμό. Ακόμη, αντικείμενο συζήτησης αποτελεί ο μεταβαλλόμενος ρόλος της κοινωνικής επιστήμης και η φύση της σύγχρονης γνώσης, ενώ αναδεικνύονται επιστημολογικά ζητήματα αναφορικά με την κατάσταση της γνώσης, την αλήθεια και το σχετικισμό και γενικότερα τη διαμάχη ανάμεσα στους υπερασπιστές του Διαφωτιστικού προτάγματος και τους μεταμοντέρνους στοχαστές. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών με τα σύγχρονα ρεύματα της κοινωνικής θεωρίας μέσα από την πρακτική εφαρμογή τους. Συγκεκριμένα, οι φοιτήτριες έρχονται σε επαφή με έννοιες όπως είναι η υποκειμενικότητα, η αναπαράσταση, η ιδεολογία, ο λόγος, καθώς και με ζητήματα όπως είναι η σχέση του λόγου ή της γνώσης με την εξουσία διαμέσου της ανάλυσης και της κριτικής εξέτασης ενός ποικιλόμορφου και διαφοροποιημένου υλικού όπως είναι κινηματογραφικές ταινίες, λογοτεχνικά κείμενα, τηλεοπτικές διαφημίσεις, επιστημονικά βιβλία, επιλεγμένα κείμενα της κοινωνικής θεωρίας, κόμικς και γενικά κάθε είδους υλικό που η ανάλυσή του δίνει τη δυνατότητα να αναδείξουμε

και να συζητήσουμε ζητήματα που αφορούν τη συγκρότηση ταυτοτήτων και τις σχέσεις εξουσίας αναφορικά κυρίως με την παιδική ηλικία, αλλά και με το φύλο, την τάξη, την εθνότητα, κλπ.

Λογοτεχνία: διαφορετικές προσεγγίσεις/αναγνώσεις

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΙΠ1021	Ευγενία Σηφάκη, evsifaki@uth.gr	Υ	1, 2	6

Πρώτος στόχος είναι οι φοιτήτριες/τές να εξοικειωθούν με τις έννοιες του λογοτεχνικού είδους, των λογοτεχνικών συμβάσεων και την ιστορικότητά τους. Μελετώνται κείμενα που εκπροσωπούν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη (δράμα, πεζογραφία και ποίηση) και διαφορετικά καλλιτεχνικά ρεύματα (ρομαντισμό, ρεαλισμό, μοντερνισμό).

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Επίσης, τα κείμενα της ύλης, τα οποία προέρχονται από την ευρωπαϊκή, ελληνική αλλά και αμερικάνικη λογοτεχνία, χρησιμοποιούνται ως παραδείγματα για διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και πρακτικές λογοτεχνικής κριτικής, έτσι ώστε να εξυπηρετηθεί ο δεύτερος στόχος του μαθήματος που είναι μια πρώτη γνωριμία με τις θεωρίες λογοτεχνίας.

Λογοτεχνία, Λόγος και Ιδεολογία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0311	Ευγενία Σηφάκη, evsifaki@uth.gr	E	7	5

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις διαφορετικές έννοιες του όρου «ιδεολογία» και άλλες θεωρίες και έννοιες που αφορούν στους τρόπους με τους οποίους κατανοούμε, συγκροτούμε και βιώνουμε την ταυτότητά μας και τις κοινωνικές μας σχέσεις, όπως «λόγος», «κοινωνικό φαντασιακό», «ετερότητα». Η παράλληλη κριτική ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων στοχεύει

στο να γίνουν κατανοητοί οι τρόποι με τους οποίους τα στοιχεία λογοτεχνικότητας (χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ειδών, συμβολική γλώσσα, αφήγηση, δομή, κατασκευή χαρακτήρων, μεταφορική γλώσσα, ρητορική, κλπ.), διαμεσολαβούν ή/και παράγουν ιδεολογία, ρητά ή άρρητα.

Σπουδές Φύλου και Λογοτεχνία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΠ1051	Ευγενία Σηφάκη, evsifaki@uth.gr	Υ	6	5

I. Συνοπτική ιστορία της φεμινιστικής λογοτεχνικής κριτικής, που περιλαμβάνει τόσο την επερώτηση του λογοτεχνικού κανόνα όσο και την εκ νέου ανάγνωση και προβολή γυναικών συγγραφέων. II. Εισαγωγή σε βασικά θεωρητικά ζητήματα που έθεσαν οι Σπουδές Φύλου –ως απόρροια του φεμινιστικού κινήματος. III. Η άσκηση στην κριτική ανάγνωση πεζογραφικών και ποιητικών κειμένων, γραμμένων από άντρες και γυναίκες, από την προοπτική της φεμινιστικής κριτικής και των θεωριών

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

για τα έμφυλα υποκείμενα. Εξετάζονται οι ιδιαίτεροι τρόποι με τους οποίους τα λογοτεχνικά κείμενα μας παρακινούν να καταλάβουμε τί σημαίνει να είσαι γυναίκα ή άντρας, ετεροφυλόφιλη/ος ή ομοφυλόφιλη/ος, σε μία συγκεκριμένη εποχή και κοινωνία, και κατά πόσον τα ίδια αυτά κείμενα ενθαρρύνουν ή επιχειρούν να ανατρέψουν τις επικρατούσες πολιτισμικές κανονικότητες και νόρμες. Εξετάζουμε τις αλλαγές που έχει επιφέρει η φεμινιστική παρέμβαση στους παραδοσιακούς τρόπους προσέγγισης της λογοτεχνίας και της τέχνης, καθώς η προοπτική του φύλου έχει εμπλουτίσει την κριτική με περισσότερα θέματα προς διερεύνηση.

Εισαγωγή στον Γραμματισμό

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1000	Φίλιππος Τεντολούρης	Υ	3, 4	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις σύγχρονες θεωρίες για την ανάπτυξη του γραμματισμού και ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων για τη γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση. Οι στόχοι του μαθήματος είναι οι

κάτωθι: α) Εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις σύγχρονες θεωρίες για την ανάπτυξη του γραμματισμού, β) Κατανόηση των ιδιο-χαρακτηριστικών (δομικών και λειτουργικών) του γραπτού λόγου και των κειμένων, γ) Σύνδεση των θεωρητικών αρχών της ανάπτυξης του γραμματισμού με τη διδακτική πρακτική μέσω σχεδιασμού δραστηριοτήτων για τη γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση. Το μάθημα έχει ως κεντρικό του άξονα την κατανόηση των διαδικασιών ανάπτυξης του γραμματισμού. Προσδιορίζεται το θεωρητικό πλαίσιο προσέγγισης του γραμματισμού και οι βασικές έννοιες και αρχές της διδακτικής της γλώσσας στην προσχολική εκπαίδευση. Παρουσιάζονται οι αντιλήψεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας για τη γραφή και την ανάγνωση και οι διάφορες θεωρίες για την προσέγγιση του γραμματισμού στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση. Τέλος, σχεδιάζονται και αξιολογούνται διδακτικές δραστηριότητες για την εξοικείωση των νηπίων με τον γραμματισμό.

Εκπαιδευτικό Υλικό για τη Γλώσσα στην Προσχολική Εκπαίδευση

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0630	Φίλιππος Τεντολούρης	Ε Εργαστηριακό	5	5

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού για τη γλώσσα στην προσχολική ηλικία. Οι στόχοι του μαθήματος είναι οι κάτωθι: α) Κατανόηση της πολυπαραμετρικότητας του σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού, β) Αξιολόγηση υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού για την ελληνική ως μητρική και δεύτερη/ξένη γλώσσα, γ) Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικών σεναρίων για την γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση. Στο μάθημα συζητούνται δεδομένα και αξιοποιούνται μοντέλα τα οποία οριοθετούν τις αρχές και τις παραμέτρους σχεδιασμού και αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού για την γλώσσα, όπως: ιδεολογικές επιλογές, τυπογραφία, χρώμα και εικόνες κ.α. Επίσης, παρουσιάζονται μοντέλα αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού για την ελληνική ως μητρική και δεύτερη/ξένη γλώσσα και αξιολογείται υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό. Συζητούνται τα

πρόσφατα Προγράμματα Σπουδών για την γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση και αναπτύσσονται διαθεματικές δραστηριότητες και εκπαιδευτικά σεναρία από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

Πολυτροπικά Κείμενα: Ανάλυση, Κατανόηση και Παραγωγή

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0620	Φίλιππος Τεντολούρης	Ε Εργαστηριακό	8	5

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη θεωρία της πολυτροπικότητας και η ανάλυση πολυτροπικών κειμένων για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Οι στόχοι του μαθήματος διατυπώνονται ως εξής: α) κατανόηση των ορίων του πολυτροπικού γραμματισμού και της πολυτροπικής κατασκευής των κειμένων, β) ανάλυση πολυτροπικών κειμένων και γ) διεξαγωγή έρευνας για τις διαδικασίες με τις οποίες τα παιδιά προσεγγίζουν τα πολυτροπικά κείμενα.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Στο μάθημα θα παρουσιαστεί η συνεισφορά των ποικίλων τρόπων (τυπογραφία, χρώμα, εικόνες κ.λπ.) στη νοηματοδότηση προφορικών και γραπτών κειμένων, θα αναλυθούν πολυτροπικά κείμενα από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στο πλαίσιο εργαστηρίων, θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν οι διαδικασίες κατανόησης και παραγωγής πολυτροπικών κειμένων από παιδιά μικρών ηλικιών και θα διεξαχθούν αντίστοιχες έρευνες μικρής κλίμακας. Το μάθημα θα διεξαχθεί κυρίως με τη μορφή εργαστηρίων.

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο502	Ίριδα Τσεβρένη, itsevreni@uth.gr	Υ	1, 2	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με το περιβαλλοντικό ζήτημα, τις βασικές διαστάσεις της οικολογικής κρίσης και την ανάγκη επίλυσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Επίκεντρο του μαθήματος

αποτελεί η γνωριμία με την ιστορία, την παιδαγωγική φιλοσοφία, τη διδακτική μεθοδολογία και τα βασικά ρεύματα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστούν σύγχρονες τάσεις και καλές πρακτικές από το χώρο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο πώς όλα τα παραπάνω εξειδικεύονται στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης. Απώτερος σκοπός είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να αποκτήσουν βασικά εφόδια για την κατανόηση του διεπιστημονικού χώρου της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, την κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού και δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, καθώς και τις βασικές ικανότητες για το σχεδιασμό προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Ενδυναμώνοντας τη Σχέση των Παιδιών με τη Φύση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο504	Ίριδα Τσεβρένη, itsevreni@uth.gr	Ε	8	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάδειξη των ωφελειών της ενδυνάμωσης της σχέσης των παιδιών με τη φύση, ιδιαίτερα των παιδιών που κατοικούν στα αστικά κέντρα και είναι αποξενωμένα από το φυσικό κόσμο. Το πλαίσιο του μαθήματος διαμορφώνεται από τη σύνθεση αρχών και μεθόδων της Περιβαλλοντικής Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής. Βασική επιδίωξη είναι η εμβάθυνση και ο αναστοχασμός των φοιτητριών και των φοιτητών πάνω στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, καθώς και η διερεύνηση παιδαγωγικών αρχών και διδακτικών μεθόδων και πρακτικών που θα μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση για το σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων για την ενίσχυση της σχέσης των παιδιών με τη φύση.

Σχεδιασμός Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για το Παιδί στην Πόλη

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσά	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠ0505	Ίριδα Τσεβρένη, itsevreni@uth.gr	Ε	7	5

Με δεδομένο ότι η πόλη αποτελεί το περιβάλλον στο οποίο όλο και περισσότερα παιδιά ζουν και μεγαλώνουν, σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις και ικανότητες που απαιτούνται για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων και δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για το παιδί στην πόλη. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται και αναλύονται σύγχρονες τάσεις από το χώρο της παιδαγωγικής και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που εστιάζουν στην εξοικείωση των παιδιών με το αστικό περιβάλλον και στην ενθάρρυνση της συμμετοχής τους στη διαχείριση και βελτίωσή του, όπως η βασισμένη στον τόπο εκπαίδευση και η εκπαίδευση που εστιάζει στη συμμετοχή, στην ενδυνάμωση και στη δράση των παιδιών. Επίσης, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις βασικές αρχές σχεδιασμού και αξιολόγησης ενός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Μεθοδολογία Έρευνας

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΒΠο800	Ελευθερία Τσέλιου, tseliou@uth.gr	Υ	3, 4	6

Όλες οι πληροφορίες καθώς και το υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα e-class.

Το μάθημα έχει ως στόχο την εισαγωγή των φοιτητών-τριών στις βασικές αρχές μεθοδολογίας έρευνας, ώστε να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ερευνητικές μελέτες. Συγκεκριμένα επιδιώκονται: η εξοικείωση των φοιτητών-τριών με τις βασικές επιστημολογικές προσεγγίσεις που αφορούν τη διαδικασία δημιουργίας επιστημονικής γνώσης, η κατανόηση και γνώση των διαφορετικών προσεγγίσεων στην ερευνητική μεθοδολογία («ποσοτική» και «ποιοτική» κατεύθυνση) καθώς και των διαφόρων τύπων ερευνητικού σχεδίου, η εξοικείωση με τα επιμέρους βήματα της ερευνητικής διαδικασίας, από την αρχική επιλογή ενός ερευνητικού ενδιαφέροντος μέχρι το τελικό στάδιο

της συγγραφής μιας ερευνητικής μελέτης, ο προβληματισμός σχετικά με ζητήματα δεοντολογίας και χρησιμότητας της έρευνας. Το μάθημα είναι οργανωμένο με τη μορφή διαλέξεων που συνοδεύονται από πρακτικές ασκήσεις, στο πλαίσιο των οποίων οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες επεξεργασίας των αντίστοιχων εννοιών. Στις ενότητες του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται θεματικές, όπως επιστημολογικές προσεγγίσεις στη μεθοδολογία έρευνας, σχεδιασμός της ερευνητικής μελέτης (ποσοτικά και ποιοτικά ερευνητικά σχέδια), ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας, επιλογή του θέματος της έρευνας, βιβλιογραφική επισκόπηση, δεοντολογικά ζητήματα, τύποι ποσοτικών σχεδίων (πειραματικά και μη πειραματικά σχέδια), τύποι ποιοτικών σχεδίων (Μελέτη περίπτωσης, Θεμελιωμένη Θεωρία, Έρευνα δράση, Ανάλυση Λόγου), συλλογή δεδομένων (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης), ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, συγγραφή ερευνητικής μελέτης και ζητήματα αναστοχαστικότητας στην ερευνητική διαδικασία.

Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΒΠο815	Ελευθερία Τσέλιου, tseliou@uth.gr	Ε	5	5

Όλες οι πληροφορίες καθώς και το υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα e-class.

Το μάθημα έχει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση ερευνών τύπου βιβλιογραφικής ανασκόπησης ή εμπειρικών ερευνών με χρήση (ερμηνευτικών) ποιοτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων, αλλά και στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών. Το μάθημα είναι οργανωμένο με τη μορφή διαλέξεων, εργαστηρίων και αναστοχαστικών διαδικασιών και προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών-τριών. Στο πλαίσιο του οι φοιτητές-τριες σχεδιάζουν και υλοποιούν μια έρευνα (βιβλιογραφική ή εμπειρική με χρήση ποιοτικών μεθόδων), χωρισμένοι σε ερευνητικές ομάδες. Στο πλαίσιο διαλέξεων έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν τόσο με τα συγκεκριμένα μέρη της εκπόνησης μιας ερευνητικής εργασίας (επιλογή θέματος, σχεδιασμός

εργασίας, χρήση επιστημονικής βιβλιογραφίας, ανάλυση υλικού, συγγραφή εργασίας) όσο και με συγκεκριμένες μεθόδους συλλογής (παρατήρηση, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης), αλλά και ανάλυσης δεδομένων (θεμελιωμένη θεωρία, φαινομενολογικές και ερμηνευτικές μέθοδοι, ανάλυση λόγου και αφηγηματική ανάλυση). Επιπλέον, στο πλαίσιο των εργαστηρίων έχουν εποπτεία των ερευνών που εκπονούν, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας από την αρχική επιλογή του θέματος μέχρι την τελική συγγραφή της εργασίας.

Ανάλυση Λόγου: Μεθοδολογικές Εφαρμογές στην Κλινική Ψυχολογία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΨΧο310	Ελευθερία Τσέλιου, tseliou@uth.gr	Ε	6	5

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Όλες οι πληροφορίες καθώς και το υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα e-class.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών-τριών στην ερευνητική μεθοδολογία της ανάλυσης λόγου (discourse analysis) και της ανάλυσης συνομιλίας (conversation analysis) και η εξοικείωσή τους με τις εφαρμογές τους στο πεδίο της έρευνας στην κλινική ψυχολογία, με στόχο να είναι σε θέση να τις αξιοποιούν στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής και ψυχολογικής έρευνας. Επιπλέον, στους στόχους του μαθήματος συμπεριλαμβάνεται η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στη δημιουργία ερευνητικής πρότασης με αξιοποίηση των συγκεκριμένων μεθοδολογιών. Στις θεματικές ενότητες του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται, οι φιλοσοφικές και επιστημολογικές προσεγγίσεις στην ανάλυση λόγου και την ανάλυση συνομιλίας, η θέση της ανάλυσης λόγου και της ανάλυσης συνομιλίας στις ποιοτικές μεθόδους έρευνας, τα διάφορα ρεύματα της ανάλυσης λόγου (λογοψυχολογία, μεταδομική ανάλυση λόγου, κριτική λογοψυχολογία), οι βασικές αρχές ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας, οι βασικές αρχές σχεδιασμού και διεξαγωγής εμπειρικών ερευνών με χρήση ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας (ερευνητικό σχέδιο), η

διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων σε μελέτες ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας, η συλλογή δεδομένων σε μελέτες ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας, δεοντολογικά ζητήματα σε μελέτες ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας, η ανάλυση δεδομένων με ανάλυση λόγου και ανάλυση συνομιλίας, ζητήματα ποιότητας ερευνητικού σχεδίου σε μελέτες ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας (εγκυρότητα, αξιοπιστία, αναστοχαστικότητα), ενώ γίνεται αναφορά και σε εφαρμογές ανάλυσης λόγου και ανάλυσης συνομιλίας στην κλινική ψυχολογία: μελέτη διεργασίας συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας). Το μάθημα είναι οργανωμένο με τη μορφή σεμιναρίων, διαλέξεων και αναστοχαστικών διαδικασιών και προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών-τριών.

Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛ0307	Τσιλιμένη Τασούλα, tsilimeni@uth.gr	Υ	1, 2	6

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση και γνωριμία των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες που αφορούν την εξέλιξη της ελληνικής παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας και με ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας. Το μάθημα στοχεύει να: (α) εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στις συνθήκες ανάπτυξης και εξέλιξης του παιδικού βιβλίου, (β) να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τα λογοτεχνικά είδη και γένη, (γ) να τους/τις φέρει σε επαφή με θεμελιώδη και βασικά λογοτεχνικά έργα και τους/τις εκπροσώπους της παιδικής λογοτεχνίας, δ) να εισάγει στους φοιτητές/τριες σε βασικές θεωρίες και απόψεις για την Π.Λ. Το μάθημα έχει ως κεντρικό άξονα την κατανόηση του ιστορικού, κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου που διαμόρφωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Παιδικής Λογοτεχνίας και που συνέβαλλε γενικότερα στη διαμόρφωση της πορείας του παιδικού βιβλίου στη χώρα μας. Προσδιορίζονται θεωρητικές απόψεις που αφορούν το παιδί αναγνώστη και το ρόλος τους στην ερμηνεία και προσέγγιση της παιδικής λογοτεχνίας. Μεταφράσεις και διασκευές βιβλίων για παιδιά.

Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΙΠ1031	Τσιλιμένη Τασούλα, tsilimeni@uth.gr	Ε	5	5

Το εικονογραφημένο βιβλίο είναι μια ιδιαίτερη κατηγορία βιβλίου και συνδέεται κυρίως με την προσχολική εκπαίδευση. Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι (α) γνωριμία των φοιτητών με αυτό το ιδιαίτερο είδος παιδικού λογοτεχνικού βιβλίου και (β) η συστηματική και εντατική εντρύφηση στην ερμηνευτική και διδακτική του προσέγγιση. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) Η κριτική προσέγγιση των υποκατηγοριών του εικονογραφημένου και η αναφορά στις θεωρίες που επιχειρούν την ερμηνεία του, (β) η κατανόηση της πολυσημίας του και η σχέση του με τα παιδιά και τον διαμεσολαβητή ενήλικα, και (γ) η ερμηνεία της σχέσης εικόνας και κειμένου και περικειμένου. Θα μας απασχολήσουν όψεις του εικονογραφημένου καθώς και τρόποι ανάγνωσης του βιβλίου αυτού στο νηπιαγωγείο. Το μάθημα επιχειρεί να εφαρμόσει στην πράξη τις αρχές της διδακτικής της λογοτεχνίας.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Οι φοιτητές/τριες θα μνηθούν στον τρόπο επιλογής αξιόλογων εικονογραφημένων βιβλίων, στον τρόπο ανάγνωσης τους και στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων με αυτά, ώστε να αναπτυχθεί ο κριτικός και λογοτεχνικός γραμματισμός. Θα εξεταστεί η σύνδεσή του με άλλα γνωστικά αντικείμενα. Θα εστιάσουμε στις αφηγηματικές κατηγορίες του θέματος, της πλοκής, των χαρακτήρων, της οπτικής γωνίας, της μεταμυθοπλασίας και της διακειμενικότητας, καθώς έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για κάθε κείμενο μυθοπλασίας. Ακόμη το μάθημα αποσκοπεί σε διδακτικές εφαρμογές με τρόπο ώστε τα παιδιά να αποκτούν βασικές αρχές φιλιαναγνωσίας και πρώτης επαφής με παιδική λογοτεχνία.

Η Αφήγηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Διδακτικές Εφαρμογές

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛο206	Τσιλιμένη Τασούλα, tsilimeni@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/τριών με την τέχνη και τις τεχνικές της αφήγησης και της αξιοποίησής της στην εκπαίδευση. Οι στόχοι του μαθήματος είναι οι: (α) προσέγγιση της αφήγησης ως τέχνη, (β) προσέγγιση της αφήγησης ως εκπαιδευτική μέθοδος και μαθησιακό εργαλείο, (γ) γνωριμία με τα αφηγηματικά είδη (παραμύθι, Μ.Ι.), τα είδη της αφήγησης, (δ) σχεδιασμός δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας, ε)η διαπίστωση της διεπιστημονικής και διαπολιτισμικής χρήσης της αφήγησης. Στο μάθημα συζητούνται μορφές και μοντέλα αφήγησης καθώς και τρόποι προσέγγισης και αξιοποίησης κειμένων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο είδος του παραμυθιού και του εικονογραφημένου βιβλίου και σε τρόπους αξιοποίησής τους στο χώρο της εκπαίδευσης αλλά και σε άλλους χώρους, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία κ.α.

Η Δημιουργική Γραφή: Τεχνικές Συγγραφής και Εφαρμογές στην Εκπαίδευση

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS	Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΓΛο207	Τσιλιμένη Τασούλα, tsilimeni@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	6	5	ΘΠο403	Άννα Χρονάκη, chronaki@uth.gr	Υ	3, 4	6

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την τέχνη και τις τεχνικές της συγγραφής και τις βασικές αρχές της δημιουργικής γραφής. Οι στόχοι του μαθήματος διατυπώνονται ως εξής: (α) εισαγωγή στις θεωρίες της λογοτεχνίας για την κατανόηση της μυθοπλασίας, (β) σχολιασμός και ανάλυση των βασικών αφηγηματικών χαρακτηριστικών των κειμένων, (γ) προσέγγιση και ανάλυση του είδους των μικρών ιστοριών, (δ) σχολιασμός όρων όπως η δημιουργικότητα και η φαντασία, (ε) εξοικείωση με μεθοδολογικά εργαλεία για την αξιοποίηση της δημιουργικής γραφής στην εκπαίδευση. Το μάθημα θα διεξαχθεί κυρίως με τη μορφή εργαστηρίων.

Μαθηματική Σκέψη, Μαθησιακές Τεχνολογίες και Παιδική Ηλικία

Το μάθημα προσεγγίζει κριτικά και δημιουργικά την έννοια της ανάπτυξης της μαθηματικής σκέψης τόσο στο πλαίσιο της σχολικής τάξης όσο και στο πλαίσιο των αναλυτικών προγραμμάτων, των εθνικών και διεθνών αξιολογήσεων, αλλά και δημοφιλών πολιτισμικών κειμένων (π.χ. τεχνουργήματα, τεχνολογίες, λογοτεχνία, κινηματογράφος, εικαστικά κλπ.). Συζητά την δυναμική σχέση με συγκεκριμένες μαθηματικές έννοιες όπως αριθμός, χώρος και μέτρηση, καθώς και δεξιότητες όπως οργάνωση δεδομένων, συμβολοποίηση, πειραματισμός, διερεύνηση, κανόνες, επίλυση προβλήματος, χρήση συμβόλων. Παρουσιάζονται ερευνητικά δεδομένα τα οποία εστιάζουν σε μορφές έκφρασης των παιδιών (π.χ. αναπαραστάσεις, νοητικά σχήματα, χειρονομίες, αφηγήσεις, ενσώματες δράσεις) μέσω χειραπτικών ή έντυπων υλικών και και σύγχρονων τεχνολογιών μάθησης. Συζητείται η έννοια του αναδυόμενου μαθηματικού

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

γραμματισμού στο πλαίσιο χαρτογράφησης κυρίαρχων θεωρητικών τάσεων στη μαθηματική εκπαίδευση αλλά και σύγχρονων φεμινιστικών και μετα/ανθρωπολογικών προσεγγίσεων συγκροτώντας την μαθηματική υποκειμενικότητα ως συλλογική, αισθητηριακή και συναισθηματική εμπειρία. Παράλληλα, δίδεται έμφαση στο σχεδιασμό ‘μαθησιακής δραστηριότητας’ ενθαρρύνοντας την μαθηματική δημιουργικότητα και επικοινωνία ως δημοκρατική παιδαγωγική πράξη.

Ψηφιακά Μαθηματικά: Ενσώματη Εμπειρία και Δράση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο204	Άννα Χρονάκη, chronaki@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	8	5

Σημείωση

Για τη συμμετοχή στο μάθημα συστήνεται στους φοιτητριες/ες να έχουν παρακολουθήσει το μάθημα “Μαθηματική Σκέψη,

Μαθησιακές Τεχνολογίες και Παιδική Ηλικία»

Το μάθημα παρουσιάζει και συζητά κύριες κατηγορίες λογισμικών ή ψηφιακών υλικών και μέσων εστιάζοντας στην παιδαγωγική τους αναπλαισίωση σε σχέδια εργασίας που αφορούν τα μαθηματικά στις μικρές ηλικίες. Έμφαση δίδεται στην υποστήριξη αναδυόμενων μορφών έκφρασης μαθηματικού γραμματισμού. Παράλληλα, θίγονται βασικές έννοιες στο σχεδιασμό της μαθησιακής δραστηριότητας όπως η αναπαράσταση, η διάδραση, η αφήγηση και η συνέργειά τους σε δράσεις που ενέχουν [μαθηματικό] νόημα. Η σχεδιαστική πρακτική στην οποία μνούνται οι φοιτήτριες-ές εστιάζει στη σύνθεση ποικίλων υλικών με στόχο την επανάχρηση, τη διασκευή, την μετατρεψιμότητα ή/και τον επανασυνδυασμό ψηφιακού υλικού και μικρόκοσμων με χειραπτικά και έντυπα υλικά στο πλαίσιο ενσώματων εμπειριών. Κεντρική είναι η συζήτηση για την σχέση του σώματος και των αισθήσεων με τα ψηφιακά υλικά μέσω μιας «αισθητικής» προσέγγισης στην μαθηματική παιδαγωγική.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. Μαθήματα Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Τμήματος

Φύλο, Μαθηματικά και Τεχνολογία στην Εκπαίδευση

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΘΠο220	Άννα Χρονάκη, chronaki@uth.gr	Ε Εργαστηριακό	7	5

Το μάθημα εστιάζει στην παραδοχή ότι το φύλο από μόνο του δεν αποτελεί ουδέτερη αναλυτική κατηγορία αλλά βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση με έννοιες όπως τάξη, φυλή, ικανότητα, γλώσσα και σώμα ενώ ταυτόχρονα εμπλέκεται ιστορικά με ποικίλες μορφές γνώσης, τόπους μάθησης, επικοινωνίας δημιουργώντας αποκλεισμούς και περιφράξεις. Γενεαλογικά το διμερές φύλο έχει αποτελέσει εργαλείο ρύθμισης της συμπεριφοράς τόσο των ενηλίκων όσο και των παιδιών σε πλαίσια εκφοράς ενός επιστημονικού λόγου και φτάνει σήμερα να επηρεάζει τις σύγχρονες αναμορφώσεις των αναλυτικών προγραμμάτων και την μικροφυσική της παιδαγωγικής καθημερινότητας. Εκκινώντας από αυτό το ιστορικό πλαίσιο, το μάθημα επικεντρώνει σε βασικά ερωτήματα γύρω από τα οποία εκτυλίσσονται οι θεματικές του περιοχές: Πως το φύλο

διαμορφώνει ιστοριογραφικά τη γνώση και την επικοινωνία της γνώσης γύρω από τα μαθηματικά και τις τεχνολογίες; Πως η εστίαση στο φύλο και ειδικότερα στο φύλο ως διατομεακότητα μας επιτρέπει να εκφράσουμε διαφορετικά ερωτήματα για τη δυναμική των παιδιών για γνώση σε τομείς μαθηματικών επιστημών και τεχνολογίας; Τι είδους έμφυλοι γλωσσικοί κώδικες (π.χ. μύθοι, αφηγήσεις, αναπαραστάσεις, μεταφορές, εικόνες, ενσώματες εμπειρίες) επικοινωνούν τη γνώση για τα μαθηματικά και την τεχνολογία; Πως το φύλο επανεδαφικοποιείται στον χώρο της εκπαίδευσης και πως συνδιαλέγεται με τη χρήση τεχνολογιών εντός και εκτός σχολείου; Τι είδους έμφυλα taboo τείνουν να αναπαράγονται σήμερα για την έμφυλη διαφορά αλλά και τι δυναμικό δημιουργικών διαφυγών ενέχεται στην διάνοιξη αυτής της συζήτησης;

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Β. Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης

Συστηματική Παρατήρηση της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/οι	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΑ0200	Ομάδα Πρακτικής Άσκησης	Υ	3, 4	6

Στο μάθημα αυτό οι φοιτήτριες/τες εξοικειώνονται με τις βασικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής πράξης μέσω της Συστηματικής Παρατήρησης, η οποία αποτελεί διεθνώς μια από τις πάγιες προσεγγίσεις στις σχολές εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών. Το μάθημα αποτελεί ουσιαστικά το 1ο Επίπεδο Πρακτικής Άσκησης. Το 1/3 περίπου του μαθήματος αφιερώνεται σε επιτόπιες ή βιντεοσκοπημένες παρατηρήσεις με τη βοήθεια δομημένων φύλλων παρατήρησης, βάσει των οποίων γίνονται οι καταγραφές των ποικίλων εκπαιδευτικών και παιδαγωγικών καταστάσεων. Τα δεδομένα των παρατηρήσεων μέσω των καταγραφών αξιοποιούνται για αναλύσεις αυτών, προάγεται η ανατροφοδότηση και ο στοχασμός, ενώ παράλληλα πλαισιώνονται από θεωρητικές εισηγήσεις, οι οποίες

περιλαμβάνουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, τον χώρο του νηπιαγωγείου, το ημερήσιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, τις σχέσεις νηπίων, εκπαιδευτικών & γονέων, και ζητήματα φύλου.

Σεμινάριο Προετοιμασίας Πρακτικής Άσκησης

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/οι	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΑΣ003	Συμβασιούχος διδάσκων & Ε.ΔΙ.Π.	ΣΕΜ (ΑΣ003)	7	5

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τις/τους φοιτήτριες/τες σε παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαδικασίες προετοιμασίας για την υλοποίηση της θεσμοθετημένης πρακτικής άσκησης που πραγματοποιείται στο 8ο εξάμηνο. Στόχος είναι να προετοιμάσει τις/τους φοιτήτριες/τες: (α) να σχεδιάζουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες βάσει του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.-Α.Π.Σ.) για το Νηπιαγωγείο (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2003) και του Προγράμματος Σπουδών Νηπιαγωγείου (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2014), (β) να αναστοχάζονται και να αξιολογούν τις δραστηριότητες που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν βάσει πιλοτικών εφαρμογών σε

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Β. Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης

νηπιαγωγεία, καθώς και (γ) να επανασχεδιάζουν τις δραστηριότητες αυτές. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές συμμετέχουν: (α) σε θεωρητικές διαλέξεις του μαθήματος, (β) σε φροντιστηριακές συναντήσεις με μέλη Ε.ΔΙ.Π., καθώς και (γ) στην υλοποίηση επισκέψεων στα νηπιαγωγεία για την πιλοτική εφαρμογή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που σχεδιάζουν στο μάθημα. Ο προγραμματισμός των θεωρητικών διαλέξεων, των φροντιστηριακών συναντήσεων, όπως και των επισκέψεων στα νηπιαγωγεία, καθώς και το περιεχόμενό τους, καθορίζεται με ευθύνη του Εργαστηρίου Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής.

Πρακτική Άσκηση και Σεμινάριο Πρακτικής Άσκησης

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ ουσια	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
ΠΔ1210	Συμβασιούχος διδασκων & Ε.ΔΙ.Π.		8	15

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στις/στους μελλοντικές/ούς εκπαιδευτικούς ένα υποστηρικτικό πλαίσιο μετάβασης από το ακαδημαϊκό στο εργασιακό περιβάλλον, εξοικειώνοντας τους με πολύπλευρες επιστημονικές &

επαγγελματικές απαιτήσεις των παιδαγωγών προσχολικής εκπαίδευσης. Στη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές αναμένεται να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη σε συνθήκες πραγματικής τάξης, να εξοικειωθούν και να εφαρμόσουν καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις, να υλοποιήσουν θεματικές προσεγγίσεις και σχέδια εργασίας, να εξοικειωθούν με το γενικότερο προγραμματισμό, την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για τη διδακτική πράξη, τον αναστοχασμό και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές συμμετέχουν: (α) σε θεωρητικές διαλέξεις του μαθήματος, (β) σε φροντιστηριακές συναντήσεις με μέλη Ε.ΔΙ.Π., καθώς και (γ) στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης στα νηπιαγωγεία. Ο προγραμματισμός των θεωρητικών διαλέξεων, των φροντιστηριακών συναντήσεων, όπως και της πρακτικής άσκησης στα νηπιαγωγεία, καθώς και το περιεχόμενό τους, καθορίζεται με ευθύνη του Εργαστηρίου Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Ένταξη και Αναπηρία: Διδακτικές Προσεγγίσεις (ΠΔ1360)

Η βελτίωση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρίες αποτελεί ζητούμενο των περισσότερων εκπαιδευτικών συστημάτων με βασική προτεραιότητα την εκπαιδευτική τους ένταξη στο σχολείο της γενικής εκπαίδευσης. Στο συγκεκριμένο μάθημα συζητείται η έννοια της αναπηρίας και επιχειρείται η κατανόησή της μέσα από σύγχρονες κοινωνικό-πολιτισμικές προσεγγίσεις. Συγκεκριμένα, το μάθημα εστιάζεται στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και στον ρόλο του σχολείου για την προώθηση της διαδικασίας της εκπαιδευτικής και κοινωνικής τους ένταξης. Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τις θεωρητικές και πρακτικές εφαρμογές της ένταξης των μαθητών με αναπηρίες στο σχολείο της γενικής εκπαίδευσης και να αναλύσει τα εμπόδια και τις προοπτικές ένταξής τους.

Η Εκπαιδευτική Διαχείριση της Προκλητικής Συμπεριφοράς των Παιδιών με Αναπηρίες και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΑ0101)

Η προκλητική συμπεριφορά (challenging behaviour) των παιδιών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ) αποτελεί μία από τις σημαντικότερες δυσκολίες στην εκπαίδευσή τους. Ακόμα και σήμερα πολλά σχολεία γενικής και ειδικής αγωγής δυσκολεύονται να εφαρμόσουν προγράμματα διαχείρισης της προκλητικής συμπεριφοράς των συγκεκριμένων μαθητών, με αποτέλεσμα να τους αποκλείουν ή να μην μπορούν να τους εντάξουν αποδοτικά στο Αναλυτικό τους Πρόγραμμα. Σκοπός του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η κατανόηση και η διαχείριση της προκλητικής συμπεριφοράς των παιδιών με ΕΕΑ στο πλαίσιο του γενικού και του ειδικού νηπιαγωγείου με αλώτερο στόχο την αποδοτική εκπαιδευτική και κοινωνική τους ένταξη.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες: Διδασκαλία και Μάθηση (ΠΔ1380)

Στο συγκεκριμένο μάθημα παρουσιάζονται διδακτικές προσεγγίσεις κατάλληλες για την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο του σχολείου της γενικής και ειδικής αγωγής. Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/τριών με τις διαφορετικές μορφές ειδικών αναγκών και τις διαφοροποιημένες διδακτικές προσεγγίσεις που μπορούν να βοηθήσουν στην πρόσβαση των συγκεκριμένων μαθητών στο αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης.

Ζητήματα Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (ΙΠ0201)

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και κριτική εξέταση βασικών ζητημάτων που έχουν αφετηρία τη γένεση του νέου Ελληνισμού και εκτείνονται μέχρι και τον 20ο αιώνα, με βασική εστίαση στις περιόδους της Ενετοκρατίας, της Τουρκοκρατίας, του Διαφωτισμού, της ίδρυσης του Ελληνικού κράτους, κ.ά.. Εξετάζεται η διείδυση των Λατίνων στην Ανατολή, η κατάσταση του Ελληνισμού κατά την Τουρκοκρατία, σε συνδυασμό με τις κοινωνικοοικονομικές και πολιτισμικές

παραμέτρους που την καθόριζαν. Ακόμη, εξετάζεται η πορεία της Ελληνικής κοινωνίας από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους έως τον 20ο αιώνα, με κύριους θεματικούς άξονες την περίοδο της Μοναρχίας του Όθωνα, την εμφάνιση του μεγαλοϊδεατισμού, το Ανατολικό ζήτημα, την πτώχευση του 1893, την ήττα του 1897, το Μακεδονικό, καθώς και την διαμορφωθείσα κατάσταση από τους Βαλκανικούς πολέμους έως την εγκατάλειψη του οράματος της Μεγάλης Ιδέας. Παράλληλα, διερευνώνται προβλήματα της Ελληνικής κοινωνίας της περιόδου μεταξύ των δύο πολέμων, αλλά και κατά την μεταπολεμική περίοδο.

Ιστορικοί Τόποι και Περιβάλλον (ΙΠ1000)

Το μάθημα εισηγείται μεθοδολογικές αρχές για την διδασκαλία ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στόχος, η εξοικείωση των νηπίων με τα τεκμήρια του παρελθόντος και η απόκτηση βασικών γνώσεων τοπικής,

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

κυρίως, ιστορίας και πολιτισμού, μέσα από τη μελέτη του ιστορικού χώρου. Γίνεται αναφορά στις γνωστικές προϋποθέσεις για τη διδασκαλία στοιχείων ιστορίας και πολιτισμού σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, την κατανόηση, από μέρους των νηπίων, της έννοιας της εξέλιξης στο χρόνο με τη βοήθεια του περιβάλλοντος, την συμβολή της τοπικής ιστορίας στην εξοικείωση των μαθητών με την μεθοδολογία ιστορικής έρευνας, το ρόλο του ιστορικού παραδείγματος στην αναβίωση του παρελθόντος, κ.ά. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, όπως μελέτη ιστορικών μνημείων, παλαιάς πόλης, προσωπικοτήτων, παλαιότερων δραστηριοτήτων, πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων, κ.ά., έχουν στόχο την εξοικείωση των νηπίων με τη χρήση τεκμηρίων του παρελθόντος, την απόκτηση στοιχειώδους γνώσης της πολιτισμικής τους κληρονομιάς και την κατανόηση της σημασίας της ετερότητας.

Νεότερη Ελληνική Ιστορία: Κοινωνικοοικονομικές και Πολιτισμικές Προσεγγίσεις (ΠΠ0203)

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και κριτική εξέταση ζητημάτων με αφετηρία την ιδεολογική υποδομή, τις

κοινωνικοοικονομικές δομές του αρτισύστατου Ελληνικού κράτους, την μετανάστευση, την εκπαίδευση και την ιδεολογική της θεμελίωση, τα φαινόμενα του 'πολιτιστικού πατριωτισμού', του μεγαλοϊδεατισμού και του ευεργετισμού. Εξετάζονται ζητήματα που αναφέρονται στην κατάσταση του αγροτικού και αστικού πληθυσμού κατά τον 19ο αιώνα, τα στοιχεία που συγκροτούν την εθνική ταυτότητα των Ελλήνων, αλλά και το εκπαιδευτικό σύστημα, όπως το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του, οι οικονομικές παράμετροι της εκπαιδευτικής πολιτικής, η κοινωνική διαστρωμάτωση και η πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση, η εκπαίδευση των θηλέων και ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος στην αναπαραγωγή των κοινωνικοπαραγωγικών σχέσεων. Ακόμη, τίθενται προς πραγμάτευση θέματα κοινωνικής και πολιτισμικής κατάστασης του παιδιού και της γυναίκας κατά τον 19ο αιώνα και ανιχνεύονται οι ζυμώσεις και οι προοπτικές που θα οδηγήσουν στη νέα οικονομικοκοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα του εικοστού αιώνα.

Εισαγωγή στις Βασικές Αρχές του Σύγχρονου Χορού (ΚΤ1410)

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Σκοποί του μαθήματος είναι (α) η καλλιτεχνική και αισθητική εκπαίδευση μέσω του χορού, και (β) η κατανόηση της σημασίας της βιωματικής εμπειρίας και η επίδρασή της στη μαθησιακή διαδικασία. Οι στόχοι συνοψίζονται ως εξής: (α) να βιώσουν και να κατανοήσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές τη δομή και τις λειτουργίες του κινούμενου σώματος, (β) να αναπτύξουν την αισθητηριακή τους αντίληψη και ειδικότερα την κιναισθησία, και (γ) να εξερευνήσουν δημιουργικά τις ποιοτικές ιδιότητες της κίνησης. Η ανάπτυξη των εμπειριών και γνώσεων των φοιτητριών και των φοιτητών βασίζεται σε ιδεοκινητικές αρχές της κίνησης για τη βελτίωση της στάσης του σώματος και τον νευρομυϊκό συντονισμό, σε σύγχρονες τεχνικές του χορού, με έμφαση στον αυτοσχεδιασμό, καθώς και τη διδασκαλία απλών κινητικών συνδυασμών, τους οποίους θα επεξεργαστούν με δημιουργικό τρόπο ατομικά ή σε συνεργασία.

Κινητικές Δραστηριότητες και Παιδαγωγικές Αρχές του Δημιουργικού Χορού (ΚΤο320)

Σκοποί του μαθήματος είναι (α) η βιωματική κατανόηση του ρόλου της κίνησης στην αναπτυξιακή διαδικασία του παιδιού, και (β) η εξοικείωση με τον σχεδιασμό και τη διδασκαλία

μαθημάτων δημιουργικού χορού στην προσχολική εκπαίδευση. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) κατανόηση της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στη σωματική, συναισθηματική, κοινωνική και γνωστική ανάπτυξη, (β) ενίσχυση της δημιουργικότητας και της φαντασίας, και (γ) βιωματική εξερεύνηση των μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης μέσω του χορού. Το μάθημα βασίζεται σε λεπτομερή παραδείγματα κινητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα βοηθήσουν τις φοιτήτριες και τους φοιτητές να αντιληφθούν συνειδητά την κίνηση του σώματός τους, αλλά και να εκφράζουν ιδέες, συναισθήματα και εμπειρίες. Επίσης, μέσα από θεωρητικές αναλύσεις και συζητήσεις, με βάση τις αρχές του Rudolf von Laban, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα επεξεργαστούν συστηματικά το κινητικό υλικό σε διαθεματική σύνδεση με άλλα γνωστικά πεδία και αντικείμενα.

Κινητική και Δημιουργική Έκφραση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη (ΚΤο305)

Σκοποί του μαθήματος είναι (α) η κατανόηση του ενσώματου

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

χαρακτήρα της γνώσης στη διδασκαλία του χορού, και (β) η αντίληψη του σώματος ως μέσου δράσης, αναστοχασμού και πολιτισμικής δημιουργίας. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) προσέγγιση της δημιουργικότητας ως μια μορφή ατομικής έκφρασης σε συνδυασμό με την υπάρχουσα γνώση, και (β) επαφή με την πολυμορφία των εκφραστικών μέσων ή και των αναπαραστάσεων της τέχνης του χορού. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα ασχοληθούν με αυτοσχεδιαστικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούντο βιωματικό πλαίσιο εξερεύνησης των αισθητικών στοιχείων του χορού, της ανάπτυξης της δημιουργικότητας και της ικανότητας επικοινωνίας μέσω της κίνησης του σώματος. Επίσης, αν και η βιωματική προσέγγιση της κίνησης παραμένει τεχνικά απλή, το μάθημα έχει εξελικτική μορφή, καθώς περιλαμβάνει την κριτική και αναστοχαστική θεώρηση του χορού, μέσα από ιδέες και γνώσεις που προέρχονται από διάφορους επιστημονικούς τομείς.

Θεατρικό και Συμβολικό Παιχνίδι (ΚΤ0505)

Οι φοιτητές/τριες μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος θα κατανοήσουν το περιεχόμενο, τη δομή και το στόχο της Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση, ο οποίος είναι να

μεταφέρει την ουσία της τέχνης στον κόσμο των παιδιών με τη γλώσσα του θεάτρου στο παιχνίδι τους. Οι φοιτητές/τριες μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιούν τις δραματικές συμβάσεις και τεχνικές ώστε να κατασκευάζουν εικονικές πραγματικότητες, που είναι το αποτέλεσμα μιας σύνθεσης της φαντασίας, της σκέψης, του συναισθήματος και των εμπειριών. Παράλληλα προσφέρεται η δυνατότητα στους φοιτητές να σχεδιάσουν μία ολοκληρωμένη θεατροπαιδαγωγική παρέμβαση και μετά από επίβλεψη και αναστοχασμό να έχουν την ευκαιρία να την εφαρμόσουν σε πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας σε συσχέτιση με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου. Στο μάθημα το Θέατρο στην Εκπαίδευση προσεγγίζεται στις τρεις μορφές που μπορεί να πάρει, δηλαδή, ως διδακτικό μέσο, ως εργαλείο έρευνας και κοινωνικής παρέμβασης και ως αισθητικό αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι σε κάθε μάθημα η θεωρία διαπλέκεται με την πρακτική εφαρμογή.

Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών στην Προσχολική Εκπαίδευση (ΚΤ1380)

Στο μάθημα θα αναπτυχθούν οι σύγχρονες θεωρητικές

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

αντιλήψεις της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών και τα μέσα, καθώς και οι μέθοδοι διδασκαλίας του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου. Δηλαδή οι φοιτητές/τριες θα αποκτήσουν στοιχεία διδακτικής και σχηματίζοντας τεκμηριωμένες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των εικαστικών τεχνών θα είναι σε θέση να αναλύουν, να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν αναλυτικά προγράμματα εικαστικής αγωγής, τα οποία θεωρούνται βασικά στον τομέα της Προσχολικής Εκπαίδευσης. Επίσης οι φοιτητές θα εφαρμόσουν τη θεωρία μέσα από την προσέγγιση δισδιάστατων και τρισδιάστατων υλικών και θα δημιουργήσουν οι ίδιοι εικαστικά έργα.

Διδακτική της Κεραμικής Τέχνης (ΚΤ1370)

Κατ' αρχάς, με τη δημιουργία συνθηκών έρευνας θέτονται σαφή προβλήματα ώστε να δίνεται στους φοιτητές/τριες η δυνατότητα να επενδύσουν στην προσωπική τους πρόθεση και να δημιουργήσουν πρωτότυπες προτάσεις (προϊόντα). Οι φοιτητές/τριες, αποκτώντας στοιχεία διδακτικής και συγκροτώντας τεκμηριωμένες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των θεμάτων της κεραμικής τέχνης, όπως είναι η ανάπτυξη

κεραμικών αντικειμένων –κεραμική φόρμα- με τεχνικές χρήσεως του πηλού, αλλά και των μεθόδων ζωγραφικής τους, θα είναι σε θέση να αναλύουν, σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν αναλυτικά προγράμματα κεραμικής τέχνης, τα οποία θεωρούνται βασικά στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων δίνονται στοιχεία των Πλαστικών Τεχνών. Παρουσιάζονται τα μέσα και οι μέθοδοι διδασκαλίας της κεραμικής τέχνης. Ανάλυση της έννοιας φόρμα και των εννοιών που αφορούν στο νόημα και στην ανάπτυξη του κεραμικού έργου. Δίδονται τα χρώματα της κεραμικής τέχνης, αναφέρονται οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα (σμάλτο, χρώματα κ.ά). Παρουσιάζονται οι τρόποι χρήσεις και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του καμινιού της κεραμικής τέχνης καθώς και οι δυνατότητες που παρέχονται για πειραματισμούς.

Εικαστικές Τέχνες και Νέες Τεχνολογίες (ΚΤ0114)

Να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες, με τη χρήση νέων τεχνολογιών

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

τη δομή και τα μορφολογικά στοιχεία ευρωπαϊκών και ελληνικών εικαστικών έργων τέχνης, με έμφαση στα έργα ζωγραφικής, ώστε να είναι εις θέση να αναγνωρίζουν αυτά τα έργα και να τα συγκρίνουν με τη δομή και τα μορφολογικά στοιχεία παιδικών εικαστικών έργων. Μελέτη της δομής και των μορφολογικών στοιχείων ευρωπαϊκών και ελληνικών εικαστικών έργων τέχνης με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού και εξειδικευμένων δια-δικτυακών τόπων. Ανάλυση, σχεδιασμός και δημιουργία έργων ζωγραφικής από τους φοιτητές με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού και εξειδικευμένων δια-δικτυακών τόπων. Δημιουργία προσωπικής εικαστικής βιβλιοθήκης και εμπλουτισμού της από εξειδικευμένους δια-δικτυακούς τόπους. Σύγκριση δομής και μορφολογικών στοιχείων ευρωπαϊκών και ελληνικών έργων τέχνης της ζωγραφικής με παιδικά έργα ζωγραφικής.

Εικαστική Παιδαγωγική (ΚΤο101)

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση παραγόντων στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων για τις Εικαστικές Τέχνες στο χώρο της εκπαίδευσης. Στοχεύει: (α) στην ανάπτυξη της παρατηρητικότητας και της φαντασίας, που συμβάλλουν

αποφασιστικά στην εικαστική έκφραση, (β) στην θεωρητική και στην πρακτική κατάρτιση των φοιτητών σε ο, τι αφορά στη μεθόδευση και (γ) στην οργάνωση δραστηριοτήτων της εικαστικής δημιουργίας γενικά και ειδικά κατά την προσχολική ηλικία. Το μάθημα έχει ως κύριο σημείο την ανάπτυξη της εικαστικής δημιουργίας των φοιτητών ως μελλοντικών εκπαιδευτικών της προσχολικής ηλικίας. Προσεγγίζονται ορισμένες εποχές της ιστορίας της τέχνης για ανίχνευση παραγόντων εικαστικών δημιουργιών. Ειδικά παρουσιάζεται εικαστικό εποπτικό υλικό, για ενημέρωση και ως κίνητρα ενεργοποίησης της παρατήρησης και της φαντασίας. Επίσης χρησιμοποιούνται υλικά της τέχνης του σχεδίου και των κατασκευών, για κατανόηση των μορφικών εικαστικών στοιχείων. Οι φοιτητές καθοδηγούνται σε συμβολικές, ρεαλιστικές και συναισθηματικές εικαστικές αναπαραστάσεις. Διερευνώνται, αξιολογούνται και κρίνονται οι αξίες της φύσης και των εικαστικών τεχνών ως στοιχείων απαραίτητων στη ζωή των ανθρώπων. Όλες οι συναντήσεις ολοκληρώνονται με εφαρμογές και αξιολογήσεις διδακτικών δραστηριοτήτων και στρατηγικών για συγκεκριμένα παραδείγματα εννοιών και φαινομένων της εικαστικής δημιουργίας.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Κούκλες και Κουκλοθέατρο (ΚΤ1350)

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η πληροφόρηση αξιών της κούκλας και του κουκλοθεάτρου στους χώρους της κοινωνίας, των τεχνών και της εκπαίδευσης. Στοχεύει: (α) στην κατασκευή της κούκλας ως μέσο έκφρασης των ανθρώπων και ειδικά στο χώρο της εκπαίδευσης, (β) στους τρόπους εμπύχωσης της κούκλας ως μέσο έκφρασης και δημιουργίας, (γ) στη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών και (δ) στη μεθόδευση και στην οργάνωση δραστηριοτήτων κατασκευής, χρήσης και εμπύχωσης της κούκλας γενικά και ειδικά στην προσχολική ηλικία. Η κούκλα ως ένα ελκυστικό αντικείμενο και μέσο έκφρασης του κουκλοθεάτρου, είναι το αντικείμενο αυτού του μαθήματος. Προσδιορίζονται χώροι, θεωρίες γέννησης και είδη κούκλας. Αναπτύσσεται ιστορικά η πορεία της κούκλας και του κουκλοθεάτρου, των υλικών και των τεχνικών κατασκευής. Καταγράφονται τρόποι χρήσης της κούκλας και η σύνδεσή της με γνωστικά αντικείμενα της εκπαίδευσης. Η κούκλα για τον δημιουργό, αλλά και για τον θεατή, είναι ένα «έμπυχο» ον και αυτό είναι ο κύριος άξονας αυτού του μαθήματος. Προσδιορίζονται θεωρίες εμπύχωσης της κούκλας θεάτρου. Παρουσιάζονται υλικά και τεχνικές κατασκευής κούκλας και

σκηνικών αντικειμένων. Σχεδιάζονται χαρακτήρες και αναπτύσσονται συμπεριφορές δράσης της κούκλας. Προσεγγίζονται τρόποι εμπύχωσης της κούκλας και συνδέονται με ανάγκες του νηπιαγωγείου. Όλες οι συναντήσεις του μαθήματος, ολοκληρώνονται με δραστηριότητες κατασκευής ή εμπύχωσης της κούκλας.

Ζωγραφική-Χαρακτική: Θεωρία και Πράξη στο Νηπιαγωγείο (ΚΤ0107)

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών εμπειριών στις τέχνες της ζωγραφικής και της χαρακτικής. Επίσης στοχεύει: (α) στη θεωρητική και στη πρακτική προσέγγιση διαφόρων υλικών των τεχνών των χρωμάτων, (β) στο σχεδιασμό προσωπικών εμπειριών των φοιτητών και (γ) στη μεθόδευση και στην οργάνωση δραστηριοτήτων ζωγραφικής και χαρακτικής και άλλων τεχνών των χρωμάτων στο νηπιαγωγείο. Το μάθημα έχει ως κύριο άξονα την ανάπτυξη της εικαστικής έκφρασης μέσω της ζωγραφικής, της χαρακτικής του βιτρό και του ψηφιδωτού.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Αναλύονται έργα από την ιστορία της τέχνης και της φύσης με χαρακτηριστικές εικαστικές χρωματικές απόψεις για σχολιασμό, για άντληση πληροφοριών και ανακάλυψη τεχνικών έκφρασης με χρώματα. Οι φοιτητές προσεγγίζουν υλικά και εργαλεία, πειραματίζονται μ' αυτά, ανακαλύπτουν τρόπους χρήσης και καθοδηγούνται σε εικαστικές δημιουργίες χρωμάτων. Παρουσιάζονται μορφές παιχνιδιών με χρώματα για γνώσεις και δημιουργία. Όλες οι συναντήσεις, ολοκληρώνονται με εικαστικές χρωματικές δραστηριότητες.

Γλυπτική-Κατασκευές: Θεωρία και Πράξη στο Νηπιαγωγείο (ΚΤο102)

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η θεωρητική και η πρακτική προσέγγιση στις εικαστικές τέχνες του όγκου. Στοχεύει: (α) στον πειραματισμό και την ανακάλυψη των οπτικών και απτικών αξιών των υλικών, που καθορίζουν την εικαστική δημιουργική έκφραση, (β) στην καθοδήγηση ανάπτυξης προσωπικών εμπειριών των φοιτητών και (γ) στη μεθόδευση και στην οργάνωση δραστηριοτήτων γλυπτικής και γενικά των κατασκευών στο νηπιαγωγείο. Το μάθημα έχει ως κύριο άξονα την ανάπτυξη της εικαστικής έκφρασης μέσω της

γλυπτικής και γενικά των κατασκευών-παιχνιδιών, χρηστικών αντικειμένων αγωγής και έκφρασης. Παρουσιάζονται έργα της φύσης και των καλλιτεχνών με χαρακτηριστικές εικαστικές απόψεις για σχολιασμό, για άντληση πληροφοριών και ανακάλυψη τεχνικών δημιουργικής έκφρασης. Οι φοιτητές προσεγγίζουν υλικά και εργαλεία με σκοπό να πειραματιστούν και να ανακαλύψουν τρόπους χρήσης και να καθοδηγηθούν σε εικαστικές δημιουργίες όγκων. Επίσης επιδίδονται σε υλικά και εφαρμογές (για παιδιά) με τις τεχνικές: της λάξευσης, του πλασίματος, της προσθετικής, της χύτευσης και του κολλαρίσματος, της συνθετικής – κολάζ – κατασκευών. Ακόμη καθοδηγούνται ειδικά στην κατασκευή: παιχνιδιών, θεατρικών αντικειμένων, ειδών διακόσμησης. Όλες οι συναντήσεις, ολοκληρώνονται με εικαστικές δραστηριότητες.

Η Διαδικασία της Αξιολόγησης στην Προσχολική Εκπαίδευση (ΠΔ1270)

Το μάθημα εξετάζει την έννοια, τα είδη, τη διαδικασία και τα εργαλεία αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση ώστε οι

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να ανατροφοδοτούν και να βελτιώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης αυτής και αναπτυξιακά κατάλληλες για την προσχολική ηλικία. Στο μάθημα αναλύονται βασικές έννοιες της αξιολόγησης, μελετάται ο ρόλος της διαχρονικά και περιγράφονται οι ποικίλες μορφές αξιολόγησης και τα χαρακτηριστικά τους, τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται αλλά και οι ιδιαιτερότητες που αφορούν στην προσχολική εκπαιδευτική διαδικασία και επικεντρώνεται στις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης. Ειδικότερα, παρουσιάζονται ζητήματα θεωρίας και πρακτικής εφαρμογής της συστηματικής παρατήρησης, του φακέλου του νηπίου και της αξιολόγησης των σχεδίων εργασίας. Επίσης, επισημαίνονται οι θεωρητικές παραδοχές και τα στάδια αξιολόγησης όπως αποτυπώνονται στο σύγχρονο αναλυτικό πρόγραμμα για το νηπιαγωγείο και καταδεικνύεται ο ρόλος και η λειτουργία της αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση, στη βελτίωση και την ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και μάθησης καθώς και την επαγγελματική ανάπτυξη του/της εκπαιδευτικού. Τα παραπάνω συνοδεύονται από ασκήσεις και επιπλέον εργαστηριακά μαθήματα εφαρμογής μεθόδων αξιολόγησης καθώς και χρήσης και σχεδιασμού ποικίλων εργαλείων

αξιολόγησης κατάλληλων για την προσχολική εκπαίδευση.

Θεωρία Προσχολικής Εκπαίδευσης (ΠΔ0301)

Στο μάθημα εξετάζονται και αναλύονται βασικές έννοιες και όροι της παιδαγωγικής επιστήμης γενικότερα και της προσχολικής παιδαγωγικής ειδικότερα. Επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή στο έργο σημαντικών παιδαγωγών από την αρχαιότητα ως τα μέσα του 20ου αι. με σκοπό τη συστηματική παρουσίαση και ανάδειξη των βασικών παιδαγωγικών προβληματισμών τους και τις καινοτομίες που εισήγαγαν στην επιστήμη. Επιδιώκεται η σύζευξη της σύγχρονης προσχολικής θεωρίας και πρακτικής με στοιχεία του παρελθόντος και η ανάδειξη της συνέχειας και της εξέλιξης της παιδαγωγικής σκέψης. Παράλληλα τίγονται βασικά παιδαγωγικά ζητήματα, έννοιες και όροι και επιχειρείται μια κριτική προσέγγισή τους με σκοπό τον προβληματισμό, τη θεωρητική και επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε αντίστοιχα ζητήματα και την αποτελεσματική αξιοποίηση και διαχείρισή τους στην εκπαιδευτική πρακτική.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Σύγχρονα κρίσιμα παιδαγωγικά ζητήματα και εναλλακτικές προσεγγίσεις (ΠΔ0260)

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο επίπεδα. Σε πρώτο επίπεδο θα βοηθήσει τις/τους φοιτήτριες/ές στην κατανόηση του υπόβαθρου της τρέχουσας συζήτησης γύρω από τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις και θα εισαγάγει τρόπους με τους οποίους οι Επιστήμες της Παιδαγωγικής και η έρευνα αντιμετωπίζουν τα σύγχρονα κρίσιμα παιδαγωγικά ζητήματα. Σε δεύτερο επίπεδο θα γίνει παρουσίαση και ανάλυση των σύγχρονων παιδαγωγικών μοντέλων και των επαγγελματικών γνώσεων των εκπαιδευτικών που σχετίζονται με τα προγράμματα σπουδών, κατάλληλα για μαθητές με διαφορετικό υπόβαθρο και τα εκπαιδευτικά τους αποτελέσματα, διασχίζοντας τους τομείς της προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Οι φοιτήτριες/τές θα έχουν την δυνατότητα να εξερευνήσουν και να ασκήσουν κριτική σε μια σειρά παιδαγωγικών προσεγγίσεων, αξιολογώντας την έρευνα για την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητά τους.

Διδακτική της Ιστορίας και Μουσεία, Παιδική Ηλικία και Ιστορική Κατανόηση (ΚΤ1121)

Το μάθημα έχει θεωρητικό και εργαστηριακό χαρακτήρα. Διαπραγματεύεται τις σύγχρονες προσεγγίσεις της ιστορικής εκπαίδευσης και τις αναλύει σε σύγκριση με τις αντίστοιχες παραδοσιακές προσεγγίσεις, αλλά και σε σχέση με τις διαφοροποιήσεις και τομές που παρατηρούνται στην εκπαιδευτική λειτουργία των σύγχρονων μουσείων, ως πολιτιστικών θεσμών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη κριτικής ιστορικής σκέψης, γνώσης και δεξιοτήτων ερμηνείας, και στην καλλιέργεια κριτικών ιστορικών συνειδητήσεων. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην προφορική ιστορία και στις χρήσεις της τόσο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης όσο και σε μουσειακούς χώρους. Στόχος του μαθήματος είναι να αντιληφθούν οι φοιτήτριες και φοιτητές ότι υπάρχουν σύγχρονες προσεγγίσεις της ιστορικής εκπαίδευσης, που δεν αποσκοπούν στην αναπαραγωγή κλειστής ιστορικής γνώσης, αλλά στην παραγωγή κριτικής ιστορικής σκέψης και γνώσης, με βάση την χρήση ιστορικών πηγών και την ερμηνεία τους ως ιστορικών μαρτυριών, την κριτική ανάγνωση ιστορικών κειμένων και τη δόμηση ιστορικού λόγου, που καθιστούν το μάθημα της Ιστορίας ενδιαφέρον για τα παιδιά και τους νέους και χρήσιμο για το παρόν και το μέλλον.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Παιδική Ηλικία και Αντικείμενα (ΠΠ1011)

Το μάθημα βασίζεται στην Θεωρία του Υλικού Πολιτισμού την οποία διασυνδέει με την εκπαιδευτική έρευνα. Εξετάζει τα αντικείμενα ως υλικό πολιτισμό σε σχέση με τις πολύπλευρες διασυνδέσεις τους με τις διαφορετικές κοινωνικές και πολιτισμικές ομάδες, και διαπραγματεύεται το ζήτημα της αξίας και σημασίας που αποκτούν τα αντικείμενα σε σχέση με τα υποκείμενα και τις ομάδες που τα δημιουργούν, τα χρησιμοποιούν, τα αξιολογούν και τα ερμηνεύουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία των αντικειμένων σε σχέση με τον χρόνο, τον χώρο, την ηλικία, το πολιτισμικό, κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό περιβάλλον. Ειδικότερα, το μάθημα επικεντρώνεται στη σχέση των παιδιών με τα αντικείμενα και τη σημασία αυτής της σχέσης για την ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών, για την αντιμετώπιση προσωπικών προβλημάτων, όπως η ανασφάλεια, για την αίσθηση του ανήκειν, για τη συγκρότηση του κοινωνικού φύλου κ.ά. Σε αυτό το πλαίσιο, υπογραμμίζεται η σημασία της μελέτης αυτής της σχέσης από την εκπαιδευτική έρευνα, κυρίως αυτή που επικεντρώνεται στις μικρές ηλικίες. Στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των φοιτητριών και φοιτητών ως προς

πολύπλευρα ζητήματα που αφορούν την κατανόηση της παιδικής ηλικίας και η εισαγωγή τους σε μεθόδους που διευκολύνουν τη διερεύνηση της παιδικής ηλικίας με βάση τη σχέση των μικρών κυρίως παιδιών με τα αγαπημένα τους αντικείμενα.

Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και η Διδακτική τους (ΘΠ0320)

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η ανάπτυξη και η χρήση των αρχών σχεδιασμού δραστηριοτήτων για τις Φυσικές Επιστήμες στο νηπιαγωγείο. Το μάθημα στοχεύει να: (α) εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με βασικές επιστημονικές έννοιες και φαινόμενα, (β) να αναδείξει τη σημασία των προϋπαρχουσών αντιλήψεων των παιδιών στη διδασκαλία και στη μάθηση των Φυσικών Επιστημών, (γ) να εισαγάγει τις σύγχρονες θεωρίες, αρχές και εργαλεία για την εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και (δ) να διασυνδέσει τις θεωρητικές αρχές της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών με τη διδακτική πρακτική. Το μάθημα έχει ως κεντρικό άξονα την ανάπτυξη της γνώσης για το φυσικό

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

κόσμο από το παιδί της προσχολικής ηλικίας. Προσδιορίζονται θεμελιώδεις έννοιες της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών, όπως οι αντιλήψεις των παιδιών για φαινόμενα και έννοιες των φυσικών επιστημών και η θέση τους στη διδασκαλία, το εποικοδομητικό μοντέλο για τη μάθηση στις φυσικές επιστήμες, ο ρόλος της αναλογικής σκέψης και της γνωστικής σύγκρουσης ως διδακτικών εργαλείων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων επιστημονικής σκέψης. Σχεδιάζονται, αναλύονται και αξιολογούνται διδακτικές δραστηριότητες και στρατηγικές για συγκεκριμένες έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών.

Δραστηριότητες και Εκπαιδευτικό Υλικό για τις Φυσικές Επιστήμες και το Περιβάλλον (ΘΠο308)

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να κατασκευαστεί και να εφαρμοστεί ένα πλαίσιο αξιολόγησης, σχεδιασμού και ανάπτυξης διδακτικών δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικού υλικού κατάλληλων για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας και σχετικών με το φυσικό κόσμο και το περιβάλλον. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) Να καθοριστούν παιδαγωγικά, επιστημονικά και σημειωτικά κριτήρια για την ανάλυση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού

υλικού για τις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον, (β) να εφαρμοστούν βασικές θεωρητικές αρχές και τεχνικές της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην αξιολόγηση συναφούς εκπαιδευτικού υλικού και δραστηριοτήτων και (γ) να σχεδιαστεί εκπαιδευτικό υλικό συμβατό με τα κριτήρια αξιολόγησης. Καταγράφονται και παρουσιάζονται προκατασκευασμένες δραστηριότητες και υλικό για τις Φυσικές Επιστήμες και το περιβάλλον, ώστε να αναδειχθούν η δομή και η λογική τους. Αναπτύσσεται ένα πλαίσιο ανάλυσης και αξιολόγησης του υλικού και των δραστηριοτήτων. Γίνεται εφαρμογή του πλαισίου ανάλυσης και αξιολόγησης στις επιλεγμένες δραστηριότητες και υλικό έτσι, ώστε οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν και να χρησιμοποιήσουν με τεκμηριωμένο τρόπο κριτήρια για την καταλληλότητά τους. Στη συνέχεια οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλούνται να χρησιμοποιήσουν τα ίδια κριτήρια προκειμένου να αναπτύξουν νέες, πρωτότυπες διδακτικές δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για συγκεκριμένα φαινόμενα ή έννοιες του φυσικού κόσμου και του περιβάλλοντος. Το μεγαλύτερο μέρος του μαθήματος υλοποιείται με εργαστηριακό τρόπο μέσω της εργασίας των φοιτητριών/τών σε μικρές ομάδες.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και το Περιβάλλον: Ερευνητικά Θέματα (ΘΠο503)

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές με μεθόδους συλλογής και ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων σχετικών με την εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και το περιβάλλον. Οι στόχοι διατυπώνονται ως εξής: (α) Να εξοικειωθούν οι φοιτήτριες/τές με την αναζήτηση, ανεύρεση και αξιοποίηση βιβλιογραφικών πηγών σχετικών με την εκπαιδευτική έρευνα στις Φυσικές Επιστήμες και το περιβάλλον, (β) να προσεγγίσουν κριτικά ερευνητικές μελέτες και (γ) να συνθέσουν ερευνητικές τεχνικές, μεθοδολογίες και ευρήματα πρόσφατων ερευνών για την κατασκευή νέων ερευνητικών σχεδίων. Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στις φοιτήτριες και στους φοιτητές να γνωρίσουν τις επιμέρους ερευνητικές περιοχές στα πεδία της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και να εξοικειωθούν με μεθόδους ερευνητικής μελέτης της μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες και το περιβάλλον. Εστιάζει σε συγκεκριμένα παραδείγματα έρευνας, δίνοντας στους φοιτητές και στις φοιτήτριες την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή και να επεξεργαστούν ερευνητικές μελέτες. Γίνεται αναφορά σε διαφορετικές μεθόδους συλλογής ερευνητικών δεδομένων που

χρησιμοποιούνται στο πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών αλλά και σε αυτό της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Περιγράφεται η μέθοδος επεξεργασίας και ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων. Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ερευνητικά εργαλεία και τεχνικές που αξιοποιούν την ήδη υπάρχουσα από προηγούμενες έρευνες εμπειρία και γνώση.

Εφαρμογές Κοινωνικής Παιδαγωγικής στην Προσχολική Εκπαίδευση

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάδειξη και βιωματική κατανόηση των θεωρητικών, επιστημολογικών και μεθοδολογικών διαστάσεων του πολυδύναμου διεπιστημονικού χώρου της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, μέσα από την εφαρμογή κοινωνικοπαιδαγωγικών δράσεων. Συγκεκριμένα οι φοιτητές/τριες θα οδηγηθούν στο να εφαρμόσουν τον ισχυρό προληπτικό και μαχητικά παρεμβατικό ρόλο της Κοινωνικής Παιδαγωγικής μέσω: α) σχεδιασμού, οργάνωσης, υλοποίησης και αξιολόγησης κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων τόσο σε Νηπιαγωγεία (τυπικά) όσο και σε εξωσχολικά εκπαιδευτικά συστήματα

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

(άτυπα), σε συνεργασία με Νηπιαγωγεία και φορείς, β) συμμετοχής σε βιωματικά κοινωνικοπαιδαγωγικά προγράμματα που διεξάγονται στα Νηπιαγωγεία, με έμφαση στον εθελοντισμό, π.χ. σε προγράμματα με στόχο την ανάδειξη των κοινωνικοπαιδαγωγικών διαστάσεων της ετερότητας, της μοναδικότητας και της ταυτότητας κάθε ανθρώπου, σε συνεργασία με Νηπιαγωγεία, γ) συμμετοχής σε βιωματικά σεμινάρια με σκοπό τη μελέτη και κοινωνικοπαιδαγωγική αντιμετώπιση κρίσιμων περιστατικών π.χ. κοινωνικοπαιδαγωγική προσέγγιση «ευπαθών» κοινωνικά ομάδων στο Νηπιαγωγείο και στην κοινότητα, με την οργάνωση και ανάπτυξη σχετικών δράσεων, για την αντιμετώπιση της βίας και θυματοποίησης, του ρατσισμού στο χώρο του Νηπιαγωγείου και στο περιβάλλον της κοινότητας κ.α., σε συνεργασία με φορείς και Νηπιαγωγεία.

Εφαρμογές της Κριτικής Παιδαγωγικής στην Εκπαιδευτική Πράξη (ΠΔ0510)

Σκοπός του μαθήματος είναι να επαναπροσδιοριστεί η έννοια της αριστείας στην προσχολική εκπαίδευση, ώστε να αναφέρεται στην καλλιέργεια ενός επαρκούς και συνεκτικού

σώματος γνώσεων και ικανοτήτων σε όλα τα παιδιά. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα στοχεύει: (α) Στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου θεωρητικού πλαισίου που θα προσδιορίζει τις έννοιες 'αριστεία' και 'ισότητα', καθώς και τη μεταξύ τους αλληλεξάρτηση, για τη διασφάλιση ισότιμων υψηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. (β) Στη διερεύνηση των αντιλήψεων μελλοντικών εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης αναφορικά με τις παραπάνω έννοιες και των συναφών εκπαιδευτικών επιλογών τους. (γ) Στην επιμόρφωση των φοιτητριών/τών ως προς το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που να προωθούν την ισότητα και την αριστεία στην προσχολική εκπαίδευση για όλα τα μικρά παιδιά (ηλικίας 4 έως 8 ετών).

Παιδαγωγική της Ευτυχίας και Κοινότητες Μάθησης (ΠΔ0250)

Σκοπός του μαθήματος είναι να υποστηρίξει τις/τους φοιτήτριες/τές να αναδείξουν τις διαλεκτικές παιδαγωγικές θεωρήσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της παιδαγωγικής

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

της ευτυχίας, εστιάζοντας σε κριτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και πρακτικές στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτήτριες/τές καλούνται να αλληλεπιδράσουν σε μια συμμετοχική και αναστοχαστική διαδικασία για την ανάπτυξη παιδαγωγικών στρατηγικών με βάση απτά, συγκεκριμένα πεδία δράσης και κριτικού αναστοχασμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές έχουν την ευκαιρία να επεξεργαστούν στοιχεία των προγραμμάτων σπουδών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας (π.χ. προθέσεις, περιεχόμενο, μέθοδοι διδασκαλίας, αξιολόγηση) με στόχο την προαγωγή κριτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων και πρακτικών στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών. Το μάθημα αποσκοπεί να ενισχύσει τον παιδαγωγικό διάλογο που αναδεικνύει και σέβεται την ύπαρξη και αλληλεπίδραση των πολλαπλών παιδαγωγικών επιστημολογιών, με στόχο τη διαμόρφωση μιας αυθεντικής, δημιουργικής, κριτικής και ευτυχισμένης εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.

Ανάπτυξη και Εφαρμογή Ευφύων Συστημάτων και Αξιολόγηση τους – Παιδαγωγική Σελεστάν Φρενέ

Η ανάπτυξη και εφαρμογή ευφύων συστημάτων που ενσωματώνουν αλγόριθμους που παρουσιάζουν αναλογίες με τις φυσικές διαδικασίες είναι ο κύριος στόχος του μαθήματος αυτού. Οι αλγόριθμοι αυτοί, παρόλο που έγιναν γνωστοί ως τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στην Τεχνητή Νοημοσύνη, πρόσφατα αναφέρονται στη βιβλιογραφία ως αλγόριθμοι Υπολογιστικής Νοημοσύνης (Computational Intelligence) και χρησιμοποιούνται σε πολλούς τομείς της επιστήμης, αλλά και της καθημερινότητας. Ένας από τους τομείς που μπορούν να αξιοποιηθούν είναι η εκπαίδευση, όπου υπάρχει έντονο ενδιαφέρον. Μέσα από το μάθημα αυτό θα παρουσιαστούν οι απαιτούμενες έννοιες αναφορικά με τα ολοκληρωμένα κυκλώματα πλακετών που μπορούν να ενσωματώσουν ευφυείς υπολογιστικές διεργασίες καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία. Ακόμη, οι διαθέσιμες τεχνολογίες και γνώσεις άλλων μαθημάτων θα αξιοποιηθούν ώστε να αναπτυχθούν συστήματα και κατασκευές που θα είναι κατάλληλες για την εφαρμογή στο νηπιαγωγείο. Μέσω της συνδυαστικής αυτής διαδικασίας οι φοιτητές/τριες με βιωματικό τρόπο (Παιδαγωγική Σελεστάν Φρενέ: «φυσική» μέθοδος μάθησης, έρευνα- πειραματικός ψηλαφισμός) θα κατανοήσουν έννοιες της απαιτούμενης

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

τεχνολογίας αλλά και θα υλοποιήσουν συστήματα που θα μπορούν να εκτελούν κινήσεις, να μιλούν, να ακούν αλλά και να συνδυάζουν τις προαναφερθείσες ενέργειες.

Φιλοσοφία με τα Παιδιά (ΦμΠ)

Σκοπός της μαθήματος είναι η κατάλληλη προσέγγιση και διατύπωση βασικών φιλοσοφικών ερωτημάτων και η ανάπτυξη διαλόγου πάνω σε αυτά. Συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και του αναστοχασμού των μαθητών σε ερωτήματα και προβληματισμούς που αφορούν σε πολλά και διαφορετικά θέματα της ανθρώπινης ζωής, της κοινωνικής συνύπαρξης, της διαχείρισης της ετερότητας, της βαθύτερης γνώσης του εαυτού και του «άλλου». Στο πλαίσιο του μαθήματος ΦμΠ οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις, αλλά και τους τρόπους πρακτικής εφαρμογής της ΦμΠ με εστίαση στην προσχολική ηλικία. Επίσης, θα εκπαιδευτούν στον εμπλουτισμό των αναλυτικών προγραμμάτων με θέματα ΦμΠ, καθώς και στην σύνδεση της ΦμΠ με διαφορετικά διδακτικά αντικείμενα της σχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, θα γνωρίσουν και θα αξιολογήσουν σχετικό διδακτικό υλικό, αλλά και θα σχεδιάσουν υλικό πάνω

στο αντικείμενο της ΦμΠ. Σκοπός των παραπάνω είναι η επίτευξη του βασικού σκοπού του συγκεκριμένου μαθήματος που είναι η εκπαίδευση των υποψήφιων εκπαιδευτικών αφενός στις επιμέρους θεωρητικές διαστάσεις της ΦμΠ και αφετέρου στην συστηματική και αποτελεσματική αξιοποίηση της με έμφαση στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία.

Ψυχομετρία

Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία με βασικές έννοιες της μέτρησης της συμπεριφοράς και των χαρακτηριστικών του ανθρώπου. Ζητήματα μέτρησης τίθενται στο πλαίσιο ερωτημάτων σχετικών με την αποτίμηση ατόμων ως προς κάποιες διαστάσεις και σε σχέση με άλλους (π.χ., επίδοση μαθητών, συνεργατικότητα σε ομάδες εργασίας, μαθησιακά προβλήματα κλπ.). Θέματα του μαθήματος: Γενικές αρχές μέτρησης, ψυχομετρικές και στατιστικές βάσεις, αξιοπιστία, εγκυρότητα, γνωριμία με ψυχομετρικά εργαλεία (τεστ προσωπικότητας, νοημοσύνης, δεξιοτήτων, διαταραχών), κατανόηση ψυχομετρικών εργαλείων (τεστ), χρήση

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

ψυχομετρικών εργαλείων (τεστ), γενικές αρχές κατασκευής ψυχομετρικών εργαλείων (τεστ).

Φιλοσοφία της Επιστήμης

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τους φοιτητές/τριες στα βασικά ζητήματα που αφορούν στη φιλοσοφία της επιστήμης, όπως στο τι διαχωρίζει την επιστήμη από τη μη-επιστήμη, στις διαμάχες και αντιπαραθέσεις σχετικά με την επιστημονική μέθοδο και σχετικά με το τι σημαίνει επιστημονική αναζήτηση γνώσης σε διαφορά από άλλους τρόπους αναζήτησης γνώσης, αλλά και στα βασικά ρεύματα και τη σκέψη σημαντικών στοχαστών-φιλοσόφων. Θεματικές περιοχές: Ιστορικό πλαίσιο της σύγχρονης φιλοσοφίας της επιστήμης, γνώση και αλήθεια, επιστημονική εξήγηση, επιστημονική μέθοδος, ο ρόλος της επαγωγής, Wittgenstein, Λογικός θετικισμός, Σχολή της Βιέννης, K. Popper και το κριτήριο της διαψευσιμότητας, ο ρόλος της ιστορίας στη φιλοσοφία της επιστήμης, η έννοια της επιστημονικής επανάστασης του T. Kuhn, οι θέσεις των P. Feyerabend και I. Lakatos, ορθολογισμός, ρεαλισμός, εμπειρισμός, σχετικισμός, κονστρουξιονισμός.

Ομότιμη Εκπαίδευση

Στο μάθημα αυτό διερευνώνται, αναπτύσσονται και εφαρμόζονται οι δυνατότητες που παρέχει η ομότιμη εκπαίδευση στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης. Πρόκειται για ένα μάθημα οργανωμένο διεπιστημονικά, το οποίο συνδέεται με την Πρακτική Άσκηση, καθώς συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη και αποσκοπεί στην ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων στις φοιτήτριες και στους φοιτητές που συνδέονται άμεσα με τον προσχολική εκπαιδευτική δραστηριότητα. Τα πολλά παραδείγματα της βασισμένης στα κοινά ομότιμης παραγωγής, από τη διαχείριση κοινών φυσικών πόρων σε αγροτικές κοινωνίες (χορτολιβαδικές εκτάσεις, αρδευτικά συστήματα) μέχρι τη διαχείριση κοινών ψηφιακών πόρων στις σύγχρονες κοινωνίες (Wikipedia, Android, WordPress) δείχνουν έναν τρόπο παραγωγής γνώσης και αξίας, ο οποίος έχει τις δημοκρατικές και συνεργατικές αξίες στον πυρήνα του. Αντίστοιχα, οι εκπαιδευτικές πρακτικές που είναι συνυφασμένες με το παραπάνω μοντέλο διακρίνονται από καινοτόμα χαρακτηριστικά όπως αυτά της ομότιμης

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

συνεργασίας και ομότιμης διακυβέρνησης ή της ετεραρχίας, της συμμετοχής και του διαμοιρασμού, τα οποία οδηγούν στην κατασκευή διαφορετικών κοινωνικών σχέσεων και, κατά συνέπεια, μαθησιακών διαδικασιών. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στα κονστρουκτιβιστικά στοιχεία της ομότιμης εκπαίδευσης, όπως αυτά αναπτύσσονται στις ανοικτές τεχνολογίες και στους ανοικτούς χώρους κατασκευών (makerspaces) και διερευνώνται οι παιδαγωγικές δυναμικές τους. Τέλος, η δημιουργία βιωματικών εργαστηρίων και η βιωματική μάθηση είναι σημαντικό μέρος της πρακτικής του μαθήματος.

Προγραμματιστικές Κατασκευές Ανοικτών Τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική Πράξη

Τα τελευταία χρόνια η ανάδυση του κινήματος των κατασκευαστών (makers movement) έχει δημιουργήσει την προσδοκία για συμμετοχή στην κατασκευή εργαλείων και πως όσο αυτονόητη είναι η ύπαρξη βιβλιοθηκών, άλλο τόσο θα πρέπει να είναι και η ύπαρξη ανοικτών χώρων κατασκευών. Στο παρόν μάθημα θεωρούμε πως κατασκευάζοντας αντικείμενα και βρίσκοντας λύσεις σε πραγματικά προβλήματα τα παιδιά εξασκούνται σε διαδικασίες μάθησης που αντί για τη

συσσώρευση γνώσης εστιάζει σε δημιουργικούς τρόπους σκέψης που επιλύει προβλήματα. Στην προσέγγιση αυτή, η ανοικτότητα έχει κομβικό ρόλο καθώς όταν η γνώση και οι τεχνολογίες αντιμετωπίζονται ως κοινά αγαθά αφαιρούνται τα εμπόδια στην εύρεση λύσεων. Έτσι, το μάθημα θα εστιάσει στη χρήση ανοικτών τεχνολογιών για τη δημιουργία μαθησιακών διαδικασιών που έχουν αφετηρία την κατασκευή αντικειμένων με ή χωρίς την ενσωμάτωση ψηφιακών στοιχείων προγραμματισμού και ρομποτικής. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε το πως χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικά μέσα από απλά υλικά όπως ξύλο, σίδηρο και Lego μέχρι τρισδιάστατους εκτυπωτές και μικροεπεξεργαστές μπορούμε να σχεδιάσουμε εκπαιδευτικά βιωματικά εργαστήρια. Θα εξετάσουμε κατασκευές που ενδυναμώνουν την αντίληψη χώρου, την εξοικείωση με τα υλικά, την ασφάλεια, την επιδεξιότητα, την εφευρετικότητα και τη δημιουργικότητα. Επίσης, θα ασχοληθούμε με γλώσσες προγραμματισμού σχεδιασμένες ειδικά για μικρές ηλικίες και θα συνδέσουμε τον προγραμματισμό με κίνηση, ήχο και φως μέσα από απλές εφαρμογές κατασκευής κυκλωμάτων και λειτουργίας μικροεπεξεργαστών.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

Σχολική Ψυχοδιαγνωστική Αξιολόγηση

Στόχοι του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς-ερευνητές τις εφαρμογές ψυχολογικών και ψυχοπαιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης των ικανοτήτων, της συμπεριφοράς και χαρακτηριστικών παιδιών, εφήβων και ενηλίκων, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν για καλύτερη υποστήριξη της ολόπλευρης ανάπτυξης των μαθητών, της μάθησης και της ψυχικής ευεξίας στο σχολικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται μέθοδοι και τεχνικές για αξιολόγηση γνωστικών, μαθησιακών, κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων και χαρακτηριστικών των μαθητών, για έγκαιρο εντοπισμό δυσκολιών μάθησης και προσαρμογής στο σχολείο, και για διάγνωση νοητικών και συναισθηματικών δυσλειτουργιών στο σχολικό και οικογενειακό πλαίσιο. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης συμβάλλουν στην λήψη αποφάσεων και στην επιλογή κατάλληλων αλλαγών και παρεμβάσεων στο σχολικό και το οικογενειακό περιβάλλον για προαγωγή της ανάπτυξης των μαθητών, της ψυχικής ευεξίας, και της μαθησιακής διαδικασίας στο σχολικό πλαίσιο.

Ο ρόλος των γονέων στη μάθηση των παιδιών

Παράγοντες που επηρεάζουν την γονική εμπλοκή στην ανάπτυξη και τη μάθηση του παιδιού. Χαρακτηριστικά των γονέων που συνδέονται με την ανάπτυξη και τη μάθηση του παιδιού. Επίβλεψη της παιδικής συμπεριφοράς. Βοήθεια στην κατ' οίκον εργασία. Πρακτικές γονέων που συνδέονται με την ανάπτυξη δεξιοτήτων στα παιδιά. Γονικά στυλ από την οπτική των παιδιών. Χαρακτηριστικά του παιδιού που συνδέονται με τις αλληλεπιδράσεις του με τους γονείς. Μορφές συνεργασίας της οικογένειας με το σχολείο. Προαγωγή των σχέσεων οικογένειας-σχολείου-Προγράμματα προαγωγής σχέσεων γονέων-εκπαιδευτικών.

Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία

Η Αναπτυξιακή Ψυχολογία συνιστά έναν Κλάδο της Ψυχολογίας που μελετά την μη τυπική ανάπτυξη σε σχέση με την τυπική και επιχειρεί να προσδιορίσει τους γενετικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην εμφάνιση και ανάπτυξη μη τυπικών συμπεριφορών κατά την παιδική ηλικία. Το μάθημα εστιάζει στις ψυχολογικές διαταραχές

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ. Μαθήματα που σχεδιάστηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος (νυν και παλαιότερα) ή από άλλους διδάσκοντες, και εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής εφ' όσον υπάρχει δυνατότητα ανάθεσης της διδασκαλίας τους με σύμβαση εργασίας

που εμφανίζονται πιο συχνά στην προσχολική και σχολική ηλικία. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται σύμφωνα με τα διαγνωστικά κριτήρια του DSM-IV, αναπτυξιακές διαταραχές με βάση την κλινική τους εικόνα, τα διαγνωστικά κριτήρια, τα επιδημιολογικά στοιχεία, αλλά και τις σύγχρονες θεωρίες για την αιτιολογία και την αντιμετώπισή τους. Το μάθημα, επίσης, στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με προγράμματα πρώιμης παρέμβασης στο χώρο της προσχολικής αγωγής συμβάλλοντας αφενός στη θεωρητική τους κατάρτιση και αφετέρου στην ενίσχυση δεξιοτήτων για την αποτελεσματική διαχείριση περιπτώσεων μη τυπικής ανάπτυξης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Μαθηματικές έννοιες και αναλυτικά προγράμματα

Το μάθημα αυτό θα εστιάζει στην εμβάθυνση σε μαθηματικές έννοιες όπως αριθμός, πράξεις, γεωμετρία, διαχείριση δεδομένων και πιθανότητες και την σχέση τους με τα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα. Η εστίαση θα δίνεται στην θεωρητική συζήτηση αυτών των εννοιών μέσα από παραδείγματα με στόχο την

κατάρτιση των φοιτητριών και των φοιτητών που ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν περισσότερο.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Δ. Μαθήματα ξένων γλωσσών

Αγγλική Γλώσσα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
-	Αναστασία Μαρίνα Τσουστουλοπούλου	ΞΓ	3, 4	3 (το κάθε επίπεδο)

Διδασκαλία αγγλικής γλώσσας και διδασκαλία ορολογίας σχετική με το γνωστικό αντικείμενο της προσχολικής εκπαίδευσης. Μέσα στην τάξη γίνεται πρακτική άσκηση και εφαρμογή των γλωσσικών δεξιοτήτων. Γίνεται ανάγνωση κειμένων, τα οποία βασίζονται στο επιστημονικό αντικείμενο μελέτης των φοιτητών, ανάλυση, ερμηνεία και μετάφραση (όπου αυτό θεωρηθεί αναγκαίο) και διδάσκεται ειδική ορολογία κυρίως μέσω των κειμένων αυτών. Εξάσκηση ακουστικής και οπτικο-ακουστικής με cds, dvds, documentary films/ other (ανάλογα με τη θεματολογία). Ασκήσεις γραφής (διάλογοι – παράγραφοι - μεγαλύτερα κείμενα - παρουσιάσεις). Άσκηση δομής και γραμματικής της γλώσσας από διάφορες πηγές (ή αυτοσχέδιες ασκήσεις). Ενεργητική και βιωματική εκμάθηση και χρήση της γλώσσας.

Με όλη την επιλογή της ύλης, γίνεται μία προσπάθεια να γίνει περισσότερο αντιληπτή η νοοτροπία και ο «τρόπος σκέψης» της Αγγλικής, καθώς και των πολιτισμικών στοιχείων που διέπουν την ίδια τη γλώσσα όπως εκφράζεται στα διάφορα κείμενα μελέτης. Οι εργασίες/ παρουσιάσεις στην τάξη, ιδίως κατά τα 2 τελευταία εξάμηνα, καθώς και μικρά διαγωνίσματα (quiz, test), αποσκοπούν στο να εντοπίζονται ενδεχόμενες «αδυναμίες» στη λήψη και εφαρμογή των γλωσσικών δεξιοτήτων, αλλά και στην απόκτηση συνολικότερης εικόνας ενοτήτων που έχουν διδαχθεί.

Γαλλική Γλώσσα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
-	Ντιάνα Κάκαρη	ΞΓ	3, 4	3 (το κάθε επίπεδο)

Διδασκαλία της Γαλλικής ως ξένης γλώσσας: Επιδιώκεται η καλλιέργεια της δεξιότητα κατανόησης και παραγωγής λέξεων / εκφράσεων, απλών φράσεων, σταδιακά συνεχούς λόγου (προφορικού/γραφτού) πάνω σε μια πλατιά γκάμα θεμάτων και σε ζητήματα επικαιρότητας. Διδασκαλία της Γαλλικής για ακαδημαϊκούς σκοπούς

Δ. Μαθήματα ξένων γλωσσών

Γερμανική Γλώσσα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
-	Βασιλική Παλασάκη	ΞΓ	3, 4	3 (το κάθε επίπεδο)

Το μάθημα προσφέρεται σε τέσσερα επίπεδα με συνδιδασκαλία των τμημάτων Ειδικής Αγωγής, Προσχολικής Αγωγής, Δημοτικής Εκπαίδευσης και Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Σε όλα τα επίπεδα προάγονται μέσα από τη γερμανική βιβλιογραφία επιστημονικά θέματα όπως η εκπαιδευτική ψυχολογία, οι μαθησιακές δυσκολίες, η μεθοδολογία της διδασκαλίας και οι εκπαιδευτικές χρήσεις του Διαδικτύου, προκειμένου να εμπλουτίσουν τις επιστημονικές γνώσεις των φοιτητών και να τους βοηθήσουν στη μελλοντική επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Μέσα στην τάξη γίνεται πρακτική άσκηση και εφαρμογή των γλωσσικών δεξιοτήτων. Γίνεται ανάγνωση κειμένων, τα οποία βασίζονται στο επιστημονικό αντικείμενο μελέτης των φοιτητών, ανάλυση, ερμηνεία και μετάφραση (όπου αυτό θεωρηθεί αναγκαίο) και διδάσκεται ειδική ορολογία κυρίως μέσω των κειμένων αυτών. Εξάσκηση ακουστικής και οπτικο-ακουστικής με cds, dvds (ανάλογα με τη θεματολογία). Ασκήσεις γραφής (διάλογοι –

παράγραφοι - μεγαλύτερα κείμενα - παρουσιάσεις). Άσκηση δομής και γραμματικής της γλώσσας από διάφορες πηγές (ή αυτοσχέδιες ασκήσεις). Εξάσκηση στον προφορικό λόγο. Κάποιες φορές οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν σε ελεύθερο ή επιστημονικά εξειδικευμένο θέμα συζήτησης, ώστε να εκφράσουν τις απόψεις τους, ανταλλάσσοντας έτσι ιδέες και επιχειρήματα γύρω από αυτό. Άλλοτε, μία προφορική άσκηση μπορεί να περιέχει την ανακεφαλαίωση ή περίληψη των όσων θεμάτων/ προτάσεων έχουν μελετηθεί σε ένα ή δύο μαθήματα. Με όλη την επιλογή της ύλης, γίνεται μία προσπάθεια να γίνει περισσότερο αντιληπτή η νοοτροπία και ο 'τρόπος σκέψης' της Γερμανικής, καθώς και των πολιτισμικών στοιχείων που διέπουν την ίδια τη γλώσσα όπως εκφράζεται στα διάφορα κείμενα μελέτης.

Ιταλική Γλώσσα

Κωδικός Μαθήματος	Διδάσκων/ουσα	Είδος Μαθήματος	Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
-	Ελισάβετ Ευδωρίδου	ΞΓ	3, 4	3 (το κάθε επίπεδο)

Η διδασκαλία της Ιταλικής Γλώσσας ξεκινάει από επίπεδο αρχαρίων, κατά το οποίο καλύπτεται η δομή της γλώσσας μέσα

Δ. Μαθήματα ξένων γλωσσών

από τη βασική γραμματική και τα πρώτα λεξιλόγια. Στο δεύτερο επίπεδο ολοκληρώνεται η διδασκαλία της βασικής δομής της γλώσσας και διδάσκονται κείμενα της αντίστοιχης του τμήματος ορολογίας.

5. Κανονισμός Προγράμματος Σπουδών

5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Βασικές Ρυθμίσεις

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου.
2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό).
3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία, καθώς και τον απαραίτητο αριθμό εβδομάδων για εξετάσεις. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Η διάρκεια των εξετάσεων είναι τρεις (3) εβδομάδες.
4. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου αρχίζουν το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου λήγουν το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαΐου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις ο/η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση της Συγκλήτου, ρυθμίζει την έναρξη και τη λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των απαιτούμενων μαθημάτων.
5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των μαθημάτων που πραγματοποιήθηκαν σε ένα εξάμηνο είναι λιγότερος από 13, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δε διδάχθηκε.
6. Αρμόδια για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών είναι η Συνέλευση του Τμήματος. Το Πρόγραμμα Σπουδών επικαιροποιείται κάθε Απρίλιο από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος με τη σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος.
7. Το ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών, των μαθημάτων επιλογής και των σεμιναρίων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.
8. Ο/Η φοιτητής/τρια στην αρχή κάθε εξαμήνου υποβάλλει ηλεκτρονικά τη δήλωση επιλογής μαθημάτων στη γραμματεία του Τμήματος, σε ημερομηνία που ορίζεται εγκαίρως από τη Συνέλευση του Τμήματος και ανακοινώνεται από τη Γραμματεία. Έχει συνεπώς το δικαίωμα να εξεταστεί στο κάθε μάθημα που δηλώνει, κατά την εξεταστική περίοδο του

5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Βασικές Ρυθμίσεις

εξαμήνου στο οποίο το έχει δηλώσει (χειμερινό ή εαρινό), και επίσης κατά την εξεταστική περίοδο του επόμενου Σεπτεμβρίου. Αν χρειαστεί να εξεταστεί σε κάποιο μάθημα σε επόμενη περίοδο θα πρέπει να υποβάλλει νέα δήλωση.

9. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί, επίσης, σε έναν αριθμό μονάδων ECTS, όπως φαίνεται στον πίνακα 2, σ. 24. Στο Πρόγραμμα Σπουδών συμπεριλαμβάνεται και ο ελάχιστος αριθμός μονάδων ECTS που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

10. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο/η φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος να το επαναλάβει σε επόμενο ακαδημαϊκό έτος

11. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο/η φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος ή να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα επιλογής.

12. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να παρακολουθούν σε κάθε εξάμηνο όσα και όποια από τα προσφερόμενα μαθήματα επιθυμούν. Η παρακολούθηση μαθημάτων στα Α.Ε.Ι. είναι ελεύθερη, εφόσον δεν προβλέπεται ειδική ρύθμιση από το

μάθημα. Στην περίπτωση που υπάρχει ειδική ρύθμιση, είναι στη διακριτική ευχέρεια του/της διδάσκοντα/ διδάσκουσας να την επιτρέψει.

13. Ο μέγιστος αριθμός μαθημάτων τα οποία μπορεί να παρακολουθήσει και στα οποία μπορεί να εξεταστεί ένας/μία φοιτητής/τρια καθορίζεται ως $N+3$, όπου N ο προβλεπόμενος κατά το Πρόγραμμα Σπουδών αριθμός μαθημάτων (υποχρεωτικών και επιλογής) στο αντίστοιχο εξάμηνο και 3 μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων, τα οποία οφείλει ο/η φοιτητής/τρια.

14. Ο/Η φοιτητής/τρια δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων, ενώ κατά την περίοδο του Ιουνίου στα μαθήματα μόνο του εαρινού εξαμήνου. Όσον αφορά τους/ις φοιτητές/τριες που έχουν παρακολουθήσει 8 εξάμηνα Σπουδών αλλά οφείλουν ακόμη μαθήματα για τη λήψη του πτυχίου τους, δικαιούνται να εξετάζονται σε μαθήματα που οφείλουν από προηγούμενα εξάμηνα, τόσο κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου όσο και κατά την περίοδο του Ιουνίου. Στην περίπτωση μαθημάτων επιλογής, αν ο/η διδάσκων/ουσα βρίσκεται σε επιστημονική άδεια, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να τα

5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Βασικές Ρυθμίσεις

αντικαταστήσουν με άλλα. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα, ο/η οποίος/α υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του/της γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή/και να στηριχθεί σε εργασίες. Οι φοιτητές/τριες δεν μπορούν να εξετάζονται σε μαθήματα, τα οποία δεν έχουν δηλώσει.

15. Εάν κάποιος/α φοιτητής/ήτρια αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Συγκεκριμένα, ύστερα από αίτηση του/ης φοιτητή/τριας, με απόφαση του/ης κοσμήτορα εξετάζεται από τριμελή επιτροπή στην οποία συμμετέχουν καθηγητές της σχολής με ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται από τον/ην κοσμήτορα της σχολής από την οποία εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδασκων/ουσα. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο/η φοιτητής/ήτρια συνεχίζει ή όχι τις σπουδές του/ης σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Οργανισμό του Ιδρύματος στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μέγιστος αριθμός επαναλήψεων της εξέτασης σε ένα μάθημα (Ν.4009-2011, άρθρο 34, παράγρ.10).

16. Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές και παίρνει πτυχίο, όταν επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό ECTS. Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου για τους φοιτητές/τριες που έχουν εισαχθεί στα Α.Ε.Ι. καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, και Θρησκευμάτων. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου, ο βαθμός του κάθε μαθήματος σταθμίζεται με βάση τις μονάδες ECTS που του αντιστοιχούν.

17. Μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός τμήματος προσαυξανόμενου κατά δύο (2) έτη, δεν χορηγούνται οι προβλεπόμενες πάσης φύσεως παροχές προς τους/τις φοιτητές/τριες, όπως ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης, δωρεάν σίτιση, στέγαση και παροχή διδακτικών βιβλίων ή άλλων βοηθημάτων, διευκόλυνση για τις μετακινήσεις κ.α.

5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2. Προϋποθέσεις για τη λήψη πτυχίου

1. Παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση σε 18 υποχρεωτικά μαθήματα, που αντιστοιχούν σε 108 ECTS
2. Παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση σε 20 μαθήματα επιλογής, που αντιστοιχούν σε 100 ECTS
3. Παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση ενός σεμιναρίου, που αντιστοιχεί σε 5 ECTS
4. Παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση ενός σεμιναρίου και συμμετοχή και επιτυχής εξέταση στην Πρακτική Άσκηση, που αντιστοιχούν σε 15 ECTS
5. Παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση 2 υποχρεωτικών εξαμηνιαίων μαθημάτων ξένης γλώσσας που αντιστοιχούν σε 6 ECTS
6. Παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση 2 υποχρεωτικών φροντιστηριακών μαθημάτων Γραπτού ακαδημαϊκού λόγου που αντιστοιχούν σε 6 ECTS

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες για τη λήψη πτυχίου είναι υποχρεωτικό να έχουν συγκεντρώσει 240 μονάδες ECTS. Ο

αριθμός μονάδων ECTS που αντιστοιχεί σε κάθε μάθημα φαίνεται στον πίνακα 2, σ. 24.

3. Παράρτημα διπλώματος (Diploma Supplement)

Το Παράρτημα Διπλώματος είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που προσαρτάται στον τίτλο σπουδών (πτυχίο). Είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φυσιογνωμία, το περιεχόμενο και τις ειδικές απαιτήσεις των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Το Παράρτημα Διπλώματος δεν υποκαθιστά σε καμία περίπτωση τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία που παρέχουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς δε γίνονται σε αυτό αξιολογικές κρίσεις. Ωστόσο, παρέχει διαφάνεια και διευκολύνει την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων, καθώς αναγράφονται σε αυτό όλα όσα έκανε ο/η πτυχιούχος/η κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της καθώς και όλες οι πρόσθετες δραστηριότητες του/της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της, όπως η Πρακτική Άσκηση ΕΣΠΑ, η Πρακτική Άσκηση ERASMUS, καθώς και η εθελοντική εργασία όπως π.χ. στην ΠΡΟΣΒΑΣΗ.

5. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

---

3. Παράρτημα διπλώματος (Diploma Supplement)

Υπάρχει δυνατότητα δήλωσης δύο μαθημάτων, ένα στο τρίτο ακαδημαϊκό έτος και ένα στο τέταρτο ακαδημαϊκό έτος, επιπλέον των μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του Πτυχίου, για όσους/ες έχουν ειδικό ενδιαφέρον για ένα γνωστικό αντικείμενο. Ο βαθμός των μαθημάτων αυτών δεν θα συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό του Πτυχίου. Η διαδικασία δήλωσής τους είναι η εξής: αφού υπάρξει συνεννόηση με τον διδάσκοντα του μαθήματος και εξασφαλιστεί η συναίνεσή του, ο φοιτητής/ρια θα ζητάει από τη γραμματεία να τον/την εγγράψει στο συγκεκριμένο μάθημα, δηλώνοντας παράλληλα γραπτώς ότι το μάθημα αυτό δεν θα συμπεριλαμβάνεται στον αριθμό των μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του Πτυχίου του/της.

Φοιτητές/τριες με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Σύμφωνα με τη διεθνή και ευρωπαϊκή νομοθεσία, η πρόσβαση στην εκπαίδευση αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα για όλους και στόχος τής κάθε πολιτείας είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων που διευκολύνουν τόσο την πρόσβαση όσο και την ευρύτερη συμμετοχή. Συγκεκριμένα, στην ελληνική νομοθεσία αναφέρεται ότι: «Η πολιτεία δεσμεύεται [...] για την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους ανάπηρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες» (νόμος 3699/2008). Οι απόψεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος συνάδουν με εκείνες της δημιουργίας ενός «Σχολείου για Όλους» (Διακήρυξη Σαλαμάνκας 1994) και κατ' επέκταση με τη δημιουργία ενός Πανεπιστημίου, όπου η διαφορετικότητα δεν προκαλεί εμπόδιο, αλλά αντίθετα αποτελεί το έναυσμα για τη δημιουργία ενός Πανεπιστημίου ίσου για φοιτητές που ξεκινούν από άνισες αφετηρίες. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος, καθοδηγούμενη από τον σύγχρονο προσανατολισμό της πρόσβασης και της εκπαίδευσης για όλους και την αποφυγή πρακτικών διαχωρισμού, καλωσορίζει την εισαγωγή όσων επιθυμούν να εγγραφούν στο Τμήμα ανεξάρτητα από το είδος της αναπηρίας τους. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποδέχεται την επιθυμία ενός ατόμου με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να ασκήσει το δικαίωμά του στην εκπαίδευση, χωρίς απαραίτητα να αποβλέπει σε σχετική με τις σπουδές του

επαγγελματική αποκατάσταση, όταν αυτή για πρακτικούς λόγους καθίσταται αδύνατη (Γ.Σ. 2η/21-10-2009).

Εκπαιδευτική υποστήριξη

Στο Τμήμα λειτουργεί επιτροπή εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, βασικό έργο της οποίας είναι η αναβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσης των συγκεκριμένων φοιτητών. Ένα από τα μέλη ΔΕΠ της επιτροπής ορίζεται ως «σύμβουλος καθηγητής» και τους υποστηρίζει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Το Τμήμα συνεργάζεται με τη ΔΟΜΗ της ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, η οποία παρέχει υποστήριξη, με στόχο τη φυσική και εκπαιδευτική πρόσβαση των φοιτητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Οι φοιτητές με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καλούνται, αν το επιθυμούν, να εγγραφούν στην ΠΡΟΣΒΑΣΗ, προκειμένου να λάβουν εκπαιδευτική υποστήριξη από εθελοντές συμφοιτητές τους. Επίσης, όσοι φοιτητές επιθυμούν μπορούν να εργαστούν εθελοντικά στην ΠΡΟΣΒΑΣΗ, προκειμένου να υποστηρίξουν με τη βοήθεια του επιστημονικού προσωπικού της ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ έναν συμφοιτητή τους που χρειάζεται βοήθεια στην εκπαιδευτική και κοινωνική πρόσβαση

Φοιτητές/τριες με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ παρακαλούνται να επικοινωνούν στην έναρξη κάθε εαρινού ή χειμερινού εξαμήνου με την κ. Ίριδα Τσεβρένη στο itsevreni@uth.gr. Για περισσότερες πληροφορίες για τη ΔΟΜΗ της ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ: <https://www.uth.gr/zoi/ypostirixi/prosbasi-kai-anapiria>

Παράρτημα

Παράρτημα Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών 2014

Επιτροπή αναμόρφωσης Προγράμματος Σπουδών 2014

Δόμνα Κακανά, Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Θανάσης Λαΐνας, Κώστας Μάγος, Νίκη Νικονάνου, Γιάννης Πεχτελίδης, Ευγενία Σηφάκη, Βασίλης Στρογγυλός, Τασούλα Τσιλιμένη

Προλογικό σημείωμα της έκδοσης του Οδηγού Σπουδών κατά την αναμόρφωση του 2014

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ιδρύθηκε το 1984 με έδρα τον Βόλο και ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1988 με τρία τμήματα. Ένα από αυτά είναι το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης. Σταδιακά στελεχώθηκε με ικανό αριθμό μελών Δ.Ε.Π. και υπαλλήλων για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, ενώ το πρόγραμμα σπουδών του έχει αναθεωρηθεί ριζικά τουλάχιστον πέντε φορές από την ίδρυσή του, γεγονός που υποδηλώνει ότι το Τμήμα δεν επαναπαύεται ούτε εφησυχάζει αλλά αφουγκράζεται τις προκλήσεις των καιρών, παρακολουθεί τις εξελίξεις στο διεπιστημονικό πεδίο των Επιστημών της Εκπαίδευσης και επαναπροσδιορίζει τους στόχους και τις επιδιώξεις του με βάση τα νέα δεδομένα που προκύπτουν. Τον Δεκέμβριο του 2013, το Τμήμα πέρασε με μεγάλη επιτυχία την εξωτερική αξιολόγηση από την κρατική Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.Δ.Ι.Π.), η οποία επιβεβαίωσε την

αφοσίωση του προσωπικού του Τμήματος στο έργο του και υπογράμμισε τις εξαιρετικές επιδόσεις του, τόσο ως προς το διδακτικό έργο το οποίο επιτελεί όσο και στο πεδίο της καινοτόμου επιστημονικής έρευνας. Η Έκθεση Αξιολόγησης αλλά και τα σχετικά αρχεία παρουσίασης επιμέρους δομών του τμήματος βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.ece.uth.gr/main/el/content/1309-aksiologisi-ptpe>).

Ωστόσο, με δεδομένη τη δέσμευση του Τμήματος, πρώτον, για συνεχή, δυναμική ανανέωση και παρουσία στον ευρωπαϊκό και διεθνή ακαδημαϊκό χώρο, δεύτερον για παροχή δυνατοτήτων στους φοιτητές και στις φοιτήτριές μας για ομαλή ενσωμάτωση σε συναφή προγράμματα ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και, τρίτον για την ενίσχυση της κινητικότητάς τους στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, αποφασίσαμε να κάνουμε ορισμένες αλλαγές στο Πρόγραμμα Σπουδών του 2011 προς την κατεύθυνση της διευκόλυνσης των παραπάνω στόχων, αλλά χωρίς ουσιαστική παρέμβαση στην αρχική φιλοσοφία και το πνεύμα του.

Συγχρόνως οι αλλαγές αυτές απορρέουν και εκφράζουν, όσο είναι δυνατόν, τις σκέψεις των μελών Δ.Ε.Π. γύρω από την ανάγκη για ακόμα αποτελεσματικότερη λειτουργία του Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον προβληματισμό που

Παράρτημα Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών 2014

αναπτύχθηκε μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. στο πλαίσιο της in situ εξωτερικής αξιολόγησης όσο και το σχολιασμό που καταγράφηκε στο τελικό κείμενο της Έκθεσης. Οι αλλαγές που σημειώθηκαν συμψηφίζονται, αφενός, στη μείωση του αριθμού των προσφερόμενων μαθημάτων και, αφετέρου, στην ενδυνάμωσή τους με περισσότερες πιστωτικές μονάδες (ECTS) και, αντίστοιχα, με μεγαλύτερο φόρτο εργασίας για διδάσκοντες και διδασκομένους. Η διάρθρωση του επικαιροποιημένου προγράμματος σπουδών προβλέπει μια μεγάλη γκάμα μαθημάτων επιλογής, δίνοντας τη δυνατότητα στους/τις φοιτητές/ριες να εμβαθύνουν στα ειδικά ενδιαφέροντά τους και να ακολουθήσουν τις προσωπικές τους κλίσεις και ανησυχίες, ενώ τα μαθήματα κορμού (τα οποία θα διδάσκονται πλέον σε σχετικά μικρά αριθμητικώς τμήματα φοιτητών) διασφαλίζουν παράλληλα την εμπέδωση μια στέρεας βάσης γνώσεων, απαραίτητων για την επιστημονική και επαγγελματική πορεία στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης.

Βασικός σκοπός του τμήματός μας είναι η προαγωγή της θεωρητικής και ερευνητικής γνώσης και ο συσχετισμός της με την πράξη, ώστε οι απόφοιτοί μας να διαθέτουν υψηλού επιπέδου δεξιότητες που να τους/τις καταστούν ικανούς και ικανές να ανταποκρίνονται με υπευθυνότητα και επάρκεια τόσο στον πολυσύνθετο παιδαγωγικό, διδακτικό και ερευνητικό τους

ρόλο, όσο και στη δυναμική των επιστημονικών και επαγγελματικών εξελίξεων στο εγγύς μέλλον.

Προτεραιότητα λοιπόν στο Τμήμα αποτελεί η κατάρτιση κριτικά στοχαζόμενων επιστημόνων, στον ευρύ χώρο της εκπαίδευσης στις μικρές ηλικίες, που δεν επαφίενται σε, συχνά επικρατούσες, παραδοσιακού τύπου παραδοχές, αλλά λειτουργούν στο πλαίσιο μιας διαρκούς προσωπικής αναζήτησης, επιχειρούν την εμβάθυνση στο σύνθετο φαινόμενο της παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας, στοχεύουν στην προαγωγή της γνώσης σε ζητήματα μιας δημοκρατικής παιδείας, σχεδιάζουν, αναπτύσσουν και προβληματοποιούν σύγχρονα και ευέλικτα περιβάλλοντα μάθησης με την υποστήριξη των νέων τεχνολογιών, συνδέουν διαλογικά τη θεωρητική με την πρακτική εμπειρία γνώσης σε πλαίσια ανάπτυξης διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης που αφορούν στην εκπαίδευση και αγωγή των παιδιών προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας.

Η αλληλεπίδραση της θεωρητικής γνώσης με την εκπαιδευτική διαδικασία, και ειδικότερα του πανεπιστημίου με το σχολείο, υλοποιείται μέσω της Πρακτικής Άσκησης, η οποία συνδέεται δυναμικά με το πρόγραμμα σπουδών σε ένα ευρύ σύνολο μαθημάτων παιδαγωγικών και διδακτικής. Με αυτόν τον τρόπο επιχειρείται οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν όσο το

Παράρτημα Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών 2014

δυνατόν ευρύτερη εμπειρία σύμφωνα με το όραμα του/της εκπαιδευτικού που ερευνά, στοχάζεται, σχεδιάζει, δοκιμάζει το διάλογο θεωρίας-πράξης, αξιολογεί κριτικά και αυτοαξιολογείται, αλλάζει, μετατοπίζεται από στερεότυπες αντιλήψεις, συνεργάζεται, δρα συλλογικά, συναντιέται με νέες ή παλιές ιδέες και δημιουργεί.

Φιλοδοξούμε όλοι και όλες, το διδακτικό/ερευνητικό και διοικητικό προσωπικό και οι φοιτητές και οι φοιτήτριές μας, η γνώση που παράγεται στο τμήμα μας να συμβάλλει τα μέγιστα στις θεωρητικές και εμπειρικές εξελίξεις του διεπιστημονικού πεδίου των Επιστημών της Αγωγής και της Εκπαίδευσης, αλλά και στο ευρύτερο πεδίο των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, τροφοδοτώντας θετικά τόσο τον εθνικό όσο και το διεθνή διάλογο και προβληματισμό για το δημόσιο αγαθό της παιδείας.

Τέλος, θέλω ιδιαίτερα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της επιτροπής Οδηγού Σπουδών για τις επίπονες και επίμοχθες προσπάθειες που κατέβαλαν, προκειμένου να ολοκληρωθεί η επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και να ενσωματωθούν οι αλλαγές που έγιναν στο κείμενο του Οδηγού Σπουδών που αυτή τη στιγμή κρατάτε στα χέρια σας.

Ευελπιστώ ότι από το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 το Πρόγραμμα Σπουδών, στην επικαιροποιημένη του μορφή, θα συμβάλλει ακόμα πιο δυναμικά στη διασφάλιση υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης, ώστε οι φοιτητές και οι φοιτήτριές μας να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις προκλήσεις μιας κοινωνίας που βρίσκεται σε συνεχή μεταλλαγή και περιπλοκότητα, η οποία απαιτεί, από την μια μεριά, προετοιμασία για εργασία σε συνθήκες αβεβαιότητας και ρίσκου αλλά, και από την άλλη, εμπιστοσύνη στις σχέσεις, στα συναισθήματα και στη δημιουργικότητα που αναπτύσσονται σε τοπικά και συλλογικά δρώμενα. Ταυτόχρονα, το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών λειτουργεί υποστηρικτικά στην εξειδίκευση των φοιτητών και των φοιτητριών μας σε μια σειρά από τομείς που απαιτούν υψηλού επιπέδου διεπιστημονική, μεθοδολογική και θεωρητική κατάρτιση. Τέλος, εύχομαι το πρόγραμμα αυτό να συμβάλλει εποικοδομητικά και δημιουργικά στα ενδιαφέροντα, στις επιθυμίες και στα όνειρα όλων εμάς, φοιτητών και εκπαιδευτικών, που συμμετέχουμε στη δημιουργία, στην εφαρμογή αλλά και στον μετασχηματισμό του στην πράξη.

Άννα Χρονάκη, Καθηγήτρια

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης (2014)